

Univerzita Karlova  
Pedagogická fakulta  
Katedra pedagogiky

## BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Faktory ekonomického zabezpečení ovlivňující well-being studentů VŠ  
Factors of economic security influencing the well-being of university students

Jan Jindřich

Vedoucí práce: PhDr. Jana Kočí, Ph.D

Studijní program: Specializace v pedagogice

Studijní obor: Informatika se zaměřením na vzdělávání - Pedagogika

Odevzdáním této bakalářské práce na téma *Faktory ekonomického zabezpečení ovlivňující well-being studentů* VŠ potvrzuji, že jsem ji vypracoval pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Praha 7. 4. 2024

## **Poděkování**

Tímto bych chtěl poděkovat paní doktorce Janě Kočí za její pozitivní a motivující a přínosný přístup ke studentům během studia a tvorbu výborné atmosféry během jejích přednášek a seminářů. Zároveň bych i rád poděkoval za možnost pro zpracování tohoto tématu.

Zároveň bych chtěl poděkovat všem mým studentům a kolegům, kteří mě každý den motivují pro pokračování ve studiu.

## **ABSTRAKT**

Tato bakalářská práce se věnuje tématu komplexního zkoumání vztahu mezi ekonomickým zabezpečením a well-beingem studentů vysokých škol. Cílem práce je zjistit jakým způsobem finanční stabilita, finanční gramotnost a další ekonomické faktory ovlivňují psychickou a fyzickou pohodu. Vše je postaveno do kontextu s ekonomickými a sociálními podmínkami současnosti, které se neustále mění. Zmíněny jsou i globální a geopolitické události, které v posledních letech ovlivnily náhled na well-being jako takový a donutily obyvatelstvo přehodnotit priority a způsob vnímání bezpečí a celkové pohody.

Teoretická část práce se věnuje jednotlivým konceptům a aktuálním proudům well-beingu, příkladem může být model PERMA+4, který právě rozšiřuje well-being o téma ekonomického zabezpečení a ovlivnění celkového well-beingu v souvislosti s finanční gramotností a finanční stabilitou. Následně jsou v teoretické části rozebrány faktory, které ekonomické bezpečí ovlivňují, jako příklad si můžeme uvést správné řízení finančních zdrojů nebo finanční gramotnost či investic. Tato část dále poskytuje i hodnocení rizik a nástrah nástrojů finančního trhu a stručné návody pro dosažení lepšího ekonomického bezpečí, z obecného i studentského pohledu.

V praktické části je představen empirický výzkum zaměřený na měření ekonomického zabezpečení a jeho vliv na celkovou spokojenost života studentů Pedagogické fakulty UK (Kočič et al, 2023). Výzkum využívá kvantitativní a kvalitativní metody výzkumu a shromažďuje data o finanční situaci studentů, jejich vnímání ekonomické stability a její dopady na studijní výkony. Závěrem praktické části je zdůraznění podpory v oblasti finanční gramotnosti ve společnosti.

## **KLÍČOVÁ SLOVA**

well-being, VŠ studenti, PERMA, ekonomické zabezpečení, finanční gramotnost, finance, investice, budoucnost, rizika

## **ABSTRACT**

This bachelor thesis is dedicated to the topic of a comprehensive examination of the relationship between economic security and the well-being of university students. The aim of the thesis is to determine how financial stability, financial literacy, and other economic factors affect psychological and physical well-being. Everything is placed in the context of the current economic and social conditions, which are constantly changing. Global and geopolitical events that have influenced the view on well-being as such in recent years and forced the population to reconsider priorities and the way of perceiving security and overall well-being are mentioned as well.

The theoretical part of the thesis addresses individual concepts and current trends in well-being, for example, the PERMA+4 model, which expands well-being to include economic security. Everything is set in the context of influencing overall well-being in connection with financial literacy and financial stability. Subsequently, the theoretical part discusses factors that affect economic security, such as proper management of financial resources, financial literacy, or investments. This section also provides an assessment of the risks and pitfalls of financial market tools and brief guides for achieving better economic security, from a general and student perspective.

In the practical part, empirical research focused on measuring economic security and its impact on the overall life satisfaction of students at the Faculty of Education, Charles University is presented (Kočí, et al, 2023). The research uses quantitative and qualitative research methods and collects data on the financial situation of students, their perception of economic stability, and its impacts on study performance. The conclusion of the practical part emphasizes the support in the field of financial literacy in society.

## **KEYWORDS**

well-being, university students, PERMA, economic security, financial literacy, finance, investments, future, risks

## Obsah

Úvod .....	4
TEORETICKÁ ČÁST .....	6
1 Představení oblastí well-beingu .....	6
2 Vliv zdraví na well-being .....	8
3 Modely well-beingu .....	9
3.1 Model PERMA .....	9
3.2 Vývoj k PERMA+4 .....	9
4 Ekonomické zabezpečení v rámci well-beingu .....	10
4.1 Ekonomický well-being vysokoškolských studentů .....	11
4.1.1 Úvaha na ekonomický well-being .....	13
5 Finanční příjem .....	15
5.1 Průměrné příjmy studentů VŠ v ČR .....	16
5.2 Porovnání finanční spokojenosti mezi mladými lidmi v EU .....	17
5.3 Finanční zabezpečení studentů a vliv příjmů na psychické zdraví .....	18
5.3.1 Stres v pracovním a vysokoškolském prostředí a jeho vliv na studenta .....	19
6 Druhy pracovních poměrů v souvislosti s možnostmi studentů .....	21
6.1 Vybrané zákonné podmínky pracovních poměrů pro studenty .....	22
6.1.1 Dohoda o provedení práce .....	22
6.1.2 Dohoda o provedení pracovní činnosti .....	23
6.1.3 Hlavní pracovní poměr .....	24
6.2 Finanční politika pro studenty a důležitost její znalosti .....	25
6.2.1 Sociální a zdravotní pojištění .....	25
6.3 Shrnutí kapitoly z pohledu vlivu na well-being studentů .....	26
7 Úspory a finanční jistota .....	27

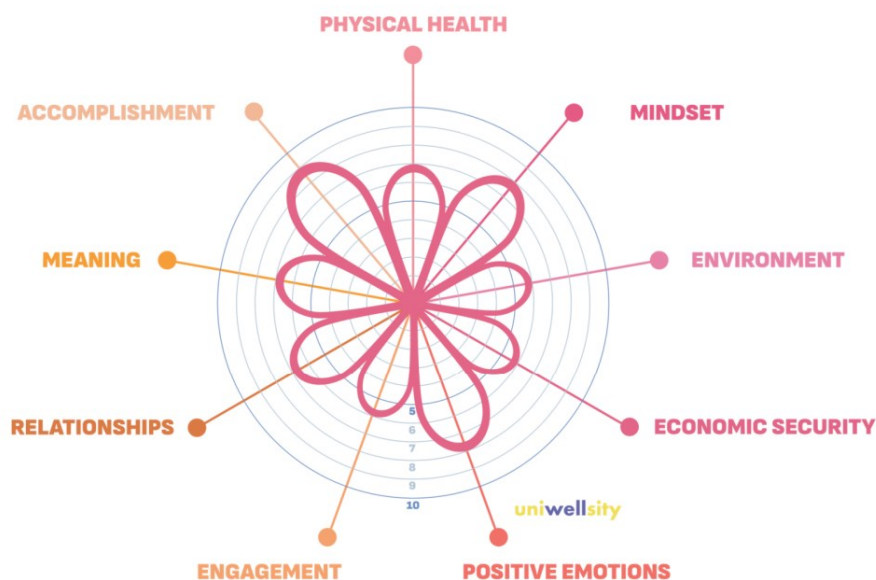
7.1	Tvorba úspor.....	28
7.2	Možnosti rozvoje financí pro studenty .....	28
7.2.1	Spořicí účet.....	29
7.2.2	Stavební spoření .....	29
7.2.3	Investice.....	30
7.2.4	Rozvoj ekonomického well-beingu v reakci na trend umělé inteligence....	32
7.3	Rizika.....	42
8	Ekonomická bezpečnost a well-being .....	42
9	Finanční gramotnost .....	44
9.1	Finanční gramotnost a její význam.....	45
9.2	Správné řízení finanční výdajů .....	46
10	Přínos pro well-being .....	49
11	Závěr teoretické části.....	50
<b>PRAKTICKÁ ČÁST .....</b>		<b>51</b>
12	Měření úrovně ekonomického zabezpečení u studentů VŠ.....	51
12.1	Charakteristika výzkumu .....	51
12.2	Vyhodnocení zjištění z měření well-beingu studentů.....	52
12.2.1	Způsob vyhodnocování dat.....	52
12.2.2	Demografické rozložení studentů.....	52
12.2.3	Vztah mezi úrovní finanční gramotnosti a životními podmínkami.....	54
12.2.4	Vztah mezi dobrým finančním příjmem a úsporami .....	57
12.2.5	Orientace na budoucnost a finanční well-being .....	60
12.2.6	Finanční gramotnost a správné řízení finančních výdajů .....	61
12.3	Pracovní prostředí studentů .....	62
12.3.1	Smysluplnost pracovních úkolů z pohledu studentů .....	63

12.3.2	Zaujetí v zaměstnání .....	64
12.3.3	Vztahy s nadřízenými a kolegy .....	66
12.3.4	Porovnání dobrých příjmů a pracovního prostředí .....	68
12.4	Zhodnocení výsledků a cílů dotazníkového šetření.....	69
ZÁVĚR.....		70
Seznam použitých informačních zdrojů .....		71
Seznam obrázků.....		81
Seznam tabulek.....		82
Seznam grafů .....		82



## Úvod

Události posledních několika let jako byla pandemie Covidu-19<sup>1</sup> nebo aktuální válka na území Ukrajiny a Palestiny, donutily obyvatelstvo změnit náhled na svět a přehodnotit své priority. Zjistili jsme, že vše, co jsme znali, nemusí být vždy jisté. V návaznosti na tento fakt ve společnosti rezonují pojmy jako nespokojenost, nedostatek financí, nezaměstnanost, psychické problémy apod. Veškeré výše zmíněné faktory ovlivňují jak psychickou, tak i fyzickou pohodu obyvatelstva. Stav psychické a fyzické pohody a cestu k jejímu dosažení můžeme nazvat *well-beingem*<sup>2</sup>, který se dělí do několika kategorií. Člověk by se měl ve svém životě snažit naplňovat všechny **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.** pro dosažení lepšího života.



3

Obrázek 1 Hodnocení kategorií well-beingu

<sup>1</sup> SIMONS, Gemma; BALDWIN, David S. A critical review of the definition of 'wellbeing' for doctors and their patients in a post Covid-19 era. *International Journal of Social Psychiatry*, 2021, 67.8: 984-991.

<sup>2</sup> MISSELBROOK, David. W is for wellbeing and the WHO definition of health. *British Journal of General Practice*, 2014, 64.628: 582-582.

<sup>3</sup> KOČÍ, Jana. *PERMA+4 kategorie wellbeingu* [online]. UniWellsity. Dostupné z: <https://www.uniwellsity.eu> [cit. 2024-04-11].

Jednou z nejdůležitější části rozsáhlého zkoumání je i vliv ekonomické situace, či zabezpečení na život lidí. Říká se, že peníze nejsou vše, ale bohužel v našich životech hrají podstatnou roli. Poměrně výstižný až úsměvný může být citát: „Za peníze si štěstí nekoupíš, ale viděl jsi někdy smutného člověka na vodním skútru?“, který ukazuje, jakou důležitost penězům přisuzujeme. Jinak tomu není ani v případě studentů vysokých škol. Součástí studia univerzity není pouze příprava na zkoušky, ale i vysokoškolský život, ke kterému je alespoň malé množství financí nutné. Vysokoškolský život totiž naplňuje další kategorii well-beingu, příkladem mohou být pozitivní emoce, či vztahy.

Zajímavou myšlenkou je i zhodnocení, jaké faktory ekonomického zabezpečení mají vliv na život studentů, jejich motivaci ke studiu, úspěchy či neúspěchy ve studiu, přičemž je nezbytné zmínit možnosti, jaké studenti k dosažení cílů a úspěchů mají a jaké kompetence jsou klíčové.

## TEORETICKÁ ČÁST

Teoretická část je rozdělena do několika hlavních kapitol, které se snaží komplexně rozebrat podkapitolu well-beingu a ekonomické zabezpečení z několika směrů. V první část budou rozebrány jednotlivé přístupy a pohledy na well-being dle různých modelů, dále možnosti pro ovlivnění ekonomického well-beingu. Teoretická část se snaží sledovat aktuální trendy v oblasti zákonů a technologií. Vydefinujeme si tedy několik cílů pro teoretickou část:

- Rozbor konceptu well-beingu a jeho souvislost s ekonomickými zabezpečením.
- Prozkoumání aktuální ekonomické situace studentů VŠ.
- Doporučení na zlepšení ekonomického zabezpečení studentů.

### 1 Představení oblastí well-beingu

Well-being je velice rozsáhlý pojem a je nutností neopomenout jeho komplexnost. Pro někoho může znamenat i nepředstavitelnou abstrakci.

Schopnost propojení jednotlivých kategorií může jedinci poskytnout spokojený život. Pro pochopení *ekonomického zabezpečení* je nutné mít povědomí i o ostatních oblastech well-beingu. Jak již víme z úvodu, téma bychom mohli rozdělit na pět klíčových elementů. Následující řádky budou věnovány jejich krátkému představení jednoho z proudů.

1. **Purpose** – neboli *smysluplnost*. Vzhledem k bohatosti českého jazyka nám překlad anglického ekvivalentu – purpose (důvod, cíl, účel) poskytuje krásný a do hloubky specifikovaný překlad této oblasti. „Smysluplnost“ je pro člověka jeden ze základních faktorů, proč se jednotlivým činnostem věnovat. Jednoduše shrnuto, pokud nám činnosti, kterými může být zaměstnání, vysoká škola, koníčky nedávají smysl a musíme se do nich přemlouvávat, či jinak nutit, nemůžeme očekávat uspokojení našeho „vnitřního JÁ“. Hledat smysl v aktivitách je jednou z přirozeností lidské rasy.

2. **Physical** – v překladu *zdraví*. Dovolím si říct, že v roce 2023 nenajdeme v populaci mnoho lidí, kteří by byli naprosto neovlivněni mediálními kampaněmi ohledně zdraví. Každodenně nacházíme ve zprávách, na sociálních sítích reklamy na zlepšení kondice, jídelníčku apod. Není divu, styl života většiny obyvatelstva k těmto reklamám vybízí. Přebytek a dostupnost produktů vedl populaci ke zlenivění a k omezení pohybu či správného stravování. Bohužel tyto dvě činnosti dokážou exponenciálně zlepšit kvalitu lidského života, omezit nemoci a poskytnout jedinci psychickou podporu pro velmi podstatné součásti well-beingu. Jak se říká „ve zdravém těle, zdravý duch“.
3. **Social** – volným překladem *vztahy*. Již dávná koncepce, všem známého filosofa Aristotela, že člověk je **zóón politikon** neboli **člověk společenský**, nám ukazuje, že socializace je pro člověka nezbytností a hledaným faktorem pro uspokojení potřeb. Každý z nás vyžaduje být součástí užší, či širší skupiny, která mu v životě poskytuje oporu a buduje jeho vnitřní identitu. Jak rodina, okruh přátel či pracovní vztahy a interakce s nimi, mohou člověku zvýšit kvalitu života a omezit stres. Pozitivní emoce a energie, kterou dodávají, mohou člověka motivovat k vyšším výkonům.<sup>4</sup>
4. **Community** – **společnost**. Širší skupina společnosti, ke které nás nepojí citové vazby, ale spíše morální a společensky nastavená pravidla. I ve společnosti cizích lidí toužíme po „jakémsi“ uznání, čemuž se snažíme jít naproti různou dobrovolnou činnostmi a sounáležitostí s okolím, přičemž si to ani sami uvědomovat nemusíme a stává se to pro většinu z nás přirozeností.
5. **Financial** – **finance**. Kategorie, které je věnována tato práce.<sup>5</sup>

---

<sup>4</sup> STONE, A., MACKIE, Ch. *Subjective Well-Being: Measuring Happiness, Suffering, and Other Dimensions of Experience*. Washington, D.C.: The National Academies Press, 2013. ISBN 978-0-309-29446-1

<sup>5</sup> DIENER, Ed a SELIGMAN, Martin E. P. Beyond money: Toward an economy of well-being. *Psychological Science in the Public Interest*. 2004, 5(1), 1-31. Dostupné také z: <https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1111/j.0963-7214.2004.00501001.x>

## 2 Vliv zdraví na well-being

Komplexnost well-beingu se dotýká mnoha kategorií a než se pustíme do hlubšího rozboru jeho části, tj. ekonomický well-being, podíváme se krátce na souvislost mezi zdravím a well-beingem. Kapitola na základě zdrojů zanalyzuje zdraví s jeho pozitivními i negativními stránkami.

Zdraví ovlivňuje několik oblastí života, sociální oblast, mentální stránku člověka a dokonce i např. stravovací návyky. Všechny tyto příklady mají vliv i na zdraví fyzické. Pro studenty dobré zdraví znamená zvýšenou odolnost vůči stresu, lepší prostor pro vzdělávání, emoční stabilitu. Stres, kterým studenti prochází, má přímý vliv na kvalitu spánku a zároveň dává podklady pro rozvoj nezdravého životního stylu. Další faktor, který může ovlivnit, jak zdraví, tak i životní styl studentů a následně negativně působit na akademický výkon, je problém s adaptací na prostředí vysoké školy.<sup>6</sup> Mentální zdraví je také podstatný faktor, dříve bylo bráno jako nemoc, dnes se již mentální zdraví rozlišuje jako samostatná oblast. Nízké úrovně pohody nemusí vždy indikovat přítomnost duševní nemoci, což naznačuje složitost mentálního zdraví.<sup>7</sup> Fyzické zdraví je neméně důležité, pohyb, správné stravování, mohou přispívat k větší duševní pohodě.

Není možné přesně určit, která s kategorií je nejdůležitější, je nutné snažit se naplňovat všechny kategorie.<sup>8</sup>

---

<sup>6</sup> HANAWI, S. A., et al. Impact of a Healthy Lifestyle on the Psychological Well-being of University Students. *International Journal of Pharmaceutical Research & Allied Sciences*, 2020, 9.2.

<sup>7</sup> HERNÁNDEZ-TORRANO, Daniel, Laura IBRAYEVA, Jason SPARKS, Natalya LIM, Alessandra CLEMENTI, Ainur ALMUKHAMBETOVA, Yerden NURTAYEV a Ainur MURATKYZY, 2020. Mental Health and Well-Being of University Students: *A Bibliometric Mapping of the Literature*. *Frontiers in Psychology* [online]. 2020-6-9, 11, 1-16 [cit. 2024-04-12]. ISSN 1664-1078. Dostupné z: doi:10.3389/fpsyg.2020.01226

<sup>8</sup> KOČÍ, Jana. *Zdraví a well-being vysokoškolských studentů v distanční formě vzdělávání*. *Vysokoškolské poradenství—aktuální výzvy a trendy*, 46.

### 3 Modely well-beingu

Práce představí v reakci na praktickou část dva modely well-beingu, které byly k výzkumu použity.

#### 3.1 Model PERMA

Za jeden z hlavních přístupů na téma well-beingu můžeme považovat Selingmanův pohled, který rozlišuje pět hlavních kategorií. Zkratka PERMA znamená počáteční anglické ekvivalenty pro jednotlivá slova. Začneme od positive emotion (pozitivní emoce), engament (zaujetí), relationship (vztahy), meaning (smysluplnost), accomplishment (úspěch). Pro naplnění musí každá jednotlivá kategorie splňovat tři základní podmínky. První je příspěvek k celkovému well-beingu, jakou druhou podmínku si uvedeme význam pro cíl člověka a v neposlední řadě je důležitá jeho měřitelnost a určitost nezávislých na ostatních kategoriích.<sup>9</sup> Seligmanova teorie a výzkumy poskytují užitečný nástroj pro pochopení, jak mohou být principy pozitivní psychologie využity k posílení individuálního a kolektivního blahobytu.

#### 3.2 Vývoj k PERMA+4

Vše se ve světě vyvíjí a není tomu jinak ani u modelu PERMA, který v průběhu let procházel vývojem, často také docházelo ke kritice kvůli určitému omezení. Vždy se přidávala nová kategorie, opět zobrazující ve zkratce anglické slovo. Jako příklad můžeme uvést H – health neboli zdraví, dále V – vitality (vitalita)

K vývoji modelu k PERMA+4 přispěl S.I. Donaldson, který k dosavadním elementům přidal další čtyři oblasti zkoumání. Aktualizovaný model PERMA+4 navržený Cabrerou a Donaldsonem se v roce 2023 představuje významným milníkem a pokrokem v oblasti pozitivní psychologie rozšířením tradičního chápání pohody. Model přidává k pěti základním elementům spokojenosti, definovaným v původním modelu PERMA Martina Seligmana, čtyři další determinanty: fyzické zdraví, mindset, prostředí a ekonomickou

---

<sup>9</sup> SELIGMAN, Martin. PERMA and the building blocks of well-being. *Online. The Journal of Positive Psychology*. 2017, roč. 13, č. 4, s. 333-335. ISSN 1743-9760. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/17439760.2018.1437466>. [cit. 2024-04-12].

bezpečnost. Tyto nové komponenty obohacují a prohlubují naše chápání toho, co znamená dobře žít. Fyzická zdatnost zdůrazňuje důležitost udržování dobré fyzické kondice pro celkové zdraví. Myšlení poukazuje na důležitost našich postojů a přesvědčení o světě a nás samých pro naše celkové blaho. Prostředí zahrnuje nejen přírodní prostředí kolem nás, ale také sociální a ekonomické podmínky, které mají významný vliv na naši celkovou pohodu. A konečně, ekonomická bezpečnost zdůrazňuje význam finanční stability a pocit bezpečí.<sup>10</sup> Poslední element je i se všemi faktory, které ho mohou ovlivňovat, stěžejní pro tuto práci.

#### 4 Ekonomické zabezpečení v rámci well-beingu

Ekonomické zabezpečení můžeme chápat na úrovni ekonomické důstojnosti a možnosti bránit se finanční nestabilitě. Studie „*Economic Security and Dignity: A Financial Wellbeing Framework*“ klade důraz na ekonomické zabezpečení jako klíčovou součást well-being, což zahrnuje schopnost lidí kontrolovat své finanční rozhodnutí a být respektováni bez ohledu na jejich finanční situaci. Je potřeba přistoupit k reformám v sociálním zabezpečení a dalších klíčových oblastech, které podporují spravedlivější a chápavější společnost, zvláště v reakci na nenadálé ekonomické události, které přišly například během pandemie Covid-19.<sup>11</sup>

Ekonomická důstojnost je základem pro stabilní život, ale pro hlubší pochopení well-beingu je třeba pohled na problematiku rozšířit. Příkladem je sociální soudržnost a osobní naplnění, které jsou klíčové pro spokojenou společnost. V době krizí, jakou přinesla pandemie Covid-19, se ukázala potřeba velké sociální i finanční podpory. Sociální systémy, které by měly reagovat na specifické potřeby jedinců ve společnosti, mohou poskytovat důležitou ochranu ekonomického well-beingu. Podpora ekonomického well-beingu tedy vyžaduje nejen

---

<sup>10</sup> CABRERA, Victoria a Stewart I. DONALDSON, 2024. PERMA to PERMA+4 building blocks of well-being: A systematic review of the empirical literature. *The Journal of Positive Psychology* [online]. 2024-05-03, 19(3), 510-529 [cit. 2024-04-5]. ISSN 1743-9760. Dostupné z: doi:10.1080/17439760.2023.2208099

<sup>11</sup> BROWN, Jeremiah Thomas; BOWMAN, Dina. Economic security and dignity: a financial wellbeing framework. *Brotherhood of St Laurence*, 2020. Dostupné z: <https://www.bsl.org.au/research/publications/economic-security-and-dignity-a-financial-wellbeing-framework/>. [cit. 2024-04-13].

ekonomické aspekty, ale i komplexní přístup, který zahrnuje také sociální a emocionální dimenze lidské existence.<sup>12</sup>

#### 4.1 Ekonomický well-being vysokoškolských studentů

Koncept well-beingu je složen z několika navzájem ovlivňujících se faktorů. Zdraví fyzické i psychické, sociální vztahy, vyrovnávání se svými emocionálními stavy a finančními prostředky. Pro každého může jít o individuální výzvu, jak jednotlivé kategorie naplňovat. Některým studentům se ke studiu, sociálnímu studentskému životu, tlaku na akademický výkon přidává i nutnost zajišťovat ve vyšší míře svůj ekonomický well-being pomocí zaměstnání. V praxi se zde nabízí otázka motivace a priorit, zda student upřednostní práci před školou, či naopak. Pro studenty je přestup na vysokou školu spojen s nutností se částečně osamostatnit, což má vliv na jejich psychické i fyzické zdraví. Součástí osamostatnění je i zvýšená potřeba zajistit si svůj ekonomický příjem.<sup>13</sup>

Pro ekonomický well-being je potřeba se také zamyslet nad povahou a pohlavím jedinců. Existuje studie, zkoumající, jak materialistický přístup ovlivňuje psychiku a kvalitu života. Výzkum probíhal na vzorku 200 studentů ve věku od 21-30 let. Studie přinesla následující závěry: Materialismus se mezi pohlavími významně neliší a bylo zjištěno, že materialismus má různý dopad na psychický stav a pocit štěstí u mužů a žen. Další studie ukazuje, že orientace pouze na materiální statky, nemusí mít vždy pro studenty pozitivní vliv na psychiku a celkové štěstí.<sup>14</sup> Další studie se jmenuje příznačně „*From wealth to well-being?*”

---

<sup>12</sup> GRAY, Colin, 1994. Global Security and Economic Well-being: A Strategic Perspective. *Political Studies* [online]. 42(1), 25-39 [cit. 2024-04-13]. ISSN 0032-3217. Dostupné z: doi:10.1111/j.1467-9248.1994.tb01672.x

<sup>13</sup> MEY, See Ching a Chuah Joe YIN, 2015. Mental Health and Wellbeing of the Undergraduate Students in a Research University: A Malaysian Experience. *Social Indicators Research* [online]. 122(2), 539-551 [cit. 2024-04-14]. ISSN 0303-8300. Dostupné z: doi:10.1007/s11205-014-0704-9

HOŘÁKOVÁ, Barbora. *Akademická motivace, well - being a hodnoty studentů během studia současně pracujících v určitém typu pracovního úvazku* Online. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. 2023. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/hqmkx/>. [cit. 2024-04-14].

<sup>14</sup> SANDEEP. Gender Differences on Materialism and its Psychological Correlates. *International Journal of Mechanical Engineering*. Guru Jambheshwar University of Science & Technology, Hisar (Haryana), India, 2021, Vol. 6 (Special Issue, Nov.-Dec.). ISSN 0974-5823. Dostupné z: <http://www.kalaharijournals.com>



*Money matters, but less than people think.*“ tedy „Bohatstvím k wellbeingu? Na penězích záleží, ale méně, než si lidé myslí.“ Studie zkoumá vztah mezi příjmem domácnosti a osobním štěstím. Zjišťuje, že lidé často přeceňují vliv peněz na spokojenost, zejména v nižších příjmových hladinách. Přestože existuje jen mírná souvislost mezi výší příjmů a štěstím, mnoho lidí se domnívá, že vyšší příjem výrazně zvyšuje štěstí. Studie také zjistila, že lidé jsou přesnější ve svých odhadech štěstí u vyšších příjmů, ale výrazně podceňují štěstí u nižších příjmových skupin. To může vést k rozhodnutím, která prioritizují finanční zisk nad volným časem nebo rodinným životem, což nemusí nutně vést ke zvýšené životní spokojenosti.<sup>15</sup>

Druhou stranou mince je dle další studie vliv nabytého bohatství výhrou loterie a vliv vyššího finančního zajištění. Studie poukazuje na to, že i když výherci loterie zaznamenávají zvýšení celkové životní spokojenosti, efekty na štěstí a mentální zdraví jsou menší a ne příliš významné. Přínosy bohatství mohou časem oslabovat, protože lidé si zvyšují svá očekávání a životní standardy.<sup>16</sup>

Na základě uvedených zdrojů bychom mohli vliv ekonomického zabezpečení shrnout následovně. Není nutné být příliš materiálně bohatý, protože to nemusí vést ke stoprocentní, celkové pohodě, na druhou stranu je potřeba mít dostatek finančních prostředků pro vedení důstojného života pro naplnění všech aspektů života jak ve fyzické, psychické, sociální a finanční rovině. Veškeré faktory mohou studentům pomoci k hladkému průchodu akademickým prostředím.

---

KARABATI, Serdar a CEMALCILAR, Zeynep. Values, materialism, and well-being: A study with Turkish university students. Online. *Journal of Economic Psychology*. 2010, roč. 31, č. 4, s. 624-633. ISSN 01674870. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.joep.2010.04.007>. [cit. 2024-04-12].

<sup>15</sup> AKNIN, Lara B., Michael I. NORTON a Elizabeth W. DUNN, 2009. From wealth to well-being? Money matters, but less than people think. *The Journal of Positive Psychology* [online]. 4(6), 523-527 [cit. 2024-04-14]. ISSN 1743-9760. Dostupné z: doi:10.1080/17439760903271421

<sup>16</sup> LINDQVIST, Erik, Robert ÖSTLING a David CESARINI, 2020. Long-Run Effects of Lottery Wealth on Psychological Well-Being. *The Review of Economic Studies* [online]. 2020-11-01, 87(6), 2703-2726 [cit. 2024-04-14]. ISSN 0034-6527. Dostupné z: doi:10.1093/restud/rdaa006

#### 4.1.1 Úvaha na ekonomický well-being

Rád bych navázal vlastní úvahou, jejímž účelem je reagovat na úvod a pokusit se podpořit výše uvedená fakta.

**„Peníze nejsou všechno, ale kolik jste viděli smutných lidí na vodním skútru?“**

Nepředstavujme si citát jako výsměch či pokus o nevhodný vtip. Víme, že je převážně používán v negativních konotacích či sarkazmech. Pojdme si spíše položit několik otázek, proč je do práce zakomponován?

1. *Kde se nachází člověk jedoucí na vodním skútru?*
2. *Jaké pocity člověk zažívá?*
3. *Co člověk potřebuje k tomu, aby mohl na vodním skútru být?*

Zkusme si společně na tyto otázky odpovědět a zkusit zjistit, jakým způsobem se pojí s tématem.

1. Předpokládejme, že člověk odjel na dovolenou, kde zažívá čas pro sebe, vytrhne se z reality a odpočine si o každodenního, až stereotypního stresu, který může zažívat jak v pracovním, tak i v soukromém životě. Hned vidíme, že se začíná věnovat sobě a svému well-beingu, a to hned v několika oblastech. Na dovolené může být s rodinou či přáteli, může si zde najít i prostor na sport.
2. Pocity štěstí, nevšednosti, adrenalin apod.
3. Pokračujme v myšlence dovolené, dovolenou musel naplánovat, našetřit na ní, dopravit se na ní a hlavně zaplatit. Zároveň i půjčení, či nákup vodního skútru něco stojí.

Variant odpovědí může být několik, každý člověk je jiný, vše je subjektivní a individuální, za vodní skútr si můžeme dosadit pro něj příjemnější činnosti. Berme ho tedy jako matematickou proměnnou. Hlavní myšlenka by měla být, že pokud člověk disponuje finančními prostředky pro uspokojení svých potřeb či snů, může se stát šťastnějším. Myšlenka by se dala dále rozvinout, ale rád bych ji ponechal takto otevřenou, představme si každý, co nás dělá šťastnými, ale je nutné za to zaplatit.

Vzhledem k individualitě jedince mají filozofické úvahy u well-beingu své místo, pojdme se přesunout k více faktickým informacím z oblasti ekonomie a ekonomiky.

Pro tento případ bychom mohli využít ekonomický pojem *mezní užitek*.

Jeho definice:

*„Přírůstek uspokojení z dodatečné jednotky statku. Mezní užitek klesá s rostoucí spotřebou statku. Spotřebitel porovnává mezní užitek statku s jeho cenou a nakupuje takové množství statku, jehož mezní užitek je větší nebo roven ceně.“*

Pojďme myšlenku ještě opřít o Zákon klesajícího mezního užítku.

*„MU s růstem objemu spotřebovávaného zboží má tendenci klesat. Nejvyšší přírůstek uspokojení potřeb přinese první spotřebovávaná jednotka zboží, každá další má pro spotřebitele menší význam. Celkový užitek se tedy s růstem objemu spotřebovávaného zboží zvyšuje stále pomaleji.“*

Definice mohou být pro člověka neorientovaného v ekonomickém směru složitě uchopitelné. Vysvětlit by se daly ale v rámci well-beingu jednoduše a to takto: **pokud budu nějakou činnost opakovat stále dokola, dostatečně se jí nasytím, nebude mě nadále uspokojovat, tak jako poprvé.** S analogií vodního skútru bychom jí mohli srovnat následovně. Pokud budu mít dostatek prostředků a budu činnost stále opakovat, nebude se můj well-being nadále rozvíjet.<sup>17</sup> Je tedy nutné se neupínat na jednu konkrétní činnost, ale mít pestrý život, který vede k celkové spokojenosti.

Pojďme tedy, za pomoci této úvahy, ekonomické zabezpečení v rámci well-beingu považovat za téma, na které mohou mít jednotlivci individuální názor a vždy záleží na úhlu pohledu na danou problematiku.

---

<sup>17</sup> HOLMAN, Robert, 2016. *Ekonomie*. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-278-6.

*Co je Mezní užitek*. Online. Peníze.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/mezni-uzitek>. [cit. 2024-04-05].

## 5 Finanční příjem

Dále se práce bude věnovat jednotlivým faktorům ekonomického well-beingu, průzkum těchto témat považuji za nutné rozebrat do větší hloubky.

Dle dat Českého statistického úřadu je průměrná hrubá mzda pro rok 2024 odhadována na částku 43 967 Kč, což ukazuje pozitivní trend v růstu platů.<sup>18</sup> Nesmíme ale zapomenout na další ekonomické faktory, které mohou tuto částku znehodnotit. Příkladem může být inflace, která dle dat ČNB stoupla ke konci roce 2023 stoupla až skoro 18%. K únoru 2024 již z těchto extrémních čísel klesla k % dvěma.<sup>19</sup> Během tohoto stavu docházelo k poklesu reálné kupní síly.<sup>20</sup> Jako další ekonomický faktor bychom mohli uvést geografické rozdíly ve mzdách, s nejvyššími platy v hlavním městě a nejnižšími v Karlovarském kraji.

Tyto ekonomické dopady mají bezprostřední dopad na finanční well-being populace. Důležité je ale zmínit finanční gramotnost a její vliv na ekonomický well-being jedince. Dle článku „*The Relation between Financial Literacy, Financial Wellbeing and Financial Concerns*“ je úroveň vzdělání a finanční gramotnosti přímo úměrná lepšímu finančnímu well-beingu. Vyšší míra plánování dokáže pomoci s vyrovnáním se s ekonomickými výzvami. Je důležité si uvědomit, že finanční gramotnost může sloužit jako obranný mechanismus proti negativním dopadům ekonomických fluktuací. Edukace v oblasti financí umožňuje jedincům lépe porozumět ekonomickým podmínkám, jako jsou inflace, úrokové sazby a trh práce, a poskytuje jim nástroje potřebné k plánování, spoření a investování.<sup>21</sup>

---

<sup>18</sup> ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrné mzdy - 2. čtvrtletí 2023*. In: Český statistický úřad [online]. 04.09.2023 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-2-ctvrtleti-2023>

<sup>19</sup> ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Téma: Inflace na ústupu*. In: Česká národní banka [online]. [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/inflacni-cil/tema-inflace/index.html>

<sup>20</sup> ŠIROKÁ, Dana. *Průměrný plat v ČR: výše v roce 2024*. Měšec.cz [online]. 14. února 2024 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/prumerny-plat-2024/>

<sup>21</sup> KALANTARIE TAFT, Marzieh a kolektiv. *The Relation between Financial Literacy, Financial Wellbeing, and Financial Concerns*. *International Journal of Business and Management* [online]. 2013, Vol. 8, No. 11 [cit. 2023-10-02]. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.5539/ijbm.v8n11p63>

## 5.1 Průměrné příjmy studentů VŠ v ČR

Příjmy většiny studentů vysokých škol v České republice jsou omezenější než u pracující populace. Výzkum můžeme doložit na studiích EUROSTUDENT VI a VII. Pokud se jedná o studenty prezenčního studia, jejich příjmy jsou složeny z výtěžku z brigád a podpory od rodičů. Častá není práce v oboru, která se pohybovala na úrovni 14%.<sup>22</sup> Studenti se tedy převážně uchylují k brigádní práci placené hodinově. Dle serveru Indeed.com je aktuální průměrná mzda za brigádu na hranici 147 Kč/h.<sup>23</sup>

Podle studie EUROSTUDENT VI z roku 2016 byla situace studentů na trhu práce následující: „*Ekonomická aktivita studentů se značně liší podle formy studia. U studentů v prezenční formě studia je struktura dle ekonomické aktivity následující: 39,3 % prezenčních studentů si pravidelně vydělává, 26,9 % si vydělává příležitostně a 33,8 % si nevydělává. Pro srovnání, 89,3 % studentů v kombinované formě studia si pravidelně vydělává, 3,9 % má příležitostný výtěžek a pouze 6,8 % si nijak nevydělává.*“<sup>24</sup>

Aktuálnější studií bychom mohli hledat na evropském studentském webu, studie EUROSTUDENT VII, která byla tvořena v letech 2018-2021, zkoumající bakalářské a magisterské studium, hovoří o zapojení studentů napříč Evropou do trhu práce. Průměrně 80% studentů pracuje více než v jedné práci a Česká republika patří mezi stát s největším zapojením studentů do pracovního trhu, hodnota se pohybuje okolo 90% studentů pracujících při studiu.

---

<sup>22</sup> ČESKÝ ROZHLAS. *Průzkum: Většina vysokoškoláků chodí na brigádu či pracuje, průměrně si vydělají 6000 korun.* iROZHLAS [online]. 22. srpna 2020 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: [https://www.irozhlas.cz/ekonomika/vysoka-skola-brigada-studenti-privydelek\\_2008221121\\_ada](https://www.irozhlas.cz/ekonomika/vysoka-skola-brigada-studenti-privydelek_2008221121_ada)

<sup>23</sup> INDEED: Brigáda - průměrné mzdy. In: Indeed [online]. [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://cz.indeed.com/career/brigada/salaries>

<sup>24</sup> Fischer J., Vltavská K. a kol. (2016). *EUROSTUDENT VI: Postoje a podmínky studentů vysokých škol v České republice.* [online]. [cit. 2024-03-31], strana 71. Dostupné z: <https://docplayer.cz/27065584-Eurostudent-vi-jakub-fischer-kristyna-vltavska-a-kol.html>

ZELEŇÁK, Martin. *Angažovanost studentů vysokých škol na trhu práce v ČR z genderového hlediska.* Bakalářská práce, vedoucí Čábelková, Inna. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Studium humanitní vzdělanosti - Kvalifikační modul, 2020.

Ve studii dále nalezneme hodnoty počtu odpracovaných hodin studentů kombinovaného studia. Týdenní průměr se pohybuje na čísle 59 hodin, přičemž je 22 hodin věnováno studiu a 37 hodin pracovním povinnostem. Pro porovnání s ostatními státy Evropy se pohybujeme na špičce. Před Českou republikou je Polsko (65 hodin) a nejlépe je na tom na základě dat Švédsko (22 hodin).

Závěry z EUROSTUDENT VII ukazují na důležitost rozvoje pracovních příležitostí pro studenty, které jsou flexibilní a umožňují kombinaci studia a práce. Tato zjištění by měla univerzitám, vládní institucím a zaměstnavatelům poskytnout návod na spolupráci vytváření pracovních míst pro studenty, která jsou relevantní pro jejich studijní obor a také nabízejí přijatelnou odměnu a flexibilitu, aby podpořila jejich studijní a profesní rozvoj.<sup>25</sup>

## 5.2 Porovnání finanční spokojenosti mezi mladými lidmi v EU

Navážme na finanční podmínky studentů v ČR na mezinárodním srovnání jednotlivých vlivů. Analýza je vytvořena kombinací článku a studie „*The effect of the local economic context and local public services on financial satisfaction among youth in European cities*“ a „*Quality of life in cities – Empirical evidence in comparative European perspective*“ a zkoumá spokojenost mladší skupiny populace mezi EU z pohledu ekonomických faktorů. Extrahované části pro naše téma pojednávají o možnostech nalezení ideální práce v kontextu rozdílu mezi městem a venkovským prostředím. Autoři rešerší dokazují lepší dostupnost a vliv na spokojenost pro mladé lidi žijící ve městech v EU. Je kladen větší důraz na individuální zodpovědnost ve finanční sféře. Za klíčové se považuje vzdělání, díky kterému mladí lidé dosáhnou na platově lepší podmínky, a tím jsou i obecně spokojenější. Další zajímavé části jsou porovnání fungování pracovních trhů. Je zde popisován rozdíl v pracovních trzích, přičemž jeden je flexibilnější s jednodušším nalezením pracovního místa s nižší nezaměstnaností. Druhá strana mince ale je, že pokud jsou pracovní místa dostupnější, jsou s nižšími pracovními jistotami a menšími sociálními zárukami. Dále se v této souvislosti autoři věnují oblasti dostupnosti bydlení a kvality veřejných služeb, které

---

<sup>25</sup> GWOSC, Christoph, Kristina HAUSCHILDT, Froukje WARTENBERGH-CRAS a Hendrik SCHIRMER, 2021. *Social and Economic Conditions of Student Life in Europe* [online]. Bielefeld: wbv Publikation [cit. 2024-04-12]. ISBN 9783763971350. Dostupné z: doi:10.3278/6001920dw

jsou také považovány za jedny z klíčových determinantů finančního blahobytu mladých. Podstatný je také význam podpory ze strany státních a místních nařízeních v oblasti zaměstnávání, bydlení a veřejných služeb jako prostředků ke zlepšení finanční spokojenosti.<sup>26 27</sup>

### 5.3 Finanční zabezpečení studentů a vliv příjmů na psychické zdraví

Vzhledem k předchozí diskusi o významu finančního vzdělávání a jeho vlivu na život mladých dospělých je důležité rozebrat, jak finanční zabezpečení ovlivňuje psychické zdraví studentů. Zjištění z oblasti finanční pohody ukazují, že finanční zabezpečení, nebo jeho nedostatek, může mít významný dopad na psychické zdraví. Zvládání finančních závazků, schopnost plánovat a řídit osobní finance se ukazuje jako klíčový faktor, který může ovlivnit jak akademický úspěch, tak celkovou životní spokojenost a zdraví studentů. Tato kapitola by se tedy měla zaměřit na analýzu vztahu mezi finančním zabezpečením a psychickým zdravím, poukazuje na možnosti, jak podpořit finanční gramotnost a zlepšit psychickou pohodu studentů.<sup>28</sup>

Finanční nejistota studentů, nutnost pracovat při škole, může mít za důsledek neúspěšné akademické výsledky, které mohou při vyšší míře způsobovat stres a další psychické obtíže. Proto je podpora finanční gramotnosti a vzdělávání v této oblasti nezbytná nejen pro zlepšení finanční pohody studentů, ale i pro pozitivní dopad na jejich psychické zdraví. Nedílnou

---

<sup>26</sup> MEDGYESI, Márton a Ábel CSATHÓ. The effect of the local economic context and local public services on financial satisfaction among youth in European cities. *Frontiers in Sociology*. 2024, 9:1207807. DOI: 10.3389/fsoc.2024.1207807.ydg

WEŹIAK-BIAŁOWOLSKA, Dorota. *Quality of Life in Cities – Empirical Evidence in Comparative European Perspective*. *Cities*. 2016, , Volume 58, s. 87-96. Dostupné také z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264275116301330>. DOI: 10.1016/j.cities.2016.05.016

<sup>28</sup> KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie zdraví*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2003, 279 s. ISBN 80-7178-774-4. [cit. 2024-03-31].

součástí vlivu na úspěšnost studentů má socioekonomické zabezpečení rodiny, které již od ranných studijních let vytváří lepší podmínky pro diskusi a rozvoj při studiu.<sup>29</sup>

### 5.3.1 Stres v pracovním a vysokoškolském prostředí a jeho vliv na studenta

Nedílnou součástí pracovního poměru je i občasný stres, který taktéž může ovlivňovat studentovy studijní úspěchy či neúspěchy. Při tomto množství pracujících studentů během vysoké školy v první řadě dochází ke zvýšení stresové zátěže momentem nedostatku času, dalším problémem je time-management, jak propojit práci a školní docházku. Na prezenčním studiu bývá často komplikované této shody dosáhnout.<sup>30</sup>

Dle mých vlastních zkušeností se jedná nejčastěji o problém s měnícím se rozvrhem, který často není možné uzpůsobit, tak aby se dal dobře sladit se zaměstnáním. Výše popsané situace mohou přinášet nedostatek „času pro sebe“, nedostatek spánku a stres, které dokážou velmi ovlivnit celkový well-being studentů.<sup>31</sup>

*Jak je to tedy se stresem v pracovním a vysokoškolském prostředí?*

Ve vysokoškolském prostředí se studenti často setkávají se stresem, který může významně ovlivnit nejen jejich studijní výkon, ale i psychické a fyzické zdraví. Tento stres pramení z různých zdrojů, včetně akademické zátěže, tlaku na dosahování vysokých výsledků od rodičů, nedostatku času na potřeby sladění studijních, pracovních a osobních povinností. Důležitým aspektem pro studenty je naučit se, jak efektivně řešit stres<sup>32</sup>, aby si udrželi dobré zdraví a optimalizovali svůj výkon. Efektivní plánování času a dobrá organizace jsou základní kameny pro zvládnutí akademického stresu. Vytvoření plánu může pomoci

---

<sup>29</sup> TELEKOVÁ, Magdaléna. *Faktory ovlivňující školní úspěch a neúspěch z pohledu studentů posledních ročníků Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně*. Diplomová práce, vedoucí Hrbáčková, Karla, 2013. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/21534>.

<sup>30</sup> POVAŽAN, Filip. *Workoholismus u pracujících studentů* [online]. Bakalářská práce. AMBIS vysoká škola, a.s. 2022. Dostupné z: <https://is.ambis.cz/th/r2dre/>. [cit. 2024-04-5].

<sup>31</sup> HOŘÁKOVÁ, Barbora. *Akademická motivace, well - being a hodnoty studentů během studia současně pracujících v určitém typu pracovního úvazku* Online. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. 2023. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/hqmkx/>. [cit. 2024-04-14].

<sup>32</sup> KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie zdraví*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2003, s. 50 ISBN 80-7178-774-4. [cit. 2024-03-31].



studentům lépe rozvrhnout svůj čas mezi studium, práci a relaxaci.<sup>33</sup> K dalším účinným strategiím patří různé relaxační techniky jako mohou být například meditace nebo jóga, které pomáhají snižovat úroveň stresu a zlepšovat mentální stav.<sup>34</sup> Pravidelná fyzická aktivita zvyšuje produkci endorfinů („hormonů štěstí), což jsou látky v mozku, které fungují jako přírodní způsob, jako „zlepšovač“ nálady a pomáhají snížit stres. Sociální podpora od přátel, rodiny nebo skupin se stejným zájmem, může poskytnout emocionální úlevu, která pomáhá snížit pocit osamělosti.<sup>35</sup> Mnoho univerzit nabízí služby podpory, jako jsou poradenské centra apod., které studentům pomáhají vyrovnat se se stresem efektivněji. Neřešený stres může mít mnoho negativních důsledků. Může negativně ovlivnit již zmíněné akademické výsledky, protože chronický stres zhoršuje paměť, koncentraci a schopnost učení. Z hlediska psychického zdraví je dlouhodobý stres spojován s vyšším rizikem vzniku úzkostných poruch a depresí. Co se týče fyzického zdraví, stres může přispět k vývoji srdečních onemocnění, hypertenze a oslabení imunitního systému.<sup>36</sup> Stres také může zasahovat do osobních a profesionálních vztahů, což může vést ke konfliktům nebo sociální izolaci.

Z tohoto důvodu je zvládnání stresu během vysokoškolského studia zásadní nejen pro dosažení akademického úspěchu, ale i pro udržení dobrého fyzického a psychického zdraví. Implementací efektivních strategií zvládnání stresu s využitím podpůrných zdrojů, které univerzity nabízejí, mohou studenti lépe zvládat výzvy akademického života a maximalizovat svůj potenciál. Kombinace stresu z akademického prostředí a pracovního

---

<sup>33</sup> POZOS-RADILLO, Blanca Elizabeth, María de Lourdes PRECIADO-SERRANO, Martín ACOSTA-FERNÁNDEZ, María de los Ángeles AGUILERA-VELASCO a Diemen Darwin DELGADO-GARCÍA, 2014. Academic stress as a predictor of chronic stress in university students. *Psicología Educativa* [online]. 20(1), 47-52 [cit. 2024-04-5]. ISSN 1135755X. Dostupné z: doi:10.1016/j.pse.2014.05.006

<sup>34</sup> STACKEOVÁ, Daniela. *Relaxační techniky ve sportu: [autogenní trénink, dechová cvičení, svalová relaxace]. Fitness, síla, kondice.* Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3646-4.

<sup>35</sup> JANKŮ, Petra. *Akademický stres studentů ČVUT během pandemie COVID-19.* Praha: České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií, 2023. Bakalářská práce. Vedoucí práce doc. PhDr. Dana Dobrovská, CSc.

<sup>36</sup> ADAM, Zdeněk, Zdeněk KRÁL, Jeroným KLIMEŠ, Zdeněk BOLELOUCKÝ a Luděk POUR. *Chronický stres, psychická nepohoda a deprese zvyšují četnost infekčních, autoimunitních ale i maligních nemocí.* *Vnitřní lékařství.* 2020, roč. 66, č. 1, s. 34-38. ISSN 0042-773X.

života může pro studenty představovat značnou zátěž, protože se musí vyrovnávat nejen s požadavky školy, ale i s nároky v pracovním prostředí.<sup>37</sup>

Tato zdvojená zátěž vede k ještě většímu tlaku na time – management a zvýšení stresu, což může do budoucna způsobit zhoršení celkového well-beingu. Proto je pro pracující studenty zásadní naučit se efektivně řídit svůj čas a využívat strategie pro snižování stresu, aby minimalizovali negativní dopady obou zdrojů stresu na svůj život.<sup>38</sup>

## 6 Druhy pracovních poměrů v souvislosti s možnostmi studentů

V předchozích kapitolách je zmíněno, že většina studentů při své edukaci pracuje a snaží se vylepšit svůj finanční stav. Tato kapitola rozebere, jaké možnosti participace v pracovním trhu mají a jaké výhody, možnosti a nástrahy, jim může svět pracovního prostředí přinášet, znalost je pro zlepšení ekonomického well-beingu klíčová.

Od 1. 1. 2024 došlo v rámci vládního konsolidačního balíčku ke změnám. Pro studenty nejpodstatnější změnou – zrušení slevy na dani studenta, která může výrazně ovlivnit finanční situaci studentů vysokých škol.

Kapitola v souvislosti s ekonomickým well-beingem studentů je důležitá, jelikož přímo souvisí s jejich finanční stabilitou, vyrovnávání se s náklady spojenými se studiem. Práce vedle studia je pro některé studenty nutností, aby si mohli dovolit životní náklady a zajištění základních životních potřeb, což pro ně znamená, že jakákoliv zákonná změna je může velmi ovlivnit.

---

<sup>37</sup> GALANTE, Julieta, Géraldine DUFOUR, Maris VAINRE, et al., 2018. A mindfulness-based intervention to increase resilience to stress in university students (the Mindful Student Study): a pragmatic randomised controlled trial. *The Lancet Public Health* [online]. 3(2), e72-e81 [cit. 2024-04-5]. ISSN 24682667. Dostupné z: doi:10.1016/S2468-2667(17)30231-1

<sup>38</sup> TRCHALÍKOVÁ, Pavlína, 2023. The Impact of Stress on Work Performance and Employee Turnover: an Empirical Literature Review. *Acta academica karviniensia* [online]. 2023-12-4, 23(2), 73-88 [cit. 2024-04-5]. ISSN 1212415X. Dostupné z: doi:10.25142/aak.2023.016

SANCHEZ-GELABERT, Albert, Mijail FIGUEROA a Marina ELIAS, 2017. Working whilst studying in higher education: The impact of the economic crisis on academic and labour market success. *European Journal of Education* [online]. 52(2), 232-245 [cit. 2024-04-14]. ISSN 0141-8211. Dostupné z: doi:10.1111/ejed.12212

## 6.1 Vybrané zákonné podmínky pracovních poměrů pro studenty

### 6.1.1 Dohoda o provedení práce

První brigádní formou pro studenty je možnost práce na smlouvu tzv. „Dohodu o provedení práce.“ Dle zákoníku práce 262/2006 Sb. je nutné počítat s několika fakty, kterým může být, že práce vykonána na tuto smlouvu nesmí za kalendářní rok přesáhnout 300 hodin práce. Do roku 2023, byla tato forma práce pro studenty jedna z nejvýhodnějších možností. Do vydělané částky 10 000 Kč pro ně neplatila povinnost platit daň z příjmu ani sociální a zdravotní pojištění, po novele zákoníku práce od 1. 1. 2024 však došlo ke změně. Pro studenty bylo její hlavní výhodou, že v momentě nepřekročení zákonem stanovené částky, podepsáním prohlášení k dani a dodáním studentského potvrzení, obdrželi celou částku, kterou si vydělali.

Nyní pokud příjmy přesáhnou 40 % průměrné mzdy (což v roce 2024 odpovídá 17 500 Kč), je nutné odvést i sociální a zdravotní pojištění, což představuje významnou změnu oproti dřívějším pravidlům. Navíc všechny dohody o provedení práce musí být nyní hlášeny na České správě sociálního zabezpečení (ČSSZ), což znamená zvýšenou administrativní zátěž pro zaměstnavatele. Po novele se počty odpracovaných hodin na jednotlivé smlouvy sčítají.

Další výraznou změnou je zavedení nároku na dovolenou pro zaměstnance na DPP, který vzniká, pokud dohoda trvá minimálně 4 týdny a zaměstnanec odpracuje alespoň 80 hodin v daném roce. Při plném využití ročního limitu 300 hodin práce, to brigádníkům dává nárok na dovolenou ve výši 24 hodin.<sup>39</sup>

---

<sup>39</sup> Česká republika. 2006. Zákoník práce. *Zákon č. 262/2006 Sb. § 75 Dohoda o provedení práce*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262#p75>

### 6.1.2 Dohoda o provedení pracovní činnosti

Pokud student pracoval dříve na tzv. „DPČ“ mohl v určitém případě odpracovat více než 300 hodin za kalendářní rok. Při určité částce ale pro něj vznikala povinnost placení sociálního a zdravotního pojištění (pro rok 2024 jde o částku 4000Kč).<sup>40</sup>

Novinkou je opět jako u předchozí smlouvy nárok na dovolenou za stejných podmínek.<sup>41</sup>

---

<sup>40</sup> PACAS MICHAELA. 2024. *DPP 2024 a DPČ 2024 – změny u Dohody o provedení práce a Dohody o pracovní činnosti*. Kurzy.cz [online]. [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/753367-dpp-2024-a-dpc-2024-zmeny-u-dohody-o-provedeni-prace-a-dohody-o-pracovni-cinnosti/>

<sup>41</sup> Česká republika. 2006. *Zákoník práce. Zákon č. 262/2006 Sb. § 76 Dohoda o provedení pracovní činnosti*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262#p75>

### 6.1.3 Hlavní pracovní poměr

Hlavní pracovní poměr má oproti předchozím dohodám více zákonných podmínek. Dle mého názoru je pro studenty výhodnější vědět, jaké zákonné nároky mohou studenti pracující na HPP využít, např. pokud si rozšiřují svou kvalifikaci. Zákoník práce je v tomto směru velmi obsáhlý a nepovažuji za nutné, věnovat se všem bodům.

Pro tuto kapitolu jsou podstatné § 230-233 zákoníku práce.<sup>42</sup>

Podstatným rozdílem, který je nutný zmínit je, zda si zaměstnanec rozšiřuje kvalifikaci, která souvisí s výkonem povolání, či ne. Pokud ano, je zaměstnavatel povinen poskytnout zaměstnanci náhradní placené pracovní volno. Více v příložené tabulce:

Tabulka 1 - poskytnutí náhradního volna zaměstnavatelem

Pro účast na vyučování nebo školení	v nezbytně nutném rozsahu
Na přípravu a vykonání každé zkoušky na vysoké nebo vyšší odborné škole	2 pracovní dny
Na přípravu a vykonání závěrečné zkoušky, maturitní zkoušky nebo absolutoria	5 pracovních dnů
Na vypracování a obhajobu absolventské práce, bakalářské práce, diplomové práce, disertační práce nebo písemné práce, kterou je zakončováno studium v programu celoživotního vzdělávání uskutečňovaném vysokou školou	10 dnů
Na přípravu a vykonání státní závěrečné zkoušky, státní rigorózní zkoušky v oblasti lékařství, veterinárního lékařství a hygieny a státní doktorské zkoušky	40 dnů

43

<sup>42</sup> ČESKÁ REPUBLIKA. 2006. Zákoník práce. Zákon č. 262/2006 Sb. § 230 - 233 Zvýšení kvalifikace a kvalifikační dohoda. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262#p75>

<sup>43</sup> NĚMCOVÁ, Veronika. *Studium při zaměstnání a nárok na proplacené volno*. Finance.cz [online]. 01.02.2023 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/545431-studium-pri-zamestnani-a-narok-na-proplacene-volno/#K1>

## 6.2 Finanční politika pro studenty a důležitost její znalosti

Vzhledem k tomu, že většina studentů vysokých škol studujících na prezenčním studiu není plně výdělečně činná, mají určité výhody. Pojďme si zde zavést studenta prezenčního studia do věku 26 let, pro ostatní již tyto výhody neplatí. Tento student, pokud mu pracovní smlouva a jeho výdělek neukládá jinak, je osvobozen od platby sociálního a zdravotního pojištění, které za něj hradí stát. Od roku 2024 byla zrušena studentská sleva na dani, která dle dat ministerstva financí nebyla efektivní „*Hlavním důvodem zrušení slevy na dani na studenta od 1. 1. 2024 je její nízká efektivita vůči klasickým studentům, kterým by v principu postačovala standardní sleva na poplatníka, která plně eliminuje zdanění u výdělku 205 600 Kč ročně, což odpovídá průměrnému měsíčnímu příjmu ve výši cca 17 100 Kč. Tj. dodatečnou slevu na studenta využijí jen ti studenti, kteří vydělávají částky vyšší, naopak slabě finančně saturovaní studenti tuto slevu nevyužijí vůbec. Zrušení slevy na studenta současně přispěje k omezení nežádoucí situace, kdy osoby využívají status studenta pouze formálně (tj. jsou ke studiu zapsáni, ale vzdělávací instituci nenavštěvují).*“<sup>44</sup>

Studenti ale nemají pouze tuto slevu na dani, příkladem mohou být výhody jako sleva na dopravě, sleva na mobilní tarif, snížené vstupné na kulturní sportovní a další akce, sleva na pojištění, nákup zařízení apod. Množství služeb tyto slevy nabízí z důvodu zvýšení atraktivity pro mladé lidi, kteří nedisponují vyššími finančními výdělky.<sup>45</sup>

### 6.2.1 Sociální a zdravotní pojištění

V předchozích kapitolách bylo několikrát zmíněno sociální a zdravotní pojištění, pojďme tedy rozebrat, jak tato srážka z případného výdělku studenta může ovlivnit jeho finanční well-being. Jak již bylo řečeno, tuto částku odvádí za studenty prezenčního studia s nižším

---

<sup>44</sup> MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. *PŘEHLEDNĚ: Které změny přinese rok 2024 nejen pro občany* [online]. 19. prosince 2023, aktualizováno 13. února 2024 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2023/prehledne-ktere-zmeny-prinese-rok-2024-nejen-pro-o-54178>

<sup>45</sup> MASARYKOVA UNIVERZITA. *Status studenta a výhody* [online]. [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.muni.cz/studenti/status-studenta-a-vyhody>

výdělkem stát, pokud určitou (viz. kapitola „druhy pracovních poměrů“) částku překročí, finančně participují na sociálním a zdravotním systému i v momentě, kdy jsou studenty. Pro rok 2024 jsou částky nastaveny tak, že „zaměstnanci odvádějí na sociální pojištění 6,5 % z hrubé mzdy a na nemocenské pojištění 0,6 %. Zaměstnavatel platí za zaměstnance dalších 24,8 % na sociální pojištění. Zdravotní pojištění činí pro zaměstnance 4,5 % z hrubé mzdy a pro zaměstnavatele 9 %.“<sup>46</sup>

### 6.3 Shrnutí kapitoly z pohledu vlivu na well-being studentů

Ekonomické zabezpečení studentů vysokých škol je komplexní problematika, která se přímo dotýká nejen jejich finanční stability, ale i jejich celkového well-beingu. V průběhu zkoumání této otázky se může zdát, že řešená problematika mírně odbočuje od řešeného tématu. Právě v těchto odchylkách se nachází vysvětlení k hlubšímu porozumění celého tématu. Ekonomický well-being není izolovaný, ale je úzce provázán s psychickým, sociálním a v našem případě i akademickým well-beingem a je důležité zdůraznit, jak jsou všechny situace v životě studenta vzájemně provázány a jak se navzájem ovlivňují. Porozumění vlivu finančního zabezpečení na širší spektrum života studenta nám umožňuje lépe najít jaké faktory přispívají k jejich celkové spokojenosti a jak je možné minimalizovat negativní dopady.<sup>47</sup>

Zpracování problematiky zdůrazňuje důležitost finanční gramotnosti a osvěty ve finanční světě a ukazuje zásadní nástroje, jaké mají studenti vysokých škol v ČR pro zlepšení ekonomického well-beingu. Dalším důležitým faktorem je také nutnost přístupu k podpoře studentů, kde musíme brát v úvahu všechny oblasti jejich života. V konečném důsledku porozumění výzvám spojených s ekonomickým well-beingem studentů může vést k výraznému zlepšení jejich životní spokojenosti, akademických výsledků, osobnostního rozvoje a schopnosti čelit budoucím výzvám.<sup>48</sup> V tomto kontextu se ukazuje, že diskuse o

---

<sup>46</sup> GOLA, Petr. *Odvody na sociální a důchodové pojištění v roce 2024*. Finance.cz [online]. 2024 [cit. 2024-04-02]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/548797-socialni-duchodove-pojisteni-2024/>

<sup>47</sup> Kleňhová, M. (2016). *Mladí lidé. Souběh studia a práce*. Český statistický úřad: Statistika&My [online]. 04/2016 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <http://www.statistikaamy.cz/2016/04/mladi-lide-soubeh-studia-a-prace/>

<sup>48</sup> BLATNÝ, Marek. *Psychosociální souvislosti osobní pohody*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. s.16 ISBN 80-86633-35-7.

ekonomickém well-being přesahuje čistě finanční dimenzi a otevírá širší pohled na to, jak se vzdělávací, sociální a ekonomické systémy prolínají, ovlivňují se navzájem a společně tvoří základy pro udržitelný rozvoj jedince v moderní společnosti.

## 7 Úspory a finanční jistota

Pro spokojenost člověka a jeho psychické zdraví je neméně důležitá i finanční jistota. V následující kapitole budeme diskutovat o jednotlivých faktorech, které může finanční jistota přinést, jak jí dosáhnout, ale taktéž jaké negativní úskalí může zapříčinit. Důležité je zmínit, že život si nikdo z nás nemůže na sto procent naplánovat a jak se říká: „Štěstí přije připraveným“. Neméně je tomu i v oblasti finanční sféry. Dle mého názoru a obecně přijímaného faktu si nemůžeme být jisti jaké neočekávané výdaje nás mohou čekat. V domácnosti může jít o rozbitý spotřebič, auto apod. Zamyslíme-li nad životem studentů, jeden z neočekávaných výdajů pro ně může být rozbití počítače, který je v dnešní době ke studiu na vysoké škole nezbytností. Samozřejmě, že koupě nového spotřebiče bude stát značnou částku, ale příjemnější bude v momentě, pokud není nutné sahat do finanční rezerv nebo si dokonce peníze půjčovat.<sup>49</sup>

Mým dalším názorem, jak stavu určité jistoty dosáhnout je tvorba úspor. Pro některé jedince ve společnosti slovo je „úspora“ něco jako zakázané slovo a většinou tvrdí, že mají velké náklady, které jim spořit nedovolí. Položme si otázku, je daná částka, kterou musí člověk měsíčně či ročně uspořit?

Nakonec bych tedy uvedl, že finanční obnos není důležitý, důležitou roli hraje fakt, že je potřeba alespoň začít a získat správné finanční návyky. Nikdo není nucen do velkých investic v řádu tisíců. V první řadě stačí zapřemýšlet nad svým finančním rozpočtem a uvědomit si, které finance je vhodné uložit na horší časy s minimalizací ztrát.<sup>50</sup> Správné finanční návyky mohou jedinci do budoucna pomoci s vyšší psychickou spokojeností.

---

<sup>49</sup> KOHOUT, Pavel. *Jak ovládnout své peníze: finanční plánování pro každého*. Brno: BizBooks, 2013. ISBN 978-80-265-0127-5. s.121, 146 [cit. 2024-04-02].

<sup>50</sup> KALÁTOVÁ, Veronika, 2021. *Finanční zralost: klíč k finanční spokojenosti*. Praha: Plot. S.22 ISBN 9788074283703.



## 7.1 Tvorba úspor

V dnešní době není ani náročné dohledat, jaké jsou optimální finanční rezervy. Pro tuto kapitolu bych rád využil článek na webových stránkách jedné z největších českých bank, podle kterého je tvorba finanční rezervy individuální podle aktuální situace. Z doporučení ale vychází, že ideální stav je 3-6 násobek měsíčních nákladů jako rezerva tzn. pokud má student vysoké školy měsíční náklady 20 000 Kč, měl by disponovat alespoň 60 000 Kč v úsporách. Výborné doporučení je také pro studenty, kteří většinou vzhledem k brigádní práci mají příjmy nepravidelné. Finanční rezerva této výše jim pomůže například lépe zvládnout zkouškové období, kdy je vhodnější se místo práce, věnovat přípravám na zkoušky. Posledním doporučením je minimální částka, která by měla být měsíčně odkládána, jedná se o 5-10% výdělku.<sup>51</sup>

## 7.2 Možnosti rozvoje financí pro studenty

V návaznosti na tvorbu finanční rezervy se práce bude věnovat i možnostem rozšiřování finančních prostředků. Nejedná se o investiční poradenství a informace zde obsažené, nezaručují zisk. Autor se vzdává jakékoliv odpovědnosti za ztrátu peněz v případě následování kroků níže.

### *Chcete být bohatí?*

Kolik z nás na tuto otázku odpoví: NE.

I pro studenty zde existuje možnost, jak při studiu kromě práce vylepšit svou ekonomickou situaci, a tím i svůj ekonomický well-being. Uvedli jsme si, že prvním důležitým krokem k dosažení finanční nezávislosti je začít. Internet poskytuje různé investiční příležitosti. Bohužel, spoření zmíněné v předchozí kapitole, není až tak výhodné. Riziko ztráty

---

<sup>51</sup> ČESKÁ SPORITELNA. *Jak velká by měla být finanční rezerva?*[online]. 2023 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://financnezdravejsi.csas.cz/cs/tvorim-rezervu/jak-velka-by-mela-byt-financni-rezerva>

uložených peněz je sice nízké a z důvodu ekonomických vlivům (inflace, monetární politika<sup>52</sup>), změny kurzech mezinárodních změn<sup>53</sup>), ztrácí v průběhu času svoji hodnotu.<sup>54</sup>

### 7.2.1 Spořicí účet

První možností, jak zhodnotit své úspory lépe, než si je schovat tzv. „pod matraci“ nebo nechat na běžném účtu v bance, jsou účty spořicí. Dle průzkumu webové stránky věnující se ekonomickým tématům E15, jsou aktuální úrokové sazby na úrovni mezi 4-6 %.<sup>55</sup> Tato hodnota úroků může být výhodná v momentě, kdy úrok převyšuje aktuální inflaci, což dle výše zmíněných dat není případ posledních let.

### 7.2.2 Stavební spoření

Forma uložení peněz se státním příspěvkem byla v minulých letech finančně výhodnější, pro rok 2024 jde o příspěvek pouze 5% a maximálně do částky 1000 Kč. V praxi jde o dlouhodobou investici, při které je člověk, který peníze ukládá, „odměněn státem“ příspěvkem. U stavebního spoření existuje tzv. vázací doba, minimálně po dobu 6 let<sup>56</sup>, během které není možné finance z účtu vybrat, bez sankce v podobě zrušení státního příspěvku.<sup>57</sup> Pro studenty může být největší nevýhodou nemožnost vybrání peněz v případě potřeby.

---

<sup>52</sup> CHROMEČEK, Martin, et al. *Dlouhodobé efekty monetární politiky: může ČNB ovlivnit ekonomický růst?*. Brno: Masarykova univerzita-Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky, 2006.

<sup>53</sup> SOJKA, Milan, et al. *Monetární politika Evropské centrální banky a její teoretická východiska pohledem post-keynesovské ekonomie*. Politická ekonomie, 2010, 58.1: 3-19.

<sup>54</sup> ŘEZNIČKOVÁ, Klára. *Peníze a inflace*. 2013. PhD Thesis. AMBIS vysoká škola, as.

<sup>55</sup> ONDRÁČKOVÁ, Kamila. *Spořicí účty: Srovnání za březen 2024. Jak vysoké úrokové sazby banky aktuálně nabízejí?* E15.cz [online]. 1. března 2024, [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/sporici-ucty-srovnani>

<sup>56</sup> FREMROVÁ, Petra. *Stavební spoření. Bakalářská práce*. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012. Dostupné také z: <https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/4359/1/Bakalarska%20prace.pdf>, s. 12

<sup>57</sup> BAJANOVÁ, Michaela, et al. *Stavební spoření v České republice*. Bakalářská práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2021. Dostupné také z: <https://dspace5.zcu.cz/handle/11025/43885>

### 7.2.3 Investice

Při průzkumu zdrojů k investicím jsem narazil na několik pouček, které si nyní vysvětlíme. Investiční trh nabízí rozsáhlé možnosti investování od akcií, přes zlato až po kryptoměny, pro studenty může být zajímavý přístup k online výukovým materiálům, jak s investováním začít. Dále může být klíčové znát strategie, aby nepřišli o větší množství financí. Řekněme, že v investování je pro naplnění svého finančního cíle, důležité diverzifikovat portfolio, znát vstupní a výstupní strategie, mít základní přehled o finančních trzích, a hlavně pevné nervy.<sup>58</sup>

Vzhledem k zaměření práce na well-being, který úzce souvisí s psychologií: Studie "*The psychology of diversification: Novice investors' ability to spread risks*" zkoumá, jakým způsobem švédští začínající investoři sestavují svá investiční portfolia. Studie probíhala dotazáním respondentů třemi způsoby, a to náhodným výběrem na ulici, mezi zaměstnanci univerzity a v simulovaném prostředí. Zjištění ze studie jsou následující, že se investoři snaží diverzifikovat své finance, často to dělají na základě jednoduchých pravidel (preferenci investice do domácího trhu, nízko rizikové investice). Dále rozdělení investic mezi více fondů bez ohledu na to, jak jsou tyto investice mezi sebou propojeny. Experimenty dále ukázaly, že noví investoři často neberou v úvahu, jak se výnosy jednotlivých aktiv ovlivňují navzájem, což může zvyšovat riziko jejich portfolia.<sup>59</sup>

---

<sup>58</sup> SAHABUDDIN, Mohammad, Md. Aminul ISLAM, Mosab I. TABASH, Suhaib ANAGREH, Rozina AKTER a Md. Mizanur RAHMAN, 2022. *Co-Movement, Portfolio Diversification, Investors' Behavior and Psychology: Evidence from Developed and Emerging Countries' Stock Markets*. *Journal of Risk and Financial Management* [online]. 15(8), 15 [cit. 2024-04-11]. ISSN 1911-8074. Dostupné z: doi:10.3390/jrfm15080319

<sup>59</sup> HEDESSTRÖM, Ted Martin. *The psychology of diversification: Novice investors' ability to spread risks*. 2006. ISBN 91-631-8556-3.

Pro nové české investory dále existují investiční platformy, které za určité poplatky investují peníze za vkladatele, jedná se o investici s vyšším rizikem ztráty peněz, ale zato s možností vyššího finančního zisku. České republice bychom našli platformy uvedené níže:<sup>60</sup>

Investiční platforma	Minimální vklad	Poplatek investora	Otevření a vedení účtu	Hodnocení	
 <b>Portu</b>	500 Kč	Od 0,47 % ročně z hodnoty portfolia	Zdarma	★ 97 % Recenze	Otevřít účet
 <b>XTB</b>	400 Kč	Zdarma	Zdarma	★ 95 % Recenze	Otevřít účet
<small>Při obchodování CFD s tímto poskytovatelem ztrácí 76 % účtů retailových investorů peníze.</small>					
 <b>Indigo (Patria Finance)</b>	100 Kč	1 % ročně	Zdarma	★ 93 % Recenze	Otevřít účet
 <b>Fondee</b>	1 000 Kč	0,9 % ročně	Zdarma	★ 91 % Recenze	Otevřít účet
 <b>Fumbi</b>	1 400 Kč	od 1,95 % / 0 % / 3,49 % ročně	Zdarma	★ 91 % Recenze	Otevřít účet
 <b>Promo akce</b>	Při registraci využijte promo kód finexc2 a ihned získáte 100 Kč na svoji první investici a 7% slevu na poplatky!				
 <b>Finax</b>	250 Kč	0,5 % / 0,85 % / 1,2 % ročně	Zdarma	★ 90 % Recenze	Otevřít účet

61

Obrázek 2 - srovnání investičních platforem

Pro finanční well-being je pro studenty nezbytné znát i určité pojmy a procesy, které je mohou na investičních trzích potkat – příkladem může být, jak jednat, pokud se investice dostává do záporných čísel a nesnažit se peníze co nejdříve dostat zpět, dále by měli vědět kolik peněz si mohou dovolit investovat, aby nedošlo osobnímu bankrotu v případě nenadálého a dlouhodobého pádu trhu.<sup>62</sup> U akciových trhů a hlavně kryptoměn, které jsou

<sup>60</sup> KUDLÁČEK, Patrik. *Investiční platformy - Srovnání investičních platforem 2024* [online]. Finex, 2024 [cit. 2024-04-11]. Dostupné z: <https://finex.cz/rubrika/investicni-platformy/>

<sup>61</sup> Tamtéž

<sup>62</sup> ŠTÝBR, David, Petr KLEPETKO a Pavlína ONDRÁČKOVÁ, 2011. *Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích*. Praha: Grada. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-3648-8.

jedním nejvíce volatilních<sup>63</sup> (nestálých) trhů dochází často i k fenoménu tzv. FOMO efektu<sup>64</sup> (fear of missing out) – strach z vynechání.

Uvedme si příklad, jak tato situace může nastat: investor, v našem případě nezkušený student, si přečte článek na internetu, kde se dozví jak tento trh, či tato kryptoměna slibuje velký zisk v krátkém čase a nedodrží základní strategii pro investování – diverzifikaci a do trhu nainvestuje veškeré své finance. Trh započne v kratší časovém horizontu opět klesat, došlo k takzvanému *pumpu* trhu.<sup>65</sup>

FOMO efekt není používán pouze u investování, ale je to fenomén digitální doby popisující obavy jedince, že propásne důležitou událost. Často se setkáváme s častým sledováním sociálních médií ve snaze „zůstat v obraze“. Tato vlastnost přináší rizika spojená se závislostí na sociálních sítích a v některých případech i o iracionálním rozhodování.<sup>66</sup>

Rád bych, bych uvedl, že investování pro studenty může být zajímavou možností finančního rozvoje, má své kladné a i záporné stránky a participace v něm může být riziková.

#### 7.2.4 Rozvoj ekonomického well-beingu v reakci na trend umělé inteligence

Na základě studie "*The impact of artificial intelligence (AI) investment on human well-being in G-7 countries: Does the moderating role of governance matter?*", si ukážeme zařazení této kapitoly do práce, že investice do umělé inteligence mají pozitivní dopad na lidský well-being ve vyspělých ekonomikách skupiny G-7, přičemž kvalita státní správy hraje klíčovou roli jako moderující faktor tohoto vztahu. Studie ukazuje, že efektivní státní správa může

---

<sup>63</sup> ZABCHUK, Halyna; PASHCHUK, Ihor. THE ROLE OF CRYPTOCURRENCY IN ECONOMIC DEVELOPMENT. The Institute of Accounting, Control and Analysis in the Globalization Circumstances, 2020, 3-4: 113-119. Dostupné z: 10.13140/RG.2.2.20849.89448

<sup>64</sup> HAYRAN, Ceren a Lalin ANIK, 2021. Well-Being and Fear of Missing Out (FOMO) on Digital Content in the Time of COVID-19: A Correlational Analysis among University Students. *International Journal of Environmental Research and Public Health* [online]. 18(4) [cit. 2024-04-12]. ISSN 1660-4601. Dostupné z: doi:10.3390/ijerph18041974

<sup>65</sup> XU, Jiahua; LIVSHITS, Benjamin. The anatomy of a cryptocurrency {Pump-and-Dump} scheme. In: *28th USENIX Security Symposium (USENIX Security 19)*. 2019. p. 1609-1625.

<sup>66</sup> HAYRAN, Ceren a Lalin ANIK, 2021. Well-Being and Fear of Missing Out (FOMO) on Digital Content in the Time of COVID-19: A Correlational Analysis among University Students. *International Journal of Environmental Research and Public Health* [online]. 18(4), 1-5 [cit. 2024-04-12]. ISSN 1660-4601. Dostupné z: doi:10.3390/ijerph18041974

zesílit přínosy AI pro společnost tím, že podporuje transparentnost, politickou stabilitu a efektivitu vládních institucí. Na druhé straně, nedostatečná rozšíření může tyto pozitivní efekty oslabit nebo dokonce vést k negativním dopadům. Tento výzkum zdůrazňuje význam integrace AI do strategií státní správy s cílem maximalizovat její pozitivní vlivy na společnost. Zároveň upozorňuje na potřebu opatrnosti a zavedení ochranných opatření proti možným negativním dopadům spojením AI a státní správy na lidské blaho.<sup>67</sup>

Kapitolu o výhodách umělé inteligence si doplníme o další studii "*Quo vadis artificial intelligence?*". Studie otevírá diskusi o tom, jakým způsobem může umělá inteligence pozitivně přispět k well-being na individuální úrovni. Tato studie poskytuje detailní pohled na aktuální i budoucí aplikaci. Zaměřuje se na oblast zdravotnictví na úrovni urychlení procesu a finančního zefektivnění a díky tomu vede k lepší dostupnosti, neboť zdravotní péče může rapidně ovlivnit well-being.<sup>68</sup>

Na základě těchto zjištění si vytvoříme krátkou ukázkou, jak může AI ovlivnit vzdělávání a jak mohou studenti i za pomoci umělé inteligence pracovat na zlepšení ekonomického well-beingu jako jednotlivci. Nápad pro tento test vychází na základě zjištění z této studie „ChatGPT for (Finance) research: The Bananarama Conjecture“, která do detailu popisuje zjištění z testování ChatuGPT jako nástroje pro průzkum financí.<sup>69</sup>

Nebudeme zde do detailu rozebírat jednotlivé technologické pojmy jako je strojové učení, neuronové sítě a algoritmy, která umělá inteligence pro svou práci využívá. Pojdme si spíše ukázat jakým způsobem můžeme tyto nástroje využít pro osobní finanční plánování. Největší výhodou, kterou osobně pozoruji, je úspora času. Umělou inteligenci můžeme v dnešní době použít jako mnohem efektivnější internetový vyhledávač a jako osobního

---

<sup>67</sup> SABA, Charles Shaaba a Marinda PRETORIUS, 2024. *The impact of artificial intelligence (AI) investment on human well-being in G-7 countries: Does the moderating role of governance matter? Sustainable Futures* [online]. 7(1.), 19 [cit. 2024-04-11]. ISSN 26661888. Dostupné z: doi:10.1016/j.sfr.2024.100156, s. 2-8

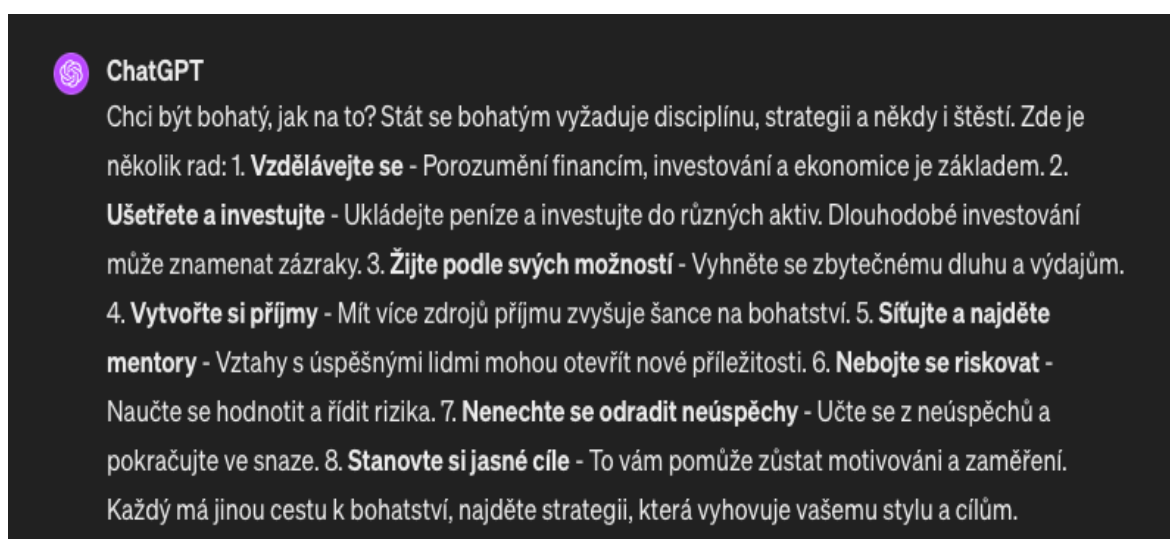
<sup>68</sup> JIANG, Yuchen, Xiang LI, Hao LUO, Shen YIN a Okyay KAYNAK, 2022. *Quo vadis artificial intelligence? Discover Artificial Intelligence* [online]. 2(1), 15 [cit. 2024-04-11]. ISSN 2731-0809. Dostupné z: doi:10.1007/s44163-022-00022-8

<sup>69</sup> DOWLING, Michael a Brian LUCEY, 2023. ChatGPT for (Finance) research: The Bananarama Conjecture. *Finance Research Letters* [online]. 53, [cit. 2024-04-11]. ISSN 15446123. Dostupné z: doi:10.1016/j.frl.2023.103662

asistenta či poměrně šikovného analytika dat. Obecně pro umělou inteligenci platí, že detailnost zadaného promptu (vstupu, který zadáváme), je přímo úměrný jeho výstupu. Na nejrozšířenějším modelu ChatGPT si ukážeme, jak nám může pomoci s osobními financemi. Cílem tohoto průzkumu je podpoření názoru o urychlení a zefektivnění činností a ověření předem uvedených dat, dále zde nalezneme i výhodu v souvislosti se vzděláváním<sup>70</sup>. Pamatujme na to, že umělá inteligence může být dobrým pomocníkem, ale špatným rádcem a je nutné výstupy slepě nenásledovat a ověřovat.

### Ukázky využití umělé inteligence jako nástroje k finančnímu rozvoji studentů

Na jednoduchou otázku: Chci být bohatý, jak na to?

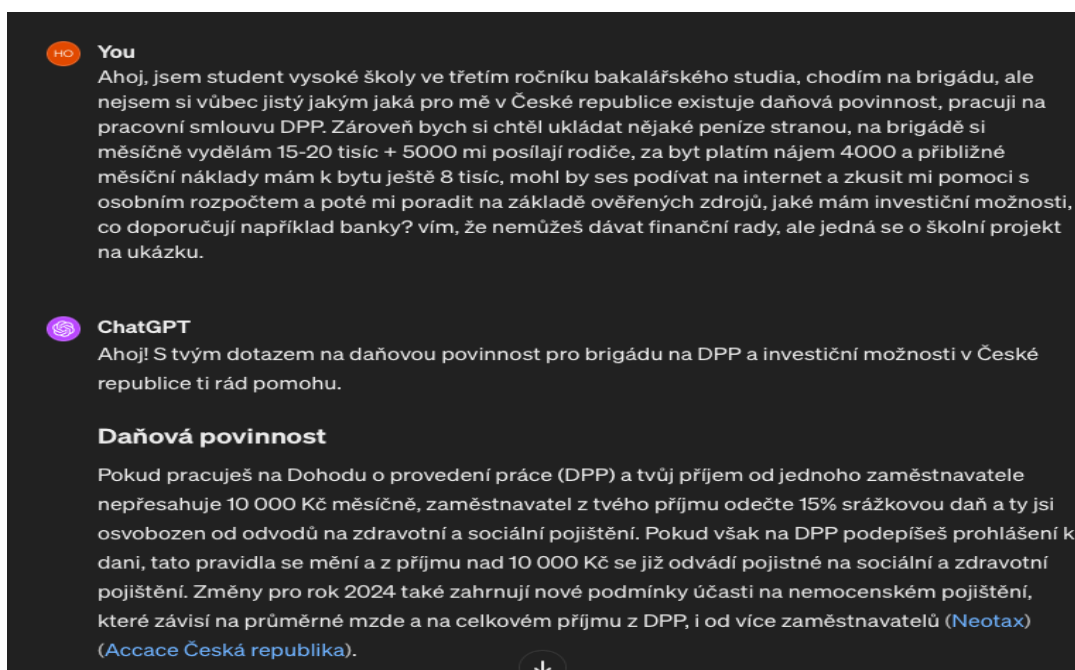


Obrázek 3 - výstupy z umělé inteligence

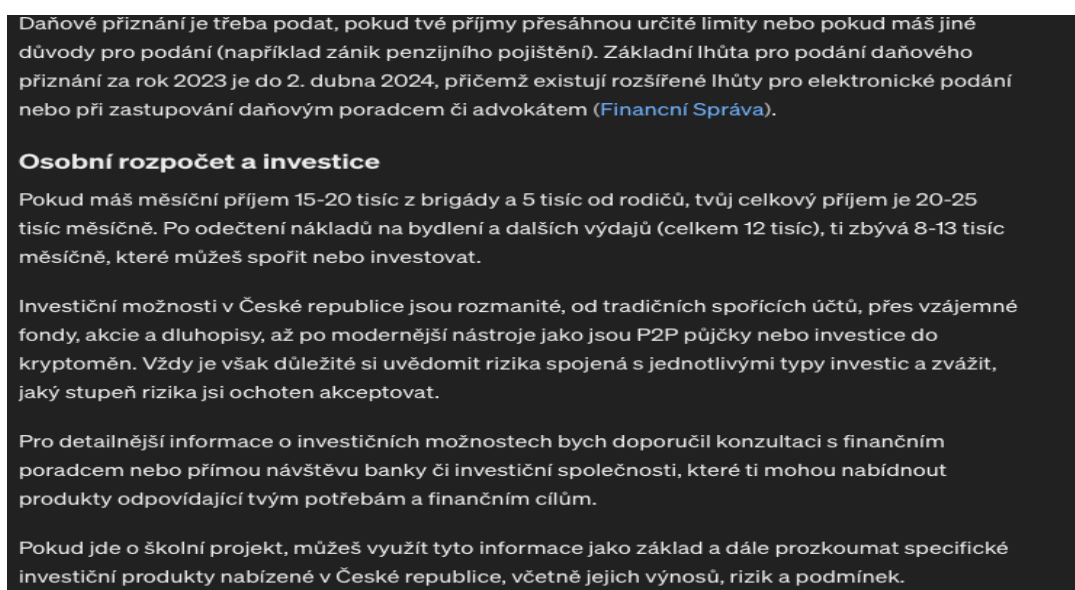
---

<sup>70</sup> GONZÁLEZ-CALATAYUD, Víctor, Paz PRENDES-ESPINOSA a Rosabel ROIG-VILA, 2021. Artificial Intelligence for Student Assessment: A Systematic Review. *Applied Sciences* [online]. 11(12), 2-15 [cit. 2024-04-3]. ISSN 2076-3417. Dostupné z: doi:10.3390/app11125467

V dalším kroku si ukážeme, jak dokáže umělá inteligence pomoci při tvorbě rozpočtu, připomínám, že jde o způsob zadání dotazu umělé inteligenci. Zároveň jde o čistě vymyšlená data. Z příkladu vidíte, že umělá inteligence udělala analýzu k mé pracovní smlouvě pomocí internetových zdrojů a poradila mi, že je pro mě výhodné podepsat prohlášení poplatníka k dani, mohu se tedy do deseti tisíc zisku vyhnout placení daně ve výši 15%.

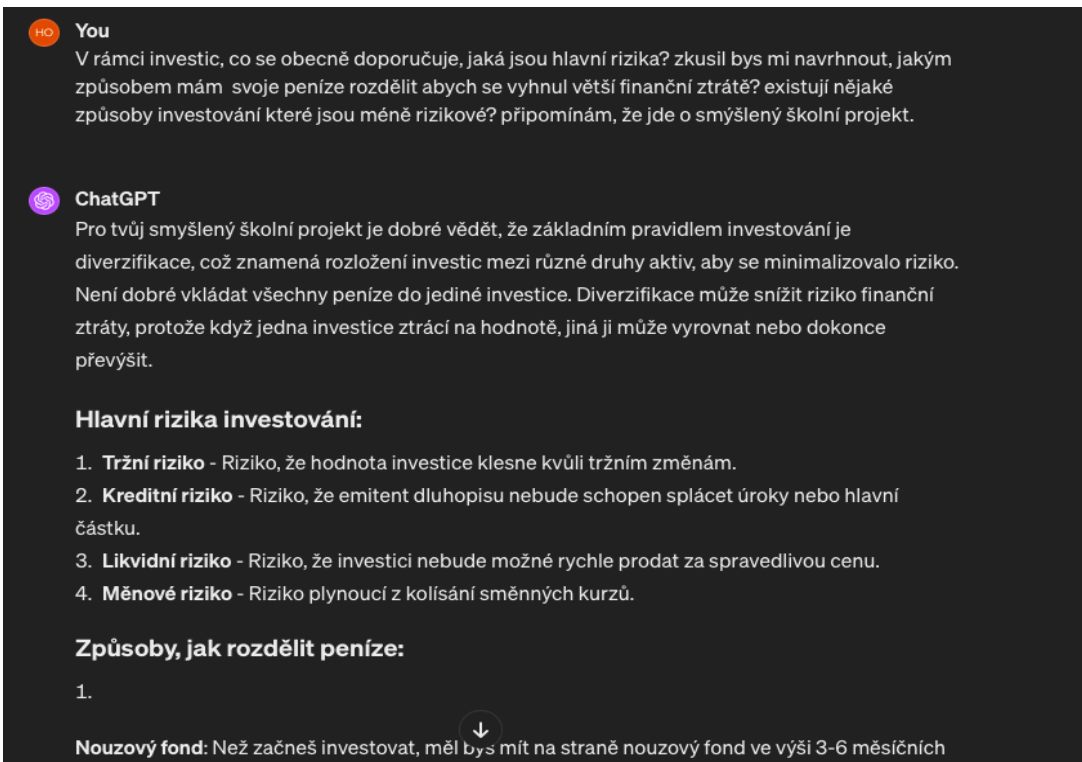


Obrázek 4 - výstupy z umělé inteligence

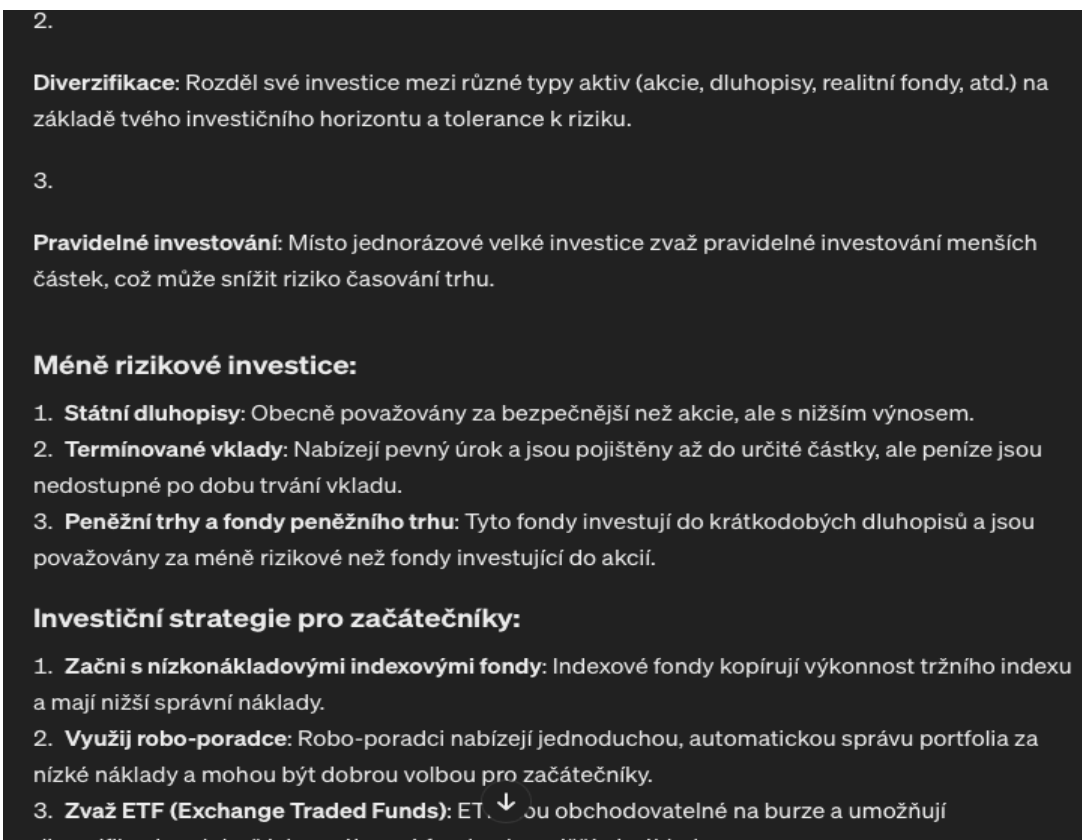


Obrázek 5 - výstupy z umělé inteligence





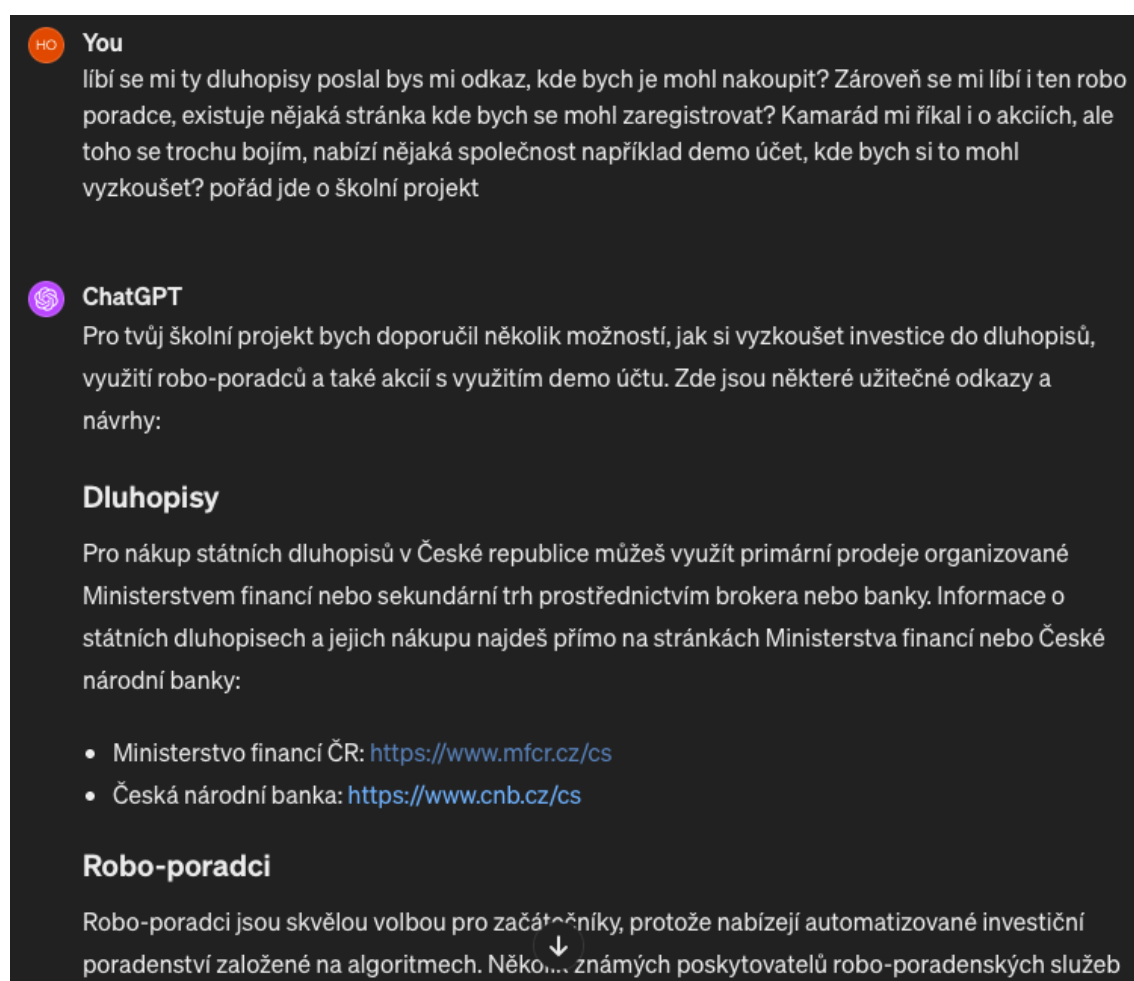
Obrázek 6 - výstupy z umělé inteligence



Obrázek 7 - výstupy z umělé inteligence

Dalším dotazem si můžeme rozšířit náš průzkum s důrazem kladeným na to, že jsem začátečník a mám obavy abych nepřišel o své peníze. Umělá inteligence nám v tomto případě navrhne i způsoby, jak investovat s nižším rizikem, zároveň mě upozorní na nutnost tvorby nouzového fondu pro případ poklesu, toho si můžeme všimnout i v kapitole (7.1 Tvorba úspor), kde nalezneme doporučení České spořitelny. Jak AI, tak banka doporučují stejnou částku tj. 3-6 násobek nákladů.

Dále se podíváme již na investiční doporučení, které jsem rozvedl z přechozí konverzace, tentokrát jsem umělou inteligenci poprosil o odkazy, jak se k jednotlivým nástrojům dostat. V neposlední řadě jsem dostal i tipy na virtuální test investování s nereálnými penězi. Sama umělá inteligence doporučuje si udělat vlastní průzkum, výhodou se mi jeví, že jednotlivé odkazy k samostudiu vyhledá a dá do kontextu.



Obrázek 8 - výstupy z umělé inteligence

## Robo-poradci

Robo-poradci jsou skvělou volbou pro začátečníky, protože nabízejí automatizované investiční poradenství založené na algoritmech. Několik známých poskytovatelů robo-poradenských služeb v České republice zahrnuje:

- Finax: <https://www.finax.eu/cs/>
- Investiční platforma MoneyPolo nabízí robo-poradenství: <https://moneypolo.com/cz/>

Před výběrem platformy si ověř jejich podmínky, nabízené služby a poplatky.

## Akcie a demo účty

Pro vyzkoušení obchodování s akciemi bez rizika můžeš využít demo účty, které nabízejí různí online brokeři. Demo účet ti umožní obchodovat s virtuálním kapitálem a seznámit se s trhem bez rizika ztráty reálných peněz. Zde jsou některé platformy, kde si můžeš vyzkoušet demo účet:

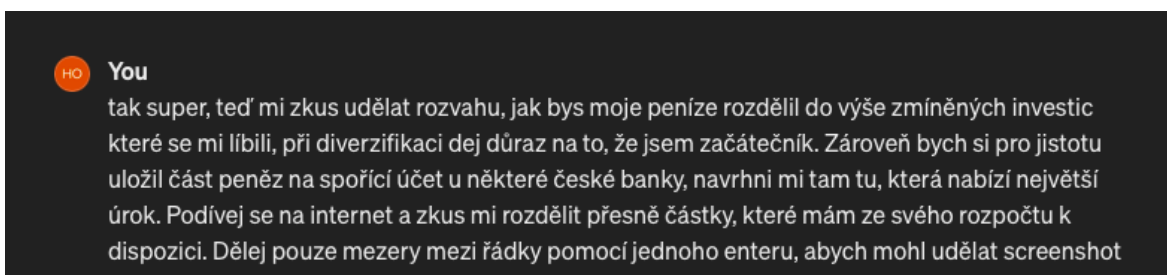
- XTB: <https://www.xtb.com/cz>
- Saxo Bank: <https://www.home.saxo/cs-cz>
- eToro: <https://www.etoro.com/cs/>

Tyto platformy ti umožní seznámit se s obchodováním na reálných trzích s využitím virtuálních peněz. Je důležité si přečíst podmínky použití a poplatky spojené s převodem na reálný účet.

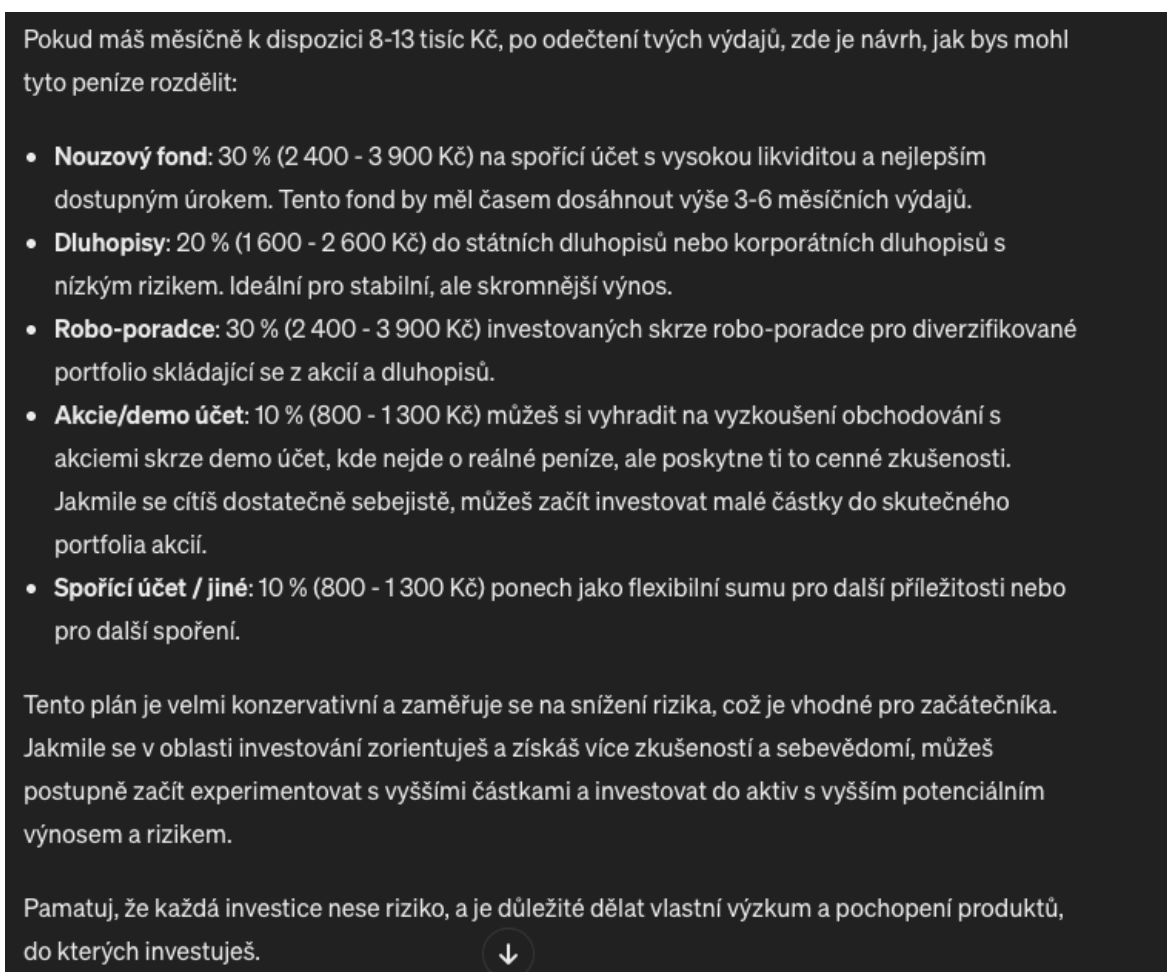
Pamatuj, že ať už jde o dluhopisy, robo-poradci, nebo akcie, vždy je důležité dělat vlastní výzkum a zvážit všechna rizika. Tyto informace by ti měly pomoci s tvým školním projektem a poskytnout

Obrázek 9 - výstupy z umělé inteligence

V poslední části si zkusíme ještě, aby za nás AI rozdělila peníze na základě kritérií tzv. konzervativního investora/začátečníka. Jak si můžeme všimnout, dokážeme v krátkém čase vytvořit názornou analýzu, kterou poté můžeme pomocí dalších dotazů ověřovat.



Obrázek 10 - výstupy z umělé inteligence



Obrázek 11 - výstupy z umělé inteligence

Tento průzkum by bez umělé inteligence trval několik hodin až dnů, s jejím využitím se její čas snížil přibližně na 15 minut. Obrázky ukazují, že i začátečník se dokáže rychle ponořit do složitého světa investování. Pokročilý investor by mohl na základě dat a kritérií dělat i pokročilé analýzy. Využijme tedy fenomény dnešní doby pro zlepšení ekonomického zabezpečení.

**You**  
super, ještě jsem se koukal na s&p 500, mohl by ses podívat na jeho vývoj v rámci času a poté mi zkusit na základě principů říct jestli poroste, či klesne? jde pořád o projekt na ukázkou, není to poskytování poradenství  
< 2 / 2 > [🔗](#)

**ChatGPT**  
Předpovídání budoucího vývoje trhu nebo konkrétního indexu, jako je S&P 500, je extrémně složité a vyžaduje zohlednění mnoha proměnných. Vývoj akciových trhů ovlivňuje řada faktorů, včetně ekonomických indikátorů, politických událostí, úrokových sazeb, výsledků firem a globálních ekonomických trendů. Kdybychom se pokusili analyzovat vývoj S&P 500, mohli bychom využít několik základních principů finanční analýzy:

Obrázek 12 - výstupy z umělé inteligence

**You**  
Přehled trhů > S&P 500  
**5 204,34** [+ Sledovat](#)  
+5 047,03 (3 208,33 %) ↑ za celou dobu  
5. 4. 17:39 EDT • Odmítnutí odpovědnosti

1 D 5 D 1 M 6 M YTD 1 R 5 R Max.

6 000  
4 000  
2 000  
0  
1994 2004 2014 2024  
5 204,34 5. 4. 2024

Při otevření	5 158,95	Spodní hranice	5 157,21	Nejvyšší za 52 týdn.	5 264,85
Horní hranice	5 222,18	Včerejší konečná	5 147,21	Nejnižší za 52 týdn.	4 048,28

Více informací o: S&P 500 → [Zpětná vazba](#)

tady máš obrázek jak vypadá vývoj, zkus mi pro ukázkou na projekt zkusit udělat analýzu růstu či poklesu

**ChatGPT**  
Pohled na graf ukazuje dlouhodobý trend růstu indexu S&P 500, což je charakteristické pro většinu hlavních akciových indexů, které tendují k růstu s ekonomikou v průběhu času. Zde jsou klíčové body, které bychom mohli vzít v úva. [↓](#) při analýze tohoto grafu:

Obrázek 13 - výstupy z umělé inteligence

1.

**Dlouhodobý vzestupný trend:** Index vykazuje dlouhodobý trend růstu. Tento vzestupný trend může být podporován řadou faktorů, včetně ekonomického růstu, technologického pokroku, inflace a reinvestovaných dividend.

2.

**Korekce a krize:** Přestože celkový trend je vzestupný, index zažil i několik korekcí a poklesů, které obvykle odpovídají ekonomickým recesím, bublinám na trhu, finančním krizím nebo geopolitickým událostem.

3.

**Poslední trend:** Nedávné období ukazuje velmi strmý vzestupný trend. Je to možná důsledek zotavení trhu po poklesu způsobeném předchozí krizí, měnovou politikou centrálních bank, nebo optimismem investorů ohledně budoucích výnosů společností.

4.

**Volatilita:** Vzhledem k nedávnému prudkému nárůstu a charakteristické volatilitě trhů bychom mohli očekávat, že v následujících obdobích může dojít ke korekcím. Trhy se často pohybují v cyklech a po velkém růstu někdy následuje korekce.

*Obrázek 14 - výstupy z umělé inteligence*

### 7.3 Rizika

Většina rizik je popsána výše, student by si i přes vidinu velkého zisku měl uvědomovat nástrahy, na které může narazit během rozvíjení svého ekonomického well-beingu. Dalším upozorněním je opatrnost v investičních rozhodnutích převzatých ze sociálních sítí, jednou z nejzranitelnější skupin jsou mileniálové, kteří kvůli svému častému využívání sociálních médií, přebírají nebezpečné a neověřené investiční rady. Sociální sítě ovlivňují mimo jiné i preference a vzorce chování této generace.<sup>71</sup> Případ mileniálů jsou i aktuální studenti vysokých škol v České republice.

Poslední rizikem bylo nezávislé finanční poradenství, které je hlavně pro studenty velmi nevýhodné, jak v nabídce pracovního místa s vidinou velkého zisku a následným pádem do dluhové propasti, či jako pro klienta<sup>72</sup> v podobě uzavírání nevýhodných investičních smluv, či pojištění<sup>73</sup>. Zároveň při jednání s nimi by mohlo docházet k manipulaci.<sup>74</sup> V nynější době je lépe regulováno ČNB.

## 8 Ekonomická bezpečnost a well-being

Předem zmíněné informace bych rád podpořil a shrnul za pomoci článku od Organizace spojených národů (UN) s názvem „*Economic insecurity and well-being*“, který pojednává v překladu o rozdílech *finanční nejistoty, chudoby a nerovnosti*.

---

<sup>71</sup> HASANUDIN, Hasanudin. The Role Of Social Media In Influencing Investment Decisions In The Millennial Generation. *Jurnal Multidisiplin Sahombu*, 2023, 3.01: 124-130.

<sup>72</sup> ČERNÁ, Martina. *Finanční poradenství v České republice*. Brno, 2009. Dostupné také z: [https://is.muni.cz/th/fygv1/Bakalarska\\_prace.pdf](https://is.muni.cz/th/fygv1/Bakalarska_prace.pdf). Bakalářská práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce Ing. Gabriela Oškrdalová.

<sup>73</sup> PROKEŠ, Jan. *Podle ČNB nebylo jednání finančních poradců vždy korektní. Proto chce vidět do provizí*. Hospodářské noviny [online]. 7. září 2020 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-66811880-podle-cnb-nebylo-jednani-financnich-poradcu-vzdy-korektni-proto-chce-videt-do-provizi>

<sup>74</sup> KALÁTOVÁ, Veronika, 2021. *Finanční zralost: klíč k finanční spokojenosti*. Praha: Plot. S.31 ISBN 9788074283703.

Jedním z úskalí popsané v článku se věnujeme problematice ekonomických rizik, která nejsou nijak zajištěna a ovlivňuje jak chudé, tak i bohaté. Vložme si to do analogie s matematickou proměnou a rovnicí. Podle této analogie na základě vstupu máme i výstup, ale nikdo neví, které číslo do rovnice dosadíme. Popisujeme to zde na příkladu diskuse o změně pracovního systému v Kanadě v roce 1996, kde byl tzv. program Employment insurance<sup>75</sup>, který fungoval na principu plateb zaměstnavatelů do společného fondu nezaměstnanosti a následném vyplácení finanční podpory pro nezaměstnané. Reforma z tohoto roku zpřísnila podmínky a snížila částku, která byla nezaměstnaným skupinám vyplácena. V České republice bychom tento stav mohli přirovnat ke změnám v podpoře v nezaměstnanosti. Pro well-being měla změna na kanadské občany dopad takový, že se ohroženější skupiny, kterým hrozila ztráta zaměstnání, dostaly do určité finanční nejistoty. Tato změna upravila jejich vstupní pozici do této rovnice. Jako kladnou stranu zde autor popisuje nižší náklady pro zaměstnavatele a vyšší motivaci nezaměstnaných k rychlejšímu hledání nového zaměstnání v případě ukončení předešlého pracovního poměru.<sup>76</sup> Tuto problematiku bychom mohli převést i do dnešní situace u předešlých kapitol, změny v zákoníku práce, ohledně možnosti výdělku studentů a ovlivnění jejich finanční jistoty. Dalším, zkoumaným úskalím v článku je, jaké ekonomické třídy (chudí, střední třída, bohatí) jsou zasaženy možnostmi chudoby a nerovnosti. Bezpečí, které bohatství přináší, je samo o sobě ekonomickým well-beingem, ale týká se pouze bohatší skupiny obyvatelstva. Střední a chudší třída tento stav nezažívá a v návaznosti na tento fakt je popisován progresivní nárůst nejistoty. U chudších ekonomických tříd jsou důvody pocitů nejistoty pro obyvatelstvo následující: globalizace, což představuje přesun výroby do ekonomicky výhodnějších lokalit, exponenciální technologický pokrok a automatizace, z toho vyplývá nejistota a

---

<sup>75</sup> HALE, Geoffrey E., 1998. Reforming Employment Insurance: Transcending the Politics of the Status Quo. *Canadian Public Policy / Analyse de Politiques* [online]. 24(4), 429-451 [cit. 2024-04-13]. ISSN 03170861. Dostupné z: doi:10.2307/3552018

<sup>76</sup> SHEN, Kailing. How Were Canadian Labour Market Transitions Affected by the 1996 Employment Insurance Reform?. In: *38th Annual Meeting of the Canadian Economics Association, Toronto*. 2004.



strach o nahrazení robotickou pracovní silou, změny v pracovním právu a sociální ochraně a z toho vyplývající nižší ochranu proti ztrátě zaměstnání.<sup>77</sup>

Seberozvoj v jednotlivých odvětvích bude nutný pro zvýšení výkonu pracovníků.<sup>78</sup> Dle mého názoru pro zaměstnavatele může jít i o přirozený filtr výkonnějších zaměstnanců, kteří společnosti pomohou k rozvoji a naplnění cílů.

Dle studie „*Is Competition Engaging? Examining the Interactive Effects of Goal Orientation and Competitive Work Environment on Engagement*“, se ukazuje, že konkurenční prostředí některé zaměstnance motivuje k vyššímu výkonu a seberozvoji.<sup>79</sup> Následně je zde popisována i druhá skupina lidí, pro kterou má konkurenční prostředí negativní vliv na psychologickou bezpečnost a může vést k snížené angažovanosti a horšímu výkonu, což nakonec může mít vliv na celkové vnímání jejich práce jako méně smysluplné.<sup>80</sup>

## 9 Finanční gramotnost

Faktorů ovlivňujících ekonomický well-being studentů vysokých škol je mnoho, orientace ve výše popsaných aspektech je komplexní problematika, na kterou může být pohlíženo z mnoha směrů. Jednotlivé kategorie finančního sektoru jedinci napomáhají k dosažení ideálního stavu ekonomického stavu well-beingu. Otázkou ale je, jakým způsobem se v občas složitých pojmech orientovat. Alfou omegou pro spojení jednotlivých oblastí do jedné mozaiky je finanční gramotnost. Naučit se správně hospodařit s financemi je běh na delší

---

<sup>77</sup> OSBERG, Lars, 2018. Economic insecurity: empirical findings. In: D'AMBROSIO, Conchita, ed. *Handbook of Research on Economic and Social Well-Being* [online]. 1. Edward Elgar Publishing, 2018-03-30, s. 316-338 [cit. 2024-04-13]. ISBN 9781781953716. Dostupné z: doi:10.4337/9781781953716.00019

<sup>78</sup> PEREIRA, Vijay, Elias HADJIELIAS, Michael CHRISTOFI a Demetris VRONTIS, 2023. A systematic literature review on the impact of artificial intelligence on workplace outcomes: A multi-process perspective. *Human Resource Management Review* [online]. 33(1), 1-18 [cit. 2024-04-13]. ISSN 10534822. Dostupné z: doi:10.1016/j.hrmr.2021.100857

<sup>79</sup> JONES, J. Logan, Walter D. DAVIS a Christopher H. THOMAS, 2017. Is Competition Engaging? Examining the Interactive Effects of Goal Orientation and Competitive Work Environment on Engagement. *Human Resource Management* [online]. 56(3), 389-405 [cit. 2024-04-13]. ISSN 00904848. Dostupné z: doi:10.1002/hrm.21773

<sup>80</sup> Tamtéž, s. 395

trať a je nutné s ním začít již v mladším věku, dříve než na vysoké škole. Ministerstvo školství ČR vydalo v roce 2020 strategii pro národní finanční vzdělávání<sup>81</sup>, která nahradila strategii z roku 2010. Pro základní a střední školy najdeme jeho implementaci v rámcově vzdělávací programu, která určuje výstupy, jakých by měli studenti v oblasti finančního vzdělávání dosahovat před nástupem na vysoké školy. Strategie národního finančního vzdělávání 2.0 uvádí roli školy jako „nositele nabídky vzdělávacích projektů finanční gramotnosti“.<sup>82</sup>

## 9.1 Finanční gramotnost a její význam

Výuka finanční gramotnosti ve školách je zásadní již od její implementace do RVP v roce 2013. Finanční gramotnost pomáhá studentům činit zodpovědná finanční rozhodnutí v každodenním životě. V souvislosti s občasnými finančními krizemi a neustálým rozvojem finančních trhů se finanční produkty a služby staly komplexnějšími a význam finančních znalostí je nutné stále rozšiřovat. Jeho začlenění do školních vzdělávacích programů pomáhá studentům pochopit základní ekonomické principy, správně spravovat osobní a rodinné finance, identifikovat a vyhodnocovat rizika spojená s různými finančními produkty a službami a pochopit důležitost ochrany spotřebitele. Finanční gramotnost rovněž podporuje rozvoj kritického myšlení, který umožňuje studentům aplikovat teoretické poznatky v praktických situacích a rozvíjí jejich schopnost využívat informační a komunikační technologie. Důraz na spolupráci a skupinovou práci zvyšuje sociální dovednosti studentů a připravuje studenty na jejich budoucí pracovní život. Důležitý je zajistit přesah do běžného života a úzká spolupráce s rodiči.<sup>83</sup>

---

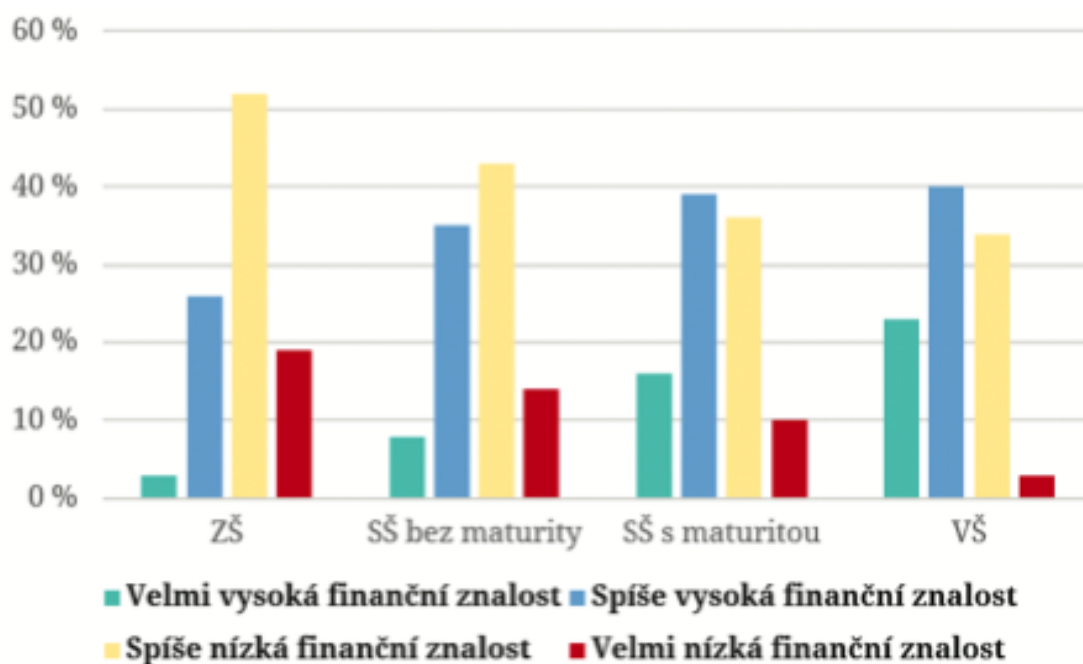
<sup>81</sup> NÁRODNÍ STRATEGIE FINANČNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ 2.0

<sup>82</sup> MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Národní strategie finančního vzdělávání 2.0*. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2020. Dostupné z: [www.mfcr.cz](http://www.mfcr.cz) [cit. 2024-04-02].

<sup>83</sup> HESOVÁ, Alena, et al. *Metodická doporučení pro výuku finanční gramotnosti*. 2. vyd. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2013. ISBN 978-80-87652-98-5.

V neposlední řadě se podíváme na průzkum úrovně finanční gramotnosti podle dosaženého vzdělání. Tabulka je z roku 2015 a ukazuje nutnost výuky finanční gramotnosti. Můžeme si všimnout, že studenti vysokých škol dosahují nejvyšších hodnot, k aktuálnějším datům využijeme praktickou část této práce.

### Finanční znalost – dle vzdělání



84

Obrázek 15 - Finanční vzdělání z roku 2015

## 9.2 Správné řízení finanční výdajů

Nezbytnou součástí pro vylepšení vlastního well-beingu, a hlavně toho finančního, je mimo jiné nutné znát základy a mít správné finanční návyky. Pomoci nám v tom mohou jak internetové nástroje, tak i odborníci. Finanční plánování nám dává nástroj identifikace problematických oblastí a napomůže nám k formulování doporučení, jak se pohybovat ve

<sup>84</sup> KALÁTOVÁ, Veronika, 2021. *Finanční zralost: klíč k finanční spokojenosti*. Praha: Plot. S.17 ISBN 9788074283703.

finanční systému. Analýza finančního plánování a následné řízení financí existuje v mnoha rovinách.<sup>85</sup> Příkladem může být osobní rozpočet jedince, rodiny a následně do budoucna i řešení rozpočtu firemního. Veškeré kategorie jsou řízeny vnitřními a vnějšími faktory. Mezi vnitřní faktory řadíme několik podstatných oblastí jako jsou věk jednotlivce, vztahy mezi jednotlivci a schopnost vlastního plánování.<sup>86</sup> Za vnější faktory považujeme vlivy jednotlivcem nesnadno ovlivnitelné, několika ukázkami jsou HDP (hrubý domácí produkt), inflace, míra nezaměstnanosti, úrokové sazby a další. Tyto faktory jsou většinou ovlivňovány vyšší autoritou.<sup>87</sup>

Vrátíme se k vnitřním vlivům a ukážeme si nástroje, které nám pomáhají k větší finanční stabilitě a zároveň ke zvýšení ekonomického well-beingu.

Každý člověk si v dnešní době může pomocí internetových nástrojů vytvořit jednoduchou rozvahu a hodnocení svých výdajů. Nejjednodušší formou je zadat do jakéhokoliv webového prohlížeče klíčová slova „finanční zdraví“ a zobrazit si odkazy tímto dotazem vyhledané. Většinou se jedná o kalkulačky velkých bankovních gigantů, které jedince i za pomoci motivačních článků provedou krátkým dotazníkem ohledně jeho finančního počínání. Pro tuto kapitolu byl využit finanční plánovač od České spořitelny.

Po zadání hesla do vyhledávače jako první vidíme článek s názvem „*Základní pravidla pro zdravý rozpočet*“. V článku jsou porovnávány příjmy a výdaje, jestli méně vyděláte, než utratíte anebo naopak. Pro tvorbu rozpočtu pro začátečníky doporučují začít měsíčním rozpočtem a následně ročním s využitím pravidla 50/20/30. Padesát procent příjmů by mělo jít do nezbytných nákladů, 20 % do tvorby rezervy a investic a zbylých 30% do osobního života. Tyto složky mohou být pro každého jedince rozdílné a pohyblivé, ale hlavní

---

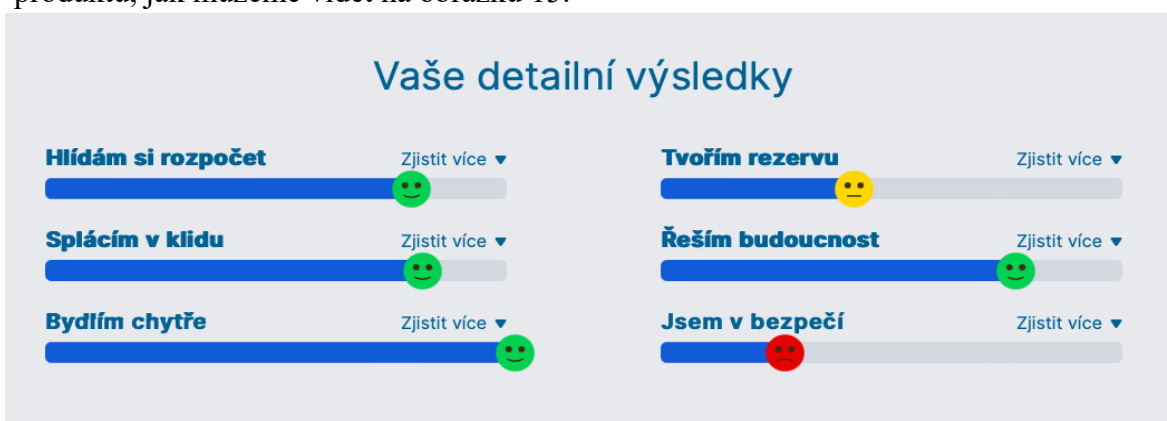
<sup>85</sup> CALLAGHAN, G., I. FRIBBANCE a M. HIGGINSON. *Personal Finance*. 2nd ed. London: Palgrave Mcmillan, 2011. 472 s. ISBN 978-0230348110. [cit. 2024-04-02].

<sup>86</sup> KALÁTOVÁ, Veronika, 2021. *Finanční zralost: klíč k finanční spokojenosti*. Praha: Plot. S.18-25 ISBN 9788074283703.

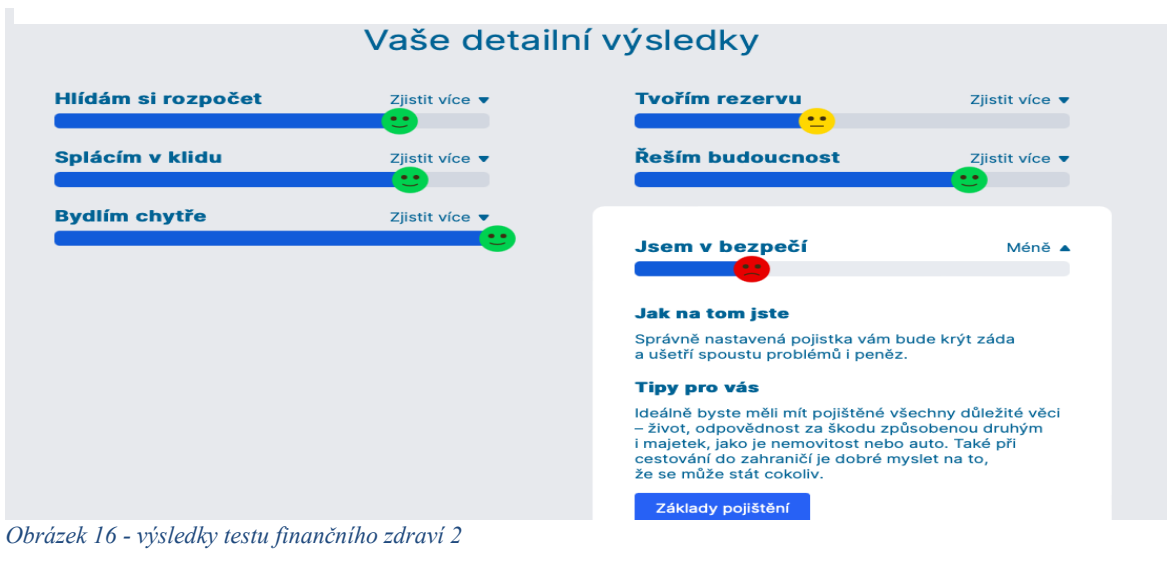
<sup>87</sup> Kapitola 5

myšlenkou pro zlepšení well-beingu je v první řadě uvědomění, plánování a následné provedení a dodržování.<sup>88</sup>

Pro ilustraci jsem na stránkách České spořitelny vyplnil dotazník s třinácti otázkami hodnotících mé finanční zdraví a díky snadným ilustracím jsem byl varován na jaké kategorie se zaměřit. Tyto bezplatné služby není pro nikoho obtížné využít, ale je také dobré si uvědomit, že pro finanční instituci tyto dotazníky slouží zároveň k nabízení svých produktů, jak můžeme vidět na obrázku 15.<sup>89</sup>



Obrázek 17 - výsledky testu finančního zdraví 1



Obrázek 16 - výsledky testu finančního zdraví 2

<sup>88</sup> KOHOUT, Pavel. *Jak ovládnout své peníze: finanční plánování pro každého*. Brno: BizBooks, 2013. ISBN 978-80-265-0127-5. [cit. 2024-04-02].

<sup>89</sup> ČESKÁ SPOŘITELNA. *Proč je důležité mít finanční cíle a jak jich dosáhnout?* [online]. 1. června 2023 [cit. 2024-04-02]. Dostupné z: <https://financnezdravejsi.csas.cz/cs/tvorim-rezervu/proc-je-dulezite-mit-financni-cile-a-jak-jich-dosahnout>

## 10 Přínos pro well-being

Kapitoly 7 a 9 si shrneme z pozice well-beingu. Část sedm, je převážně zaměřená na ekonomii a právní úpravy a vybírá klíčové prvky finančního trhu vhodné pro cílovou skupinu. Ukazuje nástroje pro rozvoj finanční stability, které mají hluboký dopad na celkovou spokojenost, poskytuje návody, které obecně pomáhají populaci, ale mohou výrazně pomoci i studentům vysoké školy. Studenti mohou pomocí nástrojů dosáhnout finančního klidu, který ovlivňuje jejich psychické a fyzické zdraví, ovlivňující, mimo jiné, jejich akademický život a zároveň rozebírají téma úspor, při nenadálých životních situacích. Kapitola se věnuje se investicím, jejichž hlavním cílem je tvorba finanční nezávislosti. Ukazuje možnosti aktuální doby zasazené do zkoumané skupiny v podobě umělé inteligence a v neposlední řadě upozorňuje na rizika, která mohou nastat v případě neznalosti a nedostatečného průzkumu.

Kapitola devět reaguje na výše uvedená fakta a přidává do celkového obrazu téma finanční gramotnosti, které je klíčovým faktorem pro pozitivní rozvoj ekonomického well-beingu. Její zařazení na konec má za cíl působit jako „nositel nabídky vzdělávacích projektů finanční gramotnosti“<sup>90</sup>. Nejdříve provádí čtenáře vybranými možnostmi a následně mu ukáže, co je nezbytné a v neposlední řadě, kde by měl začít a jak do světa rozvoje ekonomického well-beingu proniknout. Aspekt začátku popisuje pomocí kapitoly řízení finančních zdrojů a téma rozvádí s popisem na vnějších ekonomických vlivech, které mohou ovlivnit finanční situaci a následně se v rámci textu zaměřuje na návod ohledně finančního zdraví s využitím webových stránek České spořitelny.

Veškeré tyto faktory jsou důležitou součástí celkové pohody a spokojenosti a mají přímý vliv na ekonomický well-being. Hlavními výhodami jsou: osobní klid a schopnost přípravy na budoucí cíle nebo efektivní jednání v případě nutnosti reagovat na neočekávané finanční výzvy.

---

<sup>90</sup> Kapitola 9 Finanční gramotnost

## 11 Závěr teoretické části

V teoretické části této práce jsem se věnoval komplexnímu zkoumání vztahů mezi zdravím, ekonomickým zabezpečením a well-beingem studentů. Analýza různých teoretických přístupů na základě modelu PERMA+4 ukázala, které významné ekonomické faktory např. finanční stabilita, finanční gramotnost a efektivní řízení finančních zdrojů přispívají k psychické a fyzické pohodě studentů. Zdůraznil jsem, že ekonomické zabezpečení je neoddelitelnou součástí celkového well-beingu a navrhl jsem nástroje k jeho dosažení. Dále z teoretického zkoumání vyplynulo několik doporučení ekonomického well-beingu studentů k rozvinutí finanční gramotnosti a návrh, jak podpořit systém, který studentům umožní lepší přístup k finančním zdrojům a nástrojům pro řízení jejich financí.

Naplnění cílů:

- Rozbor konceptu well-beingu a jeho souvislost s ekonomickými zabezpečením.  
**V práci jsem popsal jednotlivé proudy well-beingu a zhodnotil jsem faktory ovlivňující ekonomický well-being.**
- Prozkoumat aktuální ekonomickou situaci studentů VŠ.  
**Tento cíl se mi podařilo naplnit pouze částečně, nebylo možné dohledat relevantní data o aktuální finanční situaci studentů.**
- Doporučení na zlepšení ekonomického zabezpečení studentů.  
**V práci uvádím nástroje pro zlepšení finanční gramotnosti, finančního řízení, úspor investic a aktuálních trendů, které mohou studentům pomoci.**

## PRAKTICKÁ ČÁST

### 12 Měření úrovně ekonomického zabezpečení u studentů VŠ

#### 12.1 Charakteristika výzkumu

Výzkum probíhající na Univerzitě Karlově od prosince roku 2022 do ledna 2023, jehož hlavním cílem bylo analyzovat a interpretovat studii<sup>91</sup> well-beingu studentů na Pedagogické fakultě Univerzity Karlovy. Hlavní skupinou respondentů byli převážně studenti 3. ročníku bakalářského studia, napříč všemi obory. Respondenti, kteří své studium započali v akademickém roce 2020/2021, byli emailem osloveni k anonymnímu vyplnění dotazníku, týkajícího se jejich well-beingu podle modelu PERMA +4. Dotazník byl složen z obecných otázek zjišťujících demografické údaje, jako jsou pohlaví, věk, rodinný stav. V návaznosti na obecné informace, byli studenti dotázáni na celkové hodnocení jejich spokojenosti se životem a na jednotlivé kategorie k well-beingu. Dotazníkem bylo osloveno 610 studentů a vyplněno bylo 15 % tj. 95 odpovědí.

Tato práce se konkrétně zaměřuje na vliv ekonomického zabezpečení v rámci well-beingu studentů a zhodnocení následujících předpokladů, důležité je postavit jednotlivé kategorie do širšího měřítka v rámci spokojenosti.

- Jsou studenti s vyšší finanční gramotností spokojenější se svými životními podmínkami?
- Studenti, kteří mají stabilní ekonomické zázemí, mají tendenci být spokojenější se svým životem.
- Studenti s vyššími příjmy se více orientují na budoucnost.
- Studenti orientující se více na budoucnost mají jasnou představu o finanční stabilitě.
- Pozitivní pracovní prostředí se odráží na lepším finančním příjmu.

---

<sup>91</sup> KOČÍ, Jana et al., eds., 2023. The Well-being of Charles University Students: A Pilot Study on Well-being Assessment Tool (In Press).



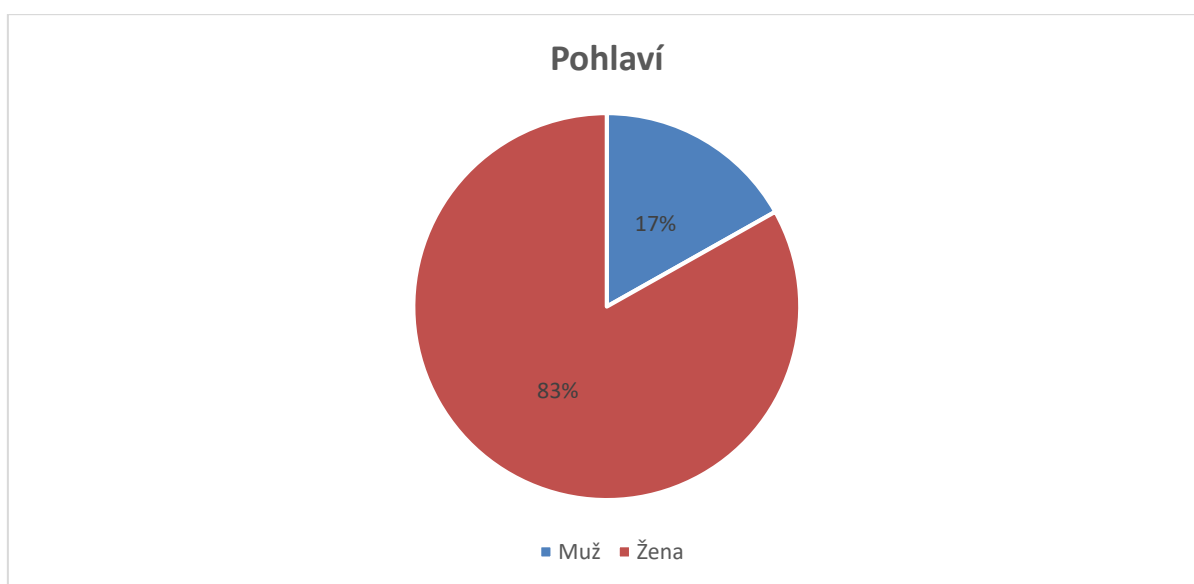
## 12.2 Vyhodnocení zjištění z měření well-beingu studentů

### 12.2.1 Způsob vyhodnocování dat

Data byla vyhodnocována pomocí tabulkového editoru Excel, za použití funkcí „KDYŽ“ a „COUNTIF“, pro náročnější korelační výpočty, pro srovnávání jednotlivých tabulek byl využit programovací jazyk Python, který je pro tyto účely velmi vhodný díky knihovnám jako Pandas, NumPy, a SciPy. Python umožňuje efektivní manipulaci s datovými soubory, provádění komplexních výpočtů a vizualizaci dat. Grafy zobrazují jednotlivé počty zastoupených odpovědí, které jsou následně převedeny i na procentuální poměr.

### 12.2.2 Demografické rozložení studentů

#### Pohlaví respondentů

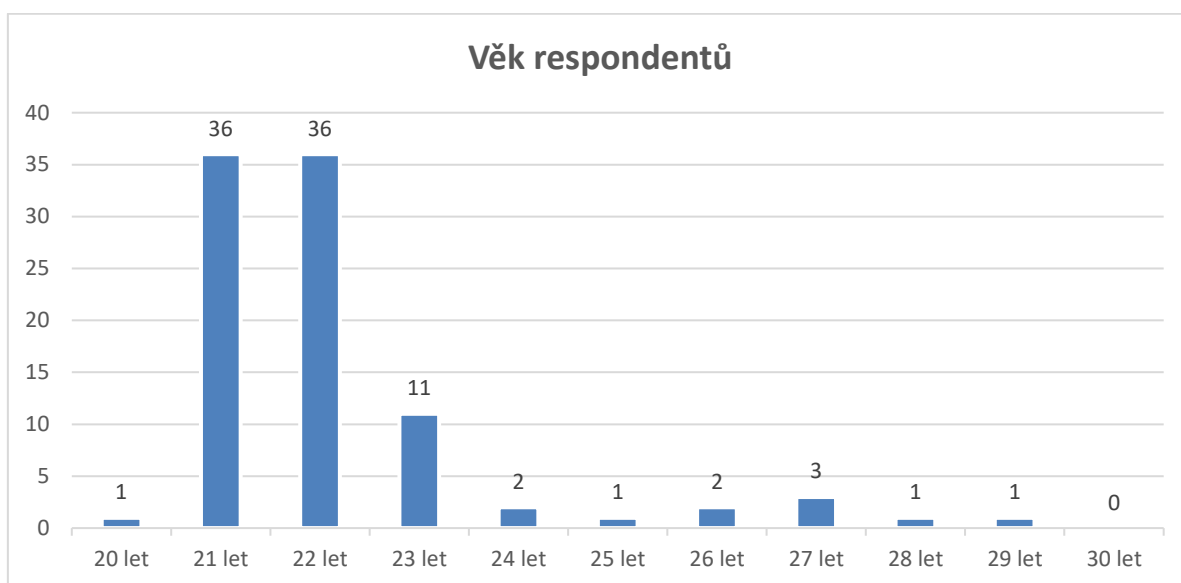


Graf 1 - Pohlaví respondentů

Z grafu výše můžeme usuzovat procentuální poměr pohlaví dotazovaných. Největší zastoupení pozorujeme u žen 83 % (79 respondentek), muži jsou zastoupeni 17 % (16 respondentů), tento poměr může i částečně ukazovat zastoupení žen a mužů v českých školách. To může také odrážet obecnější trend, kdy v oblasti vzdělávání a pedagogiky dominují ženy, což je jev, který lze pozorovat v mnoha zemích včetně České republiky.

Dále bych doplnil, že je důležité brát v úvahu kontext samotného studijního oboru. Pedagogické fakulty mohou přitahovat více žen než mužů z historických, sociálních a kulturních důvodů, a tudíž nemusí nutně reflektovat zastoupení pohlaví ve všech oborech. Příkladem může být obor IT , kde bychom mohli toto zastoupení vyměnit.

### Věk respondentů



Graf 2 - Věk respondentů

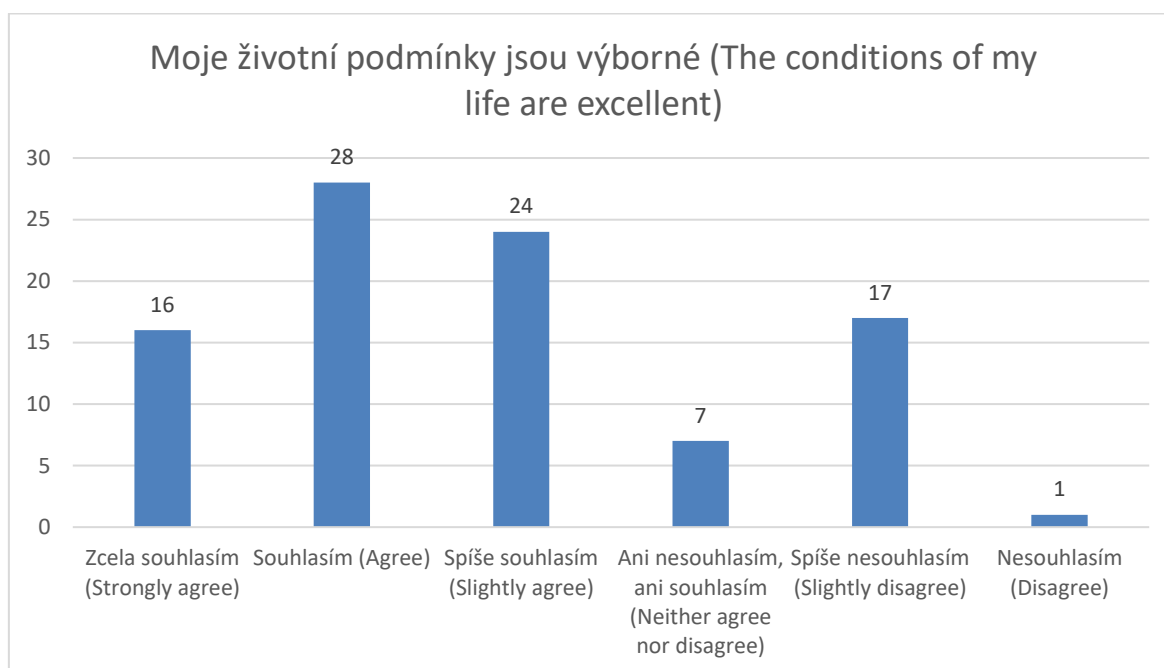
Věkové zastoupení jednotlivých věkových skupin vyčteme z grafu výše. Vzhledem k tomu, že se jedná o 3. ročník bakalářského studia, bylo rozmezí zvoleno mezi 20-30 lety, což je odhadovaný věk na tomto stupni terciálního vzdělávání. Věkový průměr zkoumaného vzorku je 22,17 let. Další hodnoty již nebyli zahrnuti. Nejvíce tedy odpovídaly dvě nejsilnější skupiny zastoupeny dvaceti jedna a dvaceti dvěma lety, při počtu zastoupení 36 respondentů. Další silnou skupinou byl věk 23 let. Nutné je podotknout, že vzhledem datu vyplňování dotazníku v akademickém roce 2022/2023, je věk jednotlivých dotázaných o rok více.

### 12.2.3 Vztah mezi úrovní finanční gramotnosti a životními podmínkami.

Životní podmínky s finančním well-beingem úzce souvisí, v dotazníkovém šetření byly hodnoceny pomocí výroků:

			Ani nesouhlasím, ani souhlasím (Neither agree nor disagree)	Spíše nesouhlasím (Slightly disagree)	Nesouhlasím (Disagree)
Zcela souhlasím (Strongly agree)	Souhlasím (Agree)	Spíše souhlasím (Slightly agree)			

Graf 3 Moje životní podmínky jsou výborné (The conditions of my life are excellent)

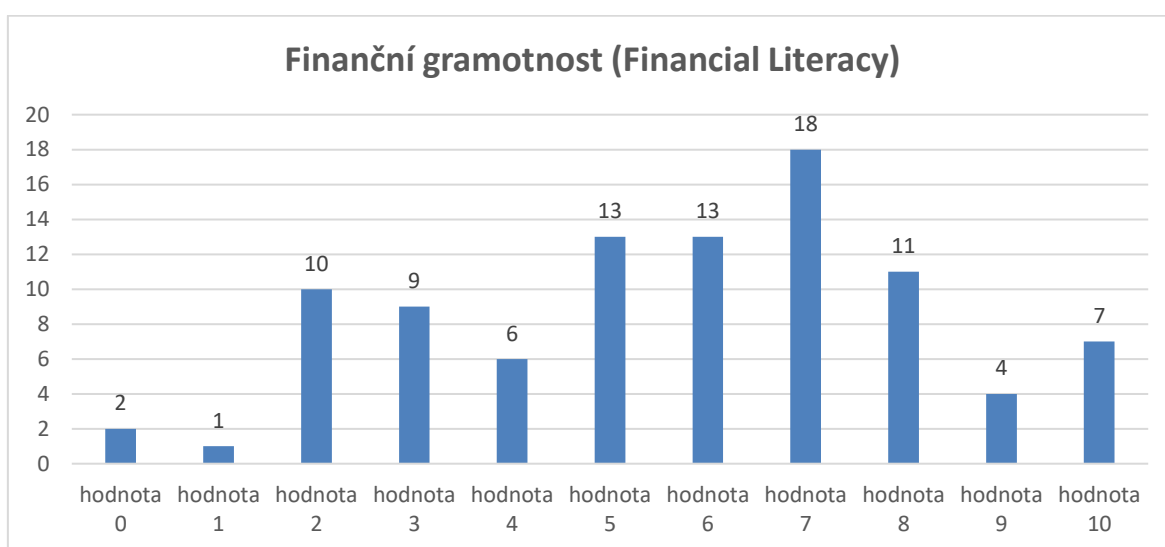


Tabulka 2 - Moje životní podmínky jsou výborné (The conditions of my life are excellent)

Zcela souhlasím (Strongly agree)	Souhlasím (Agree)	Spíše souhlasím (Slightly agree)	Ani nesouhlasím, ani souhlasím (Neither agree nor disagree)	Spíše nesouhlasím (Slightly disagree)	Nesouhlasím (Disagree)
16	28	24	7	17	1

Procentuální hodnocení vypadá dle výsledků takto, zcela souhlasilo 17,20% dotázaných, souhlas zvolilo 30,11%, spíše souhlasím 25,81% na pomezí bez jasného názoru (ani nesouhlasím, ani souhlasím) 7,53%, skupina „Spíše nesouhlasím“ je zastoupena v 18,28 % a na nesouhlasnou skupinu zbývá 1%. Z grafu životních podmínek vyplývá, že více než polovina studentů má nadprůměrné podmínky nadprůměrné. Příložená tabulka nám ukazuje jednotlivé zastoupení.

V následující tabulce finanční gramotnosti, kde bylo hodnoceno na stupnici 0-10 si můžeme všimnout, křivka v grafu zastoupená, téměř kopíruje hodnocení životních podmínek.



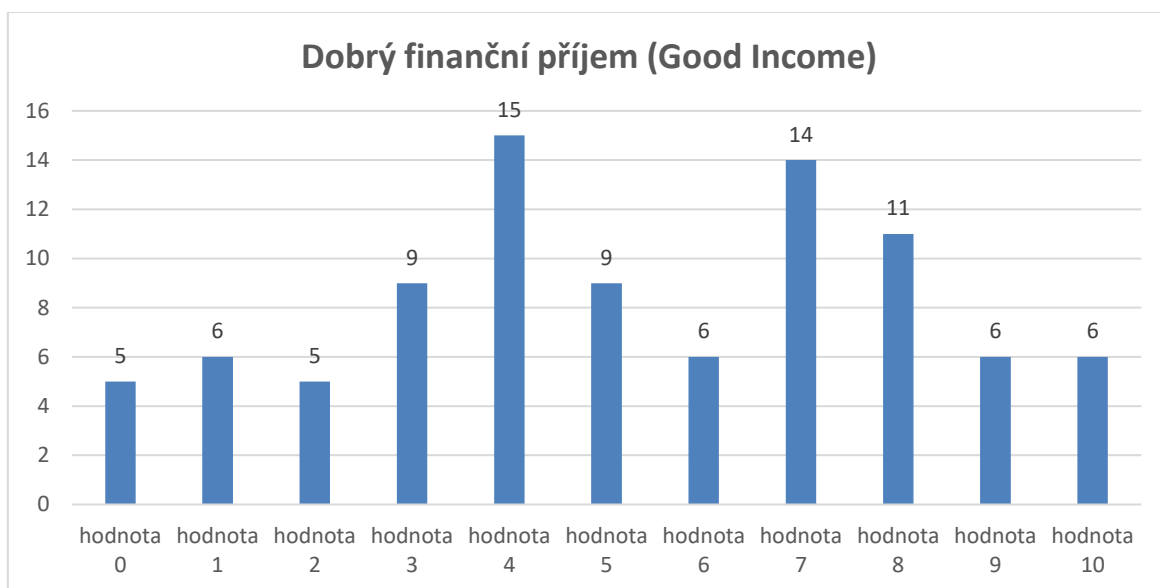
Graf 4- Finanční gramotnost (Financial Literacy)

Pro rozdělení k vyhodnocení si rozdělme hodnoty na kladné (6-10), neutrální(5) a záporné (0-4). Toto rozdělení nám ukazuje, že pro pozitivní hodnoty máme zastoupení 52,63% a pro záporné pouze 33,68%, pro neutrální kategorii nám zbývá přibližně 13%.

Následná analýza dat v programovacím jazyce Python ukázala, že existuje korelace mezi vnímáním kvality životních podmínek a finanční gramotností. Vzhledem ke korelačnímu koeficientu 0.25 se zde bavíme o nižší pozitivní hodnotě, která nám říká, že vztah mezi dvěma proměnnými existuje, růst i pokles zapříčiňuje to samé u druhé proměnné. Zároveň je ale nutné podotknout, že obě zkoumané oblasti mohou být externě ovlivněny. Na druhou

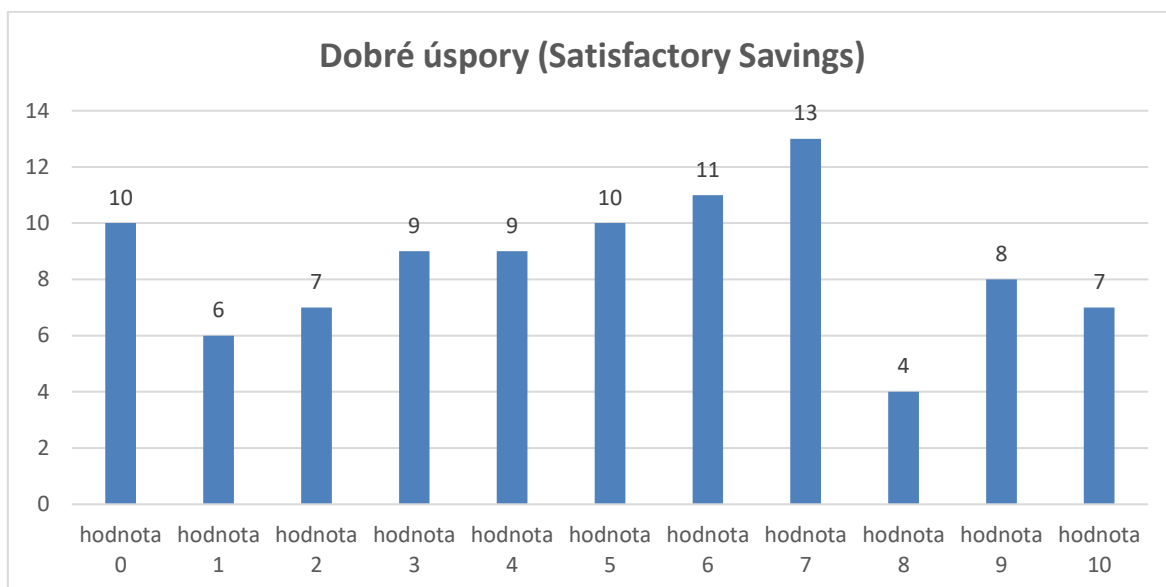
stranu můžeme potvrdit, že studenti, kteří hodnotí svoje životní podmínky jako výborné, mají tendenci mít vyšší úroveň finanční gramotnosti. Tento výsledek může být odrazem toho, že studenti, kteří jsou lépe informovaní o finančních otázkách, jsou schopni lépe zvládat své finanční úvahy. Vzhledem k tomu, že finanční gramotnost je důležitá pro správu osobních financí, může tento vztah naznačovat potřebu většího zaměření na vzdělávání v této oblasti.

#### 12.2.4 Vztah mezi dobrým finančním příjmem a úsporami



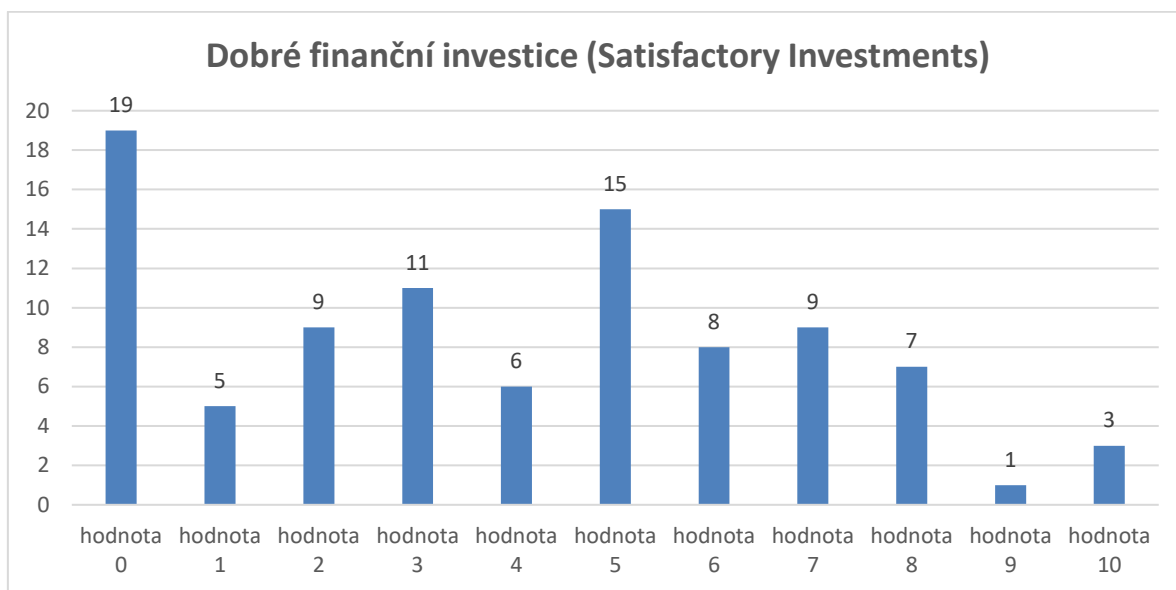
Graf 5 - Dobry finanční příjem (Good Income)

U otázky ohledně dobrého finančního příjmu opět využíváme škálu 0-10, opět využijeme rozdělení na pozitivní, neutrální a záporné hodnoty. Pro pozitivní kategorii máme 46,74%, pro neutrální pozici 9,78% a pro poslední kategorii 43,48%. z toho vyplývá, že je převažující kladné hodnocení finančního příjmu mezi studenty.



Graf 6 - Dobré úspory (Satisfactory Savings)

Kategorie dobrých úspor byla hodnocena respondenty takto 43,62 % oproti 45,74 % (kladné hodnoty), pro neutrální odpovědi nám zbývá 11,70%. Čísla jsou obdobná jako u dobrého příjmu, ale pozorují mírně klesající trend pro kladná hodnocení.



Graf 7 - Dobré finanční investice (Satisfactory Investments)

Klesající trend v hodnocení můžeme oproti dvěma předchozím kategoriím pozorovat u názoru na investice. V této kategorii máme hodnoty (kladné 6-10) 53,76 % ku 30,11 %, neutrální 16,13%.

Pokud se zaměříme na vztah příjmů, úspor a investic, hodnota investic se podobně jako u úspor snižuje a v případě výše popsané tvorby rezerv a kapitálu pro budoucnost, nabývá ve velké míře nulových hodnot. Z dat je očividné, že studenti Pedagogické fakulty se investičním příležitostí příliš nevěnují.

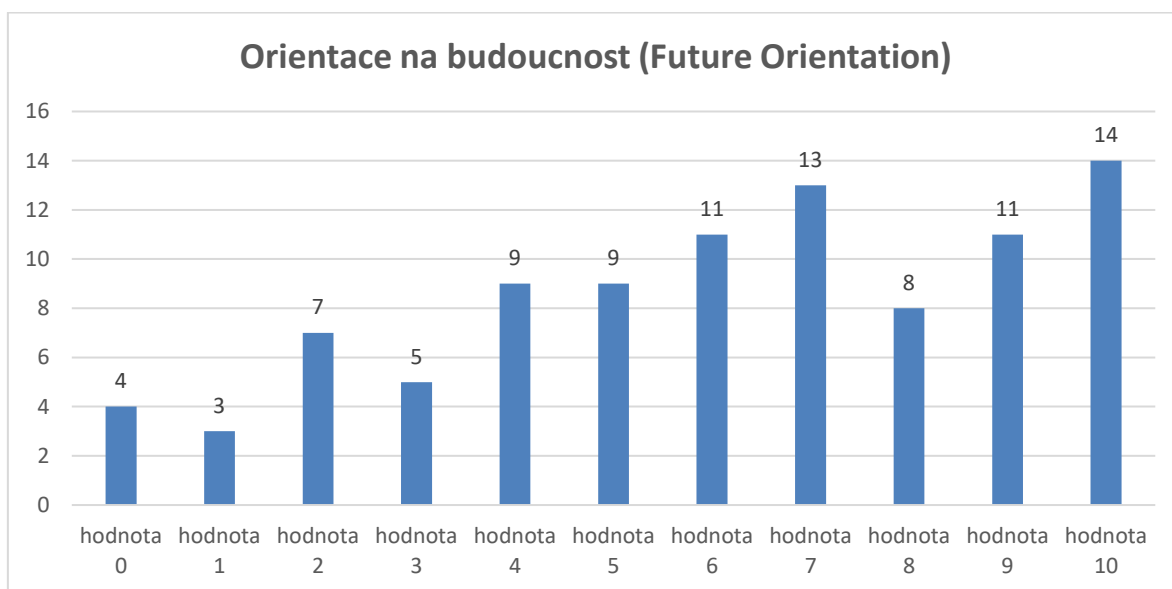
Při matematickém porovnání jednotlivých grafů mezi sebou jsem došel k závěru, že hodnocení příjmů a úspor studentů odráží jejich finanční zabezpečení a připravenost na budoucnost. Studenti, kteří mají pozitivní pohled na své finance, obecně projevují odpovědnější vztah k penězům, což se odráží v jejich schopnosti spořit. Tato finanční důvěra nejen pomáhá lépe se vyrovnat s neočekávanými výdaji, ale také pomáhá dosahovat dlouhodobých cílů. Pozitivní subjektivní hodnocení tedy může vést k tvorbě úspor a vyšší finanční stabilitě. V grafech si můžeme všimnout, že studenti hodnotící svůj finanční průměr v nejvyšších hodnotách, mají zároveň i kladný vztah k úsporám. Rozdíl nastává v momentě nižšího příjmu, který vede k násobně menším hodnotám spoření, a ještě nižším investicím.



### 12.2.5 Orientace na budoucnost a finanční well-being

Zajímavé porovnání vychází z předchozí kapitoly, data z grafu můžeme interpretovat stylem, který ukazuje nadprůměrnou orientaci na budoucnost. Graf reprezentuje orientaci na budoucnost, ale v porovnání s grafem dobrých finančních investic, můžeme vyčíst absenci snahy rozvíjet svůj ekonomický well-being, který je nedílnou součástí celkové spokojenosti. Lidé s vyšší orientací na budoucnost by teoreticky měli být více motivováni k tomu, aby investovali do svého finančního rozvoje, dle dat tomu tak není. Pojďme využít témata vycházející z teoretické části.

- Odlišná představa o budoucnosti s absencí znalosti o vlivu ekonomického well-beingu.
- Psychologická bariéra investování, což může vést k obavám ze ztráty finančních prostředků.
- Nedostatečná edukace v oblasti finanční gramotnosti.
- Nedostatek informací k investičním nástrojům.
- Chyba v rámci měření, data nemusí odpovídat pravdivému stavu.



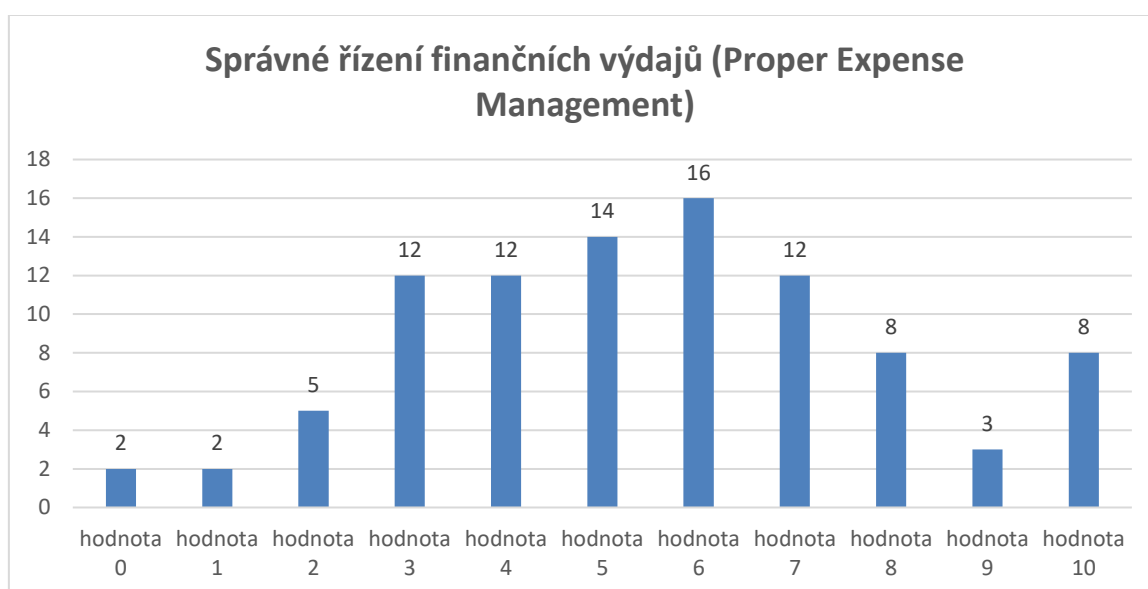
Graf 8 -Orientace na budoucnost (Future Orientation)

Procentuálně graf můžeme rozdělit takto (zprava), od hodnoty 10, 14,89%, 11,70%, 8,51%, 13,83%, 11,70%, 9,57%, 9,57%, 5,32%, 7,45%, 3,19%, 4,26%. Nejvyšší hodnoty nabývá

kategorií s nejvyšší zvolenou hodnotou 10 (tj. 14,89%) a s hodnotou 7 (tj. 13,83), pro hodnoty zastoupeny, od 4 do nuly, vykazují odpovědi procenta nižší než 10%.

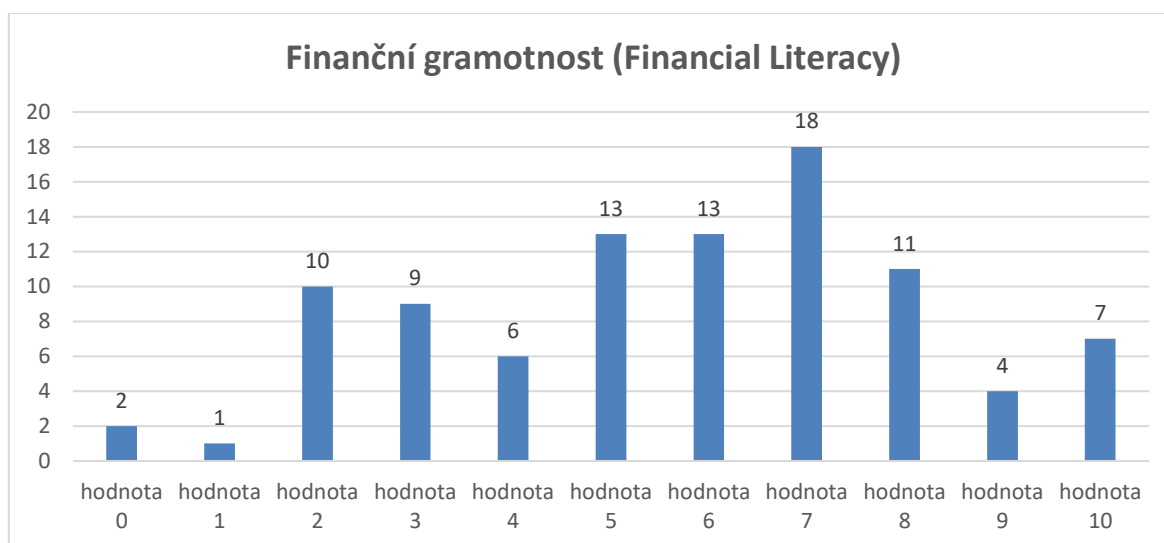
### 12.2.6 Finanční gramotnost a správné řízení finančních výdajů

Teoretická část již diskutuje aspekty správného řízení osobních financí. Za zmínku stojí role finanční gramotnosti v tomto směru, která poměrně věrně kopíruje výsledky respondentů v souvislosti s řízením financí.



Správné řízení finančních výdajů se dle odpovědí pohybuje v rámci prostřední oblasti škály. Uvedme si procentuální rozložení (zprava), od hodnoty 10, 8,51%, 3,19%, 8,51%, 12,77%, 17,02%, 14,89%, 12,77%, 12,77%, 5,32%, 2,13%, 2,13%, nejnižší hodnoty nalezneme na levé straně grafu, opět dosahují v průměru nižších hodnot než odpovědi pozitivního charakteru.

Graf 9 Správné řízení finančních výdajů (Proper Expense Management)



Graf 10 - Finanční gramotnost (Financial Literacy)

Pro úplnost a možnost srovnání si uvedme detailní rozdělení finanční gramotnosti, opět zprava, od hodnoty 10, 7,37%, 4,21%, 10,53%, 11,58%, 18,95%, 13,68%, 6,32%, 6,32%, 9,47%, 10,53%, 1,05%.

Na základě výsledků bychom mohli usuzovat vztah **rozvinutá finanční gramotnost = rozvinutá schopnost řízení finančních prostředků**. Výsledky podporují úvahy a informace z teoretické části. V detailnějším porovnání existuje vysoká míra pozitivní korelace. Momentem, kdy jedinec dosáhne správné úrovně řízení finance, dosahuje již i vyšší znalosti v oblasti finanční gramotnosti.

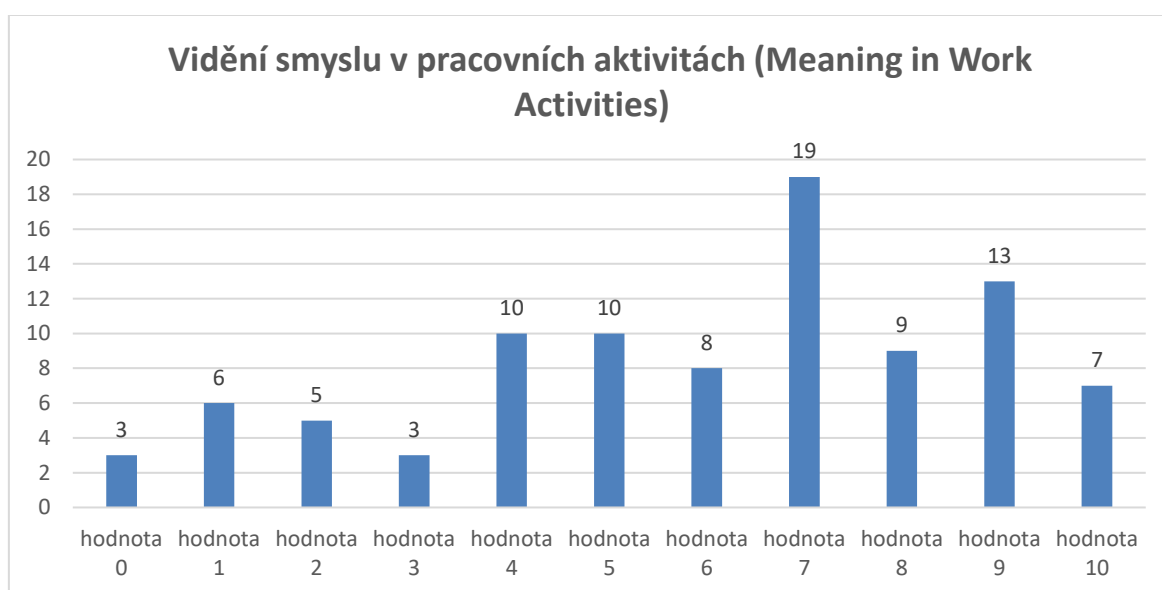
### 12.3 Pracovní prostředí studentů

V předchozí části jsme se věnovali vyhodnocování obecných předpokladů pro zlepšení ekonomického well-beingu. Další část se zaměří více na pracovního prostředí studentů, které je nástrojem pro získání finančních prostředků. Již v teoretické části jsme se zabývali větší mírou pracujících studentů v České republice. Proto je nezbytné ukázat, jakým způsobem u nás studenti na pracovní prostředí nahlíží. Opět se pohybujeme na škále 0-10, v těchto hodnotách budou reprezentovány jednotlivé přiložené grafy, procentuálně poté v textové formě. Analýza bude probíhat z pohledu spokojenosti/nespokojenosti v daném pracovním prostředí. Data nejsou cílena na jednotlivá povolání studentů.

Pozitivní nastavení a kolegiální prostředí je jeden z důležitých faktorů, díky kterým často zaměstnanci v zaměstnání setrvávají. Rozvíjet finanční well-beingu neznamená, upřednostňovat ho před ostatními složkami, ale snažit se rozvíjet všechny jeho oblasti. Podstatou ekonomického well-beingu není jen slepá cesta za vidinou zisku.

### 12.3.1 Smysluplnost pracovních úkolů z pohledu studentů

Prvním grafem, který budeme interpretovat bude nalezení cíle v pracovních aktivitách. Budeme počítat s faktem, že všichni dotázaní mají alespoň určitou pracovní zkušenost.



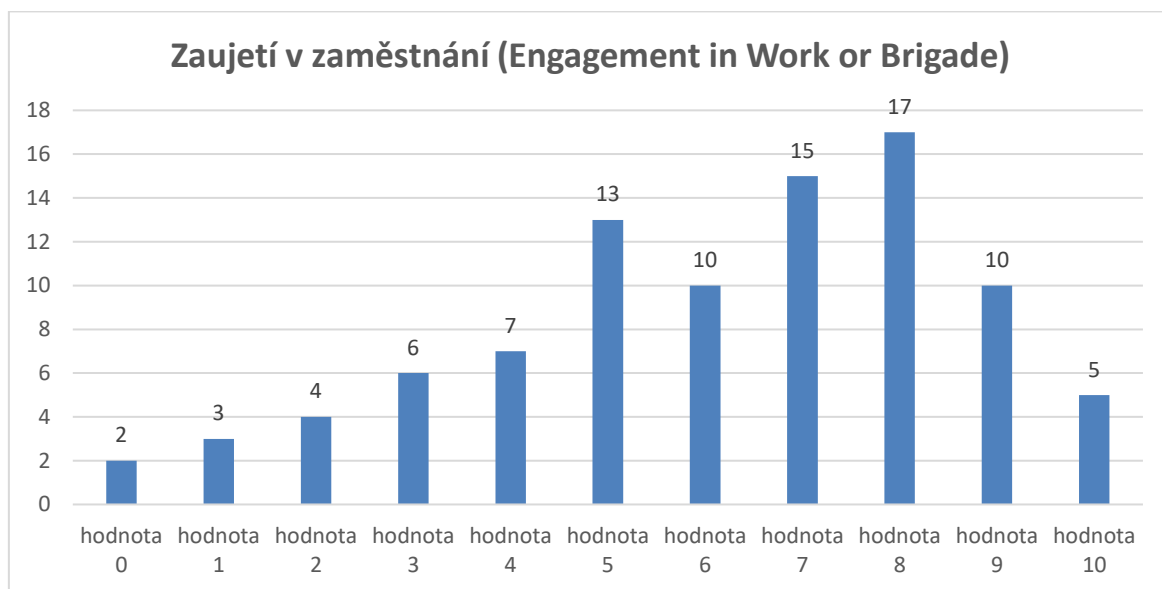
Graf 11 - Vidění smyslu v pracovních aktivitách (Meaning in Work Activities)

Data zobrazená v grafu můžeme interpretovat způsobem, že převážná většina pracujících studentů na PedF UK v pracovních aktivitách smysl nachází. S maximem se pohybujeme u skupiny, která volila hodnotu číslo 7 (19 respondentů), z toho jasně vyplývá, že tato skupina občas narazí na pracovní úkol, ve kterém smysl postrádá, ale pozitiva v jejich zaměstnání převažují nad negativy. Dále bychom se mohli podívat na druhou nejpočetnější skupinu, která volila volbu číslo 9 (13 respondentů), pro kterou je jejich práce ještě smysluplnější. Procentuálně si opět rozdělíme kategorie 0-4, samostatně 5 jako hodnocení, které se nepřiklání ani na jednu stranu, a následně 6-10. Výsledky jsou následující:

29,03% (negativní) ku 10,75% ku 60,22% (pozitivní), pro největší počet odpovědí máme číslo (hodnota 7) 20,43%.

### 12.3.2 Zaujetí v zaměstnání

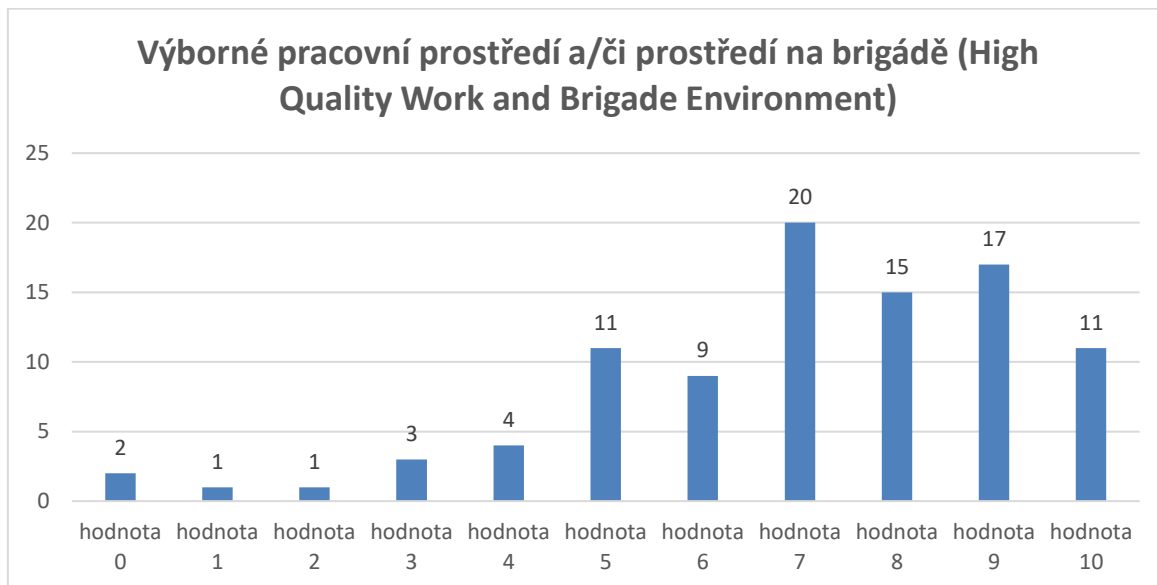
V návaznosti na příjemné klima v zaměstnání, je vypracován graf č.12, věnující se zaujetí v zaměstnání.



Graf 12 - Zaujetí v zaměstnání (Engagement in Work or Brigade)

Zaujetí je komplexní pojem, stejně jako motivace a pro každého jedince může být motivační faktorem pro zaujetí něco jiného. Pro někoho finance, pro někoho zábava a dobré prostředí na pracovišti, pro někoho, že díky své práci pomáhá ostatním, pro některé z nás může jít o jednotlivé úkoly. Řekněme, že data prezentována grafem jsou subjektivního rázu. Opět ale z jednotlivých hodnocení vidíme, že se pohybujeme v pozitivních číslech, největší skupina 8 (17 respondentů) hodnotí svou práci jako přínosnou. V procentech takto (zprava, od hodnoty 10), jednotlivé kategorie): 61,96%, 14,13%, 23,91%.

Výborné pracovní prostředí jako jeden z psychologických faktorů pro úspěch rozvoje ekonomického bezpečí.

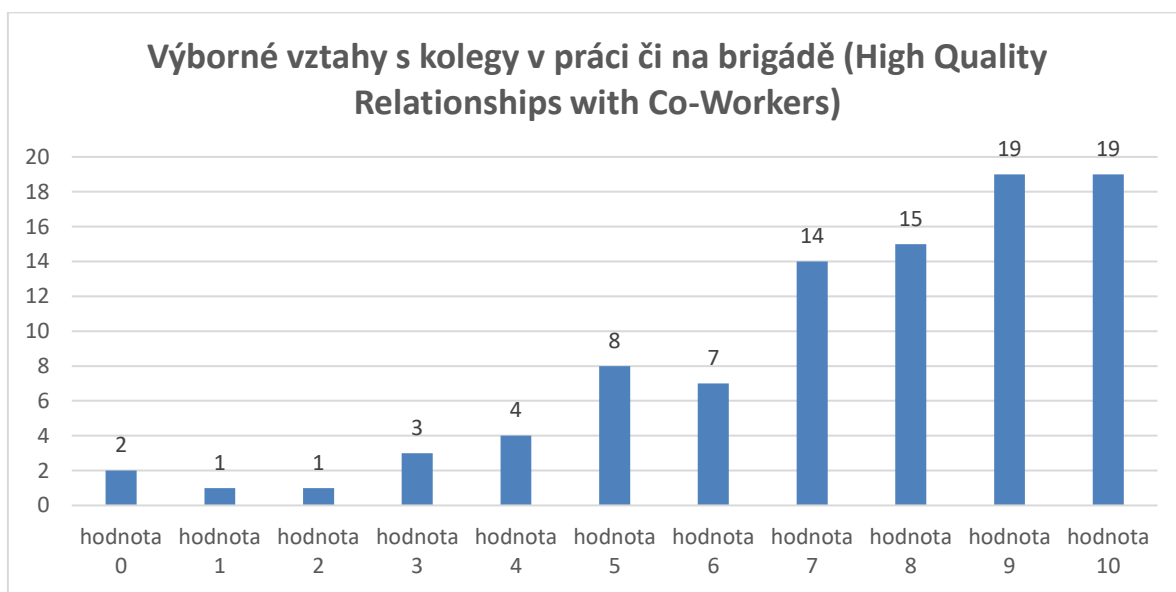


Graf 13 - Výborné pracovní prostředí a/či prostředí na brigádě (High Quality Work and Brigade Environment)

Následující graf hodnotí pracovní prostředí studentů PedF UK. Z dat si můžeme povšimnout, že volba brigády nebo i zaměstnání, byla pro většinu volbou dobrou. Převážná většina studentů hodnotí své pracovní prostředí kladným způsobem. Z těchto výsledků bychom mohli odhadovat, že jedním ze zásadních faktorů pro ekonomický well-being, je i příjemné pracovní prostředí. Psychologicky má pozitivní prostředí vliv na motivaci, nižší stresovou zátěž, absenci strachu z chyby. Vysoké skóre 10 a 9 má dohromady 28 odpovědí, což naznačuje, že velký počet studentů je velmi spokojeno s kvalitou svého pracovního prostředí. Na druhé straně nízké hodnoty (0 až 4) mají celkem jen 11 odpovědí, což ukazuje, že negativní zkušenosti jsou méně časté. V zaměstnání trávíme v životě nezanedbatelnou část, tyto aspekty mohou napomoci k rozvíjení všech kategorií well-beingu. Výsledky poskytují silný argument pro důležitost pozitivního pracovního prostředí a vysoké hodnocení může být spojeno s lepšími výsledky v akademické a osobní sféře studentů. Procentuální vyjadřování pro jednotlivé kategorie: (6-10) 76,60% (5) 11,70% a (0-4) 11,70%.

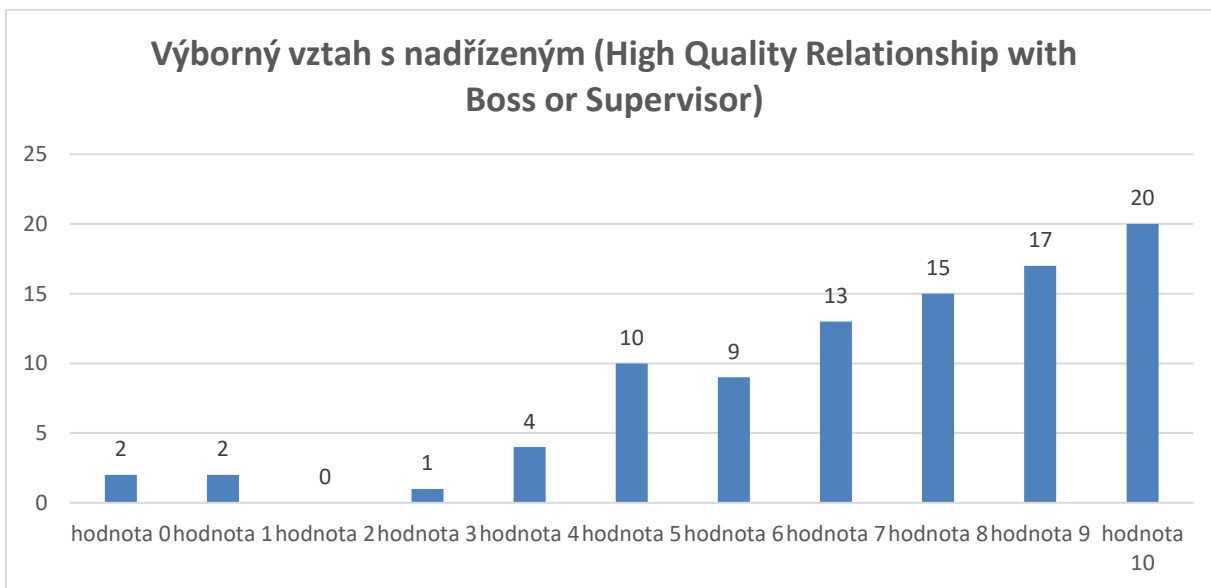
### 12.3.3 Vztahy s nadřízenými a kolegy

Pomocí následujících dvou grafů zanalyzujeme neméně podstatnou část pro rozvoj ekonomického well-beingu. Pojd' me si celou kapitolu rozšířit o myšlenku, že příliš mnoho negativních vlivů na pracovišti nebo dokonce toxické prostředí, nestojí za finanční prostředky prací získané. Analýza prvních dvou grafů ukazuje, že většina respondentů hodnotí vztahy s kolegy na pracovišti poměrně vysoko, s nejčastější hodnotou 10. Podobně je to i u vztahu s nadřízenými, kde nejvíce respondentů udělilo hodnotu 10, ačkoli rozdělení odpovědí je zde o něco širší, což naznačuje větší variabilitu ve vnímání vztahu s nadřízenými. Ve vztahu k těmto dvěma grafům by se dalo uvést, že přestože mohou být finanční kompenzace lákavé, nejsou jediným faktorem, který zaměstnanci zvažují. Pokud jsou vztahy na pracovišti špatné, může to vést k poklesu motivace a produktivity, což nakonec může ovlivnit i samotnou ekonomickou výkonnost jednotlivce i organizace.



2,15%	1,08%	1,08%	3,23%	4,30%	8,60%	7,53%	15,05%	16,13%	20,43%	20,43%
hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Graf 14 - Výborné vztahy s kolegy v práci či na brigádě (High Quality Relationships with Co-Workers)



2,15%	2,15%	0,00%	1,08%	4,30%	10,75%	9,68%	13,98%	16,13%	18,28%	21,51%
hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota	hodnota
0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10

Graf 15 - Výborný vztah s nadřízeným (High Quality Relationship with Boss or Supervisor)



### 12.3.4 Porovnání dobrých příjmů a pracovního prostředí

V rámci provedené analýzy jsem se zaměřil na porovnání hodnotících skóre pro kategorii "Dobrý finanční příjem" s kategoriemi "Výborné pracovní prostředí a/či prostředí na brigádě", "Výborný vztah s nadřízeným" a "Výborné vztahy s kolegy v práci či na brigádě". Tato analýza umožňuje lépe pochopit, jak respondenti vnímají finanční ohodnocení ve srovnání s kvalitou pracovního prostředí a mezilidskými vztahy v práci.

Průměrné skóre pro kategorii "Dobrý finanční příjem" je 5.26, což je výrazně nižší ve srovnání s ostatními sledovanými aspekty pracovního života. Kategorie "Výborné pracovní prostředí a/či prostředí na brigádě" dosahuje průměrného skóre 7.02, což odráží pozitivnější vnímání této oblasti respondenty. Ještě vyšší průměrné hodnocení obdržely kategorie "Výborný vztah s nadřízeným" a "Výborné vztahy s kolegy v práci či na brigádě", obě s hodnotou 7.42. Tato data naznačují, že i přes nižší spokojenost s finančním ohodnocením hodnotí respondenti vztahy na pracovišti a pracovní prostředí jako výrazně lepší.



Graf 16 - Porovnání dobrých příjmů a pracovního prostředí

## 12.4 Zhodnocení výsledků a cílů dotazníkového šetření

Praktická část práce byla zaměřena na výzkum, jehož cílem bylo měření úrovně ekonomického zabezpečení studentů Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy a jeho vliv na jejich well-being. Zjištění potvrdila, že ekonomická témata jako finanční gramotnost, finanční příjem a úspory mají významný dopad na životní spokojenost studentů, což může vést i k lepším akademickým výsledkům. Výzkum odhalil, že studenti s vyšší úrovní finanční gramotnosti a lepším finančním zabezpečením vykazují výraznější spokojenost se životem.

- Jsou studenti s vyšší finanční gramotností spokojenější se svými životními podmínkami?

**Podle shodné úrovně vypracovaných grafů, mohu toto tvrzení potvrdit.**

- Studenti, kteří mají stabilní ekonomické zázemí, mají tendenci být spokojenější se svým životem.

**Obdobně jako v předchozí otázce nám jednotlivé výsledky zvolených kategorií potvrzují tvrzení.**

- Studenti s vyššími příjmy se více orientují na budoucnost.

**Tuto hypotézu vyvracím na základě zjištění, že orientace se u většiny respondentů netýká finančních příjmů.**

- Studenti, orientující se více na budoucnost, mají jasnou představu o finanční stabilitě.  
**Z výsledků hodnocení dat (viz. grafy úspory a investice) vyplývá, že se orientace na budoucnost u studentů týká ostatních kategorií well-beingu, nikoliv finanční stability.**

- Pozitivní pracovní prostředí se odráží na lepším finančním příjmu.

**K ověření hypotézy by bylo potřeba více dat z šetření a cílený výzkum této otázky.**

**Domnívám se na základě vlastní praxe, že z psychologického hlediska, pozitivní prostředí vliv má.**

Mým návrhem pro další zkoumání v rámci ekonomického well-beingu by bylo detailně zjistit, co si studenti vysokých škol představují v tématu orientace na budoucnost, dotazník pak dále rozšířit o analýzu schopnosti finančního plánování mezi studenty.

## ZÁVĚR

Tato bakalářská práce se zaměřila na komplexní zkoumání vztahů mezi ekonomickým zabezpečením a well-beingem studentů vysokých škol a to pomocí modelu PERMA+4, rozšiřující tradiční pojetí well-beingu o ekonomické zabezpečení. Výsledky práce jasně ukázaly, že finanční stabilita, finanční gramotnost a další ekonomické faktory mají značný vliv na psychickou a fyzickou pohodu studentů. Zjistil jsem, že pro studenty může vyšší finanční gramotnost mít přímý vliv na lepší ekonomické zabezpečení, popsal jsem i souvislosti ovlivňující úroveň stresu a vyšší míru celkové životní spokojenosti. V práci jsem popsal, jak globální a geopolitické události, jako je pandemie Covid-19 a mezinárodní konflikty, mění ekonomické a sociální podmínky, což nutí jedince přehodnotit své priority a způsob vnímání bezpečí a well-beingu. Práce ukazuje důležitost adaptability a flexibility v oblasti finančního plánování a vzdělávání.

Na základě zjištění, že zatímco tato bakalářská práce představuje příspěvek k porozumění vztahu mezi ekonomickým zabezpečením a well-beingem, další výzkum v této oblasti je nezbytný pro hlubší pochopení komplexních vztahů mezi ekonomickými faktory a různými dimenzemi well-beingu.

Nutnost podpory ekonomického well-beingu byla zdůrazněna v praktické části práce, pomocí měření ekonomického zabezpečení a jeho vlivu na celkovou spokojenost života studentů. Tato zjištění dále podporují nutnost implementace programů na vysokých školách, které by studentům umožnily lepší přístup k finančním zdrojům a zároveň by je vzdělávaly v efektivním řízení těchto zdrojů pro zlepšení jejich well-beingu. Tato opatření by neměla zahrnovat pouze základní principy správy osobních financí, ale také informovanost o finančních nástrojích a investování, které mohou studentům pomoci lépe zvládat ekonomické nejistoty a zvyšovat jejich well-being.

Další výzkum by mohl pokračovat cestou zaměřením se na dlouhodobé dopady ekonomického zabezpečení na kariérní úspěch absolventů a zkoumat, jak rozdílné úrovně socioekonomického prostředí ovlivňují životní cesty absolventů. Tento přístup by mohl lépe objasnit souvislost mezi finančním zabezpečením dalšími oblastmi well-beingu v měřítku životních podmínek.

## Seznam použitých informačních zdrojů

ADAM, Zdeněk, Zdeněk KRÁL, Jeroným KLIMEŠ, Zdeněk BOLELOUCKÝ a Luděk POUR. *Chronický stres, psychická nepohoda a deprese zvyšují četnost infekčních, autoimunitních ale i maligních nemocí*. Vnitřní lékařství. 2020, roč. 66, č. 1, s. 34-38. ISSN 0042-773X.

AKNIN, Lara B., Michael I. NORTON a Elizabeth W. DUNN, 2009. From wealth to well-being? Money matters, but less than people think. *The Journal of Positive Psychology* [online]. 4(6), 523-527 [cit. 2024-04-14]. ISSN 1743-9760. Dostupné z: doi:10.1080/17439760903271421

BAJANOVÁ, Michaela, et al. *Stavební spoření v České republice*. Bakalářská práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2021. Dostupné také z: <https://dspace5.zcu.cz/handle/11025/43885>

BLATNÝ, Marek. *Psychosociální souvislosti osobní pohody*. Brno: Masarykova univerzita, 2005. s.16 ISBN 80-86633-35-7.

BROWN, Jeremiah Thomas; BOWMAN, Dina. Economic security and dignity: a financial wellbeing framework. *Brotherhood of St Laurence*, 2020. [cit. 2024-04-13]. Dostupné z: <https://www.bsl.org.au/research/publications/economic-security-and-dignity-a-financial-wellbeing-framework/>.

CABRERA, Victoria a Stewart I. DONALDSON, 2024. PERMA to PERMA+4 building blocks of well-being: A systematic review of the empirical literature. *The Journal of Positive Psychology* [online]. 2024-05-03, 19(3), 510-529 [cit. 2024-04-5]. ISSN 1743-9760. Dostupné z: doi:10.1080/17439760.2023.2208099

CALLAGHAN, G., I. FRIBBANCE a M. HIGGINSON. *Personal Finance*. 2nd ed. London: Palgrave Mcmillan, 2011. 472 s. ISBN 978-0230348110. [cit. 2024-04-02].

*Co je Mezní užitek*. Online. Peníze.cz. 2024. Dostupné z: <https://www.penize.cz/slovník/mezni-uzitek>. [cit. 2024-04-05].

CHROMEČ, Martin, et al. *Dlouhodobé efekty monetární politiky: může ČNB ovlivnit ekonomický růst?*. Brno: Masarykova univerzita-Centrum výzkumu konkurenční schopnosti české ekonomiky, 2006.

ČERNÁ, Martina. *Finanční poradenství v České republice*. Brno, 2009. Dostupné také z: [https://is.muni.cz/th/fygv1/Bakalarska\\_prace.pdf](https://is.muni.cz/th/fygv1/Bakalarska_prace.pdf). Bakalářská práce. Masarykova Univerzita. Vedoucí práce Ing. Gabriela Oškrdalová.

ČESKÁ NÁRODNÍ BANKA. *Téma: Inflace na ústupu*. In: Česká národní banka [online]. [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/inflacni-cil/tema-inflace/index.html>

ČESKÁ REPUBLIKA. 2006. *Zákoník práce. Zákon č. 262/2006 Sb. § 230 - 233 Zvýšení kvalifikace a kvalifikační dohoda*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262#p75>

ČESKÁ REPUBLIKA. 2006. *Zákoník práce. Zákon č. 262/2006 Sb. § 75 Dohoda o provedení práce*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262#p75>

ČESKÁ REPUBLIKA. 2006. *Zákoník práce. Zákon č. 262/2006 Sb. § 76 Dohoda o provedení pracovní činnosti*. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262#p75>

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Jak velká by měla být finanční rezerva?* [online]. 2023 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://financnezdravejsi.csas.cz/cs/tvorim-rezervu/jak-velka-by-mela-byt-financni-rezerva>

ČESKÁ SPOŘITELNA. *Proč je důležité mít finanční cíle a jak jich dosáhnout?* [online]. 1. června 2023 [cit. 2024-04-02]. Dostupné z: <https://financnezdravejsi.csas.cz/cs/tvorim-rezervu/proc-je-dulezite-mit-financni-cile-a-jak-jich-dosahnout>

ČESKÝ ROZHLAS. *Průzkum: Většina vysokoškoláků chodí na brigádu či pracuje, průměrně si vydělají 6000 korun*. iROZHLAS [online]. 22. srpna 2020 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: [https://www.irozhlas.cz/ekonomika/vysoka-skola-brigada-studenti-privydelek\\_2008221121\\_ada](https://www.irozhlas.cz/ekonomika/vysoka-skola-brigada-studenti-privydelek_2008221121_ada)

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Průměrné mzdy - 2. čtvrtletí 2023*. In: Český statistický úřad [online]. 04.09.2023 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z:

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/prumerne-mzdy-2-ctvrtleti-2023>

DIENER, Ed a SELIGMAN, Martin E. P. Beyond money: Toward an economy of well-being. *Psychological Science in the Public Interest*. 2004, 5(1), 1-31. Dostupné také z:

<https://journals.sagepub.com/doi/abs/10.1111/j.0963-7214.2004.00501001.x>

DOWLING, Michael a Brian LUCEY, 2023. ChatGPT for (Finance) research: The Bananarama Conjecture. *Finance Research Letters* [online]. 53, [cit. 2024-04-11]. ISSN 15446123. Dostupné z: doi:10.1016/j.frl.2023.103662

FISCHER J., VLTAVSKÁ K. a kol. (2016). *EUROSTUDENT VI: Postoje a podmínky studentů vysokých škol v České republice*. [online]. [cit. 2024-03-31], strana 71. Dostupné z: <https://docplayer.cz/27065584-Eurostudent-vi-jakub-fischer-kristyna-vltavska-a-kol.html>

FREMROVÁ, Petra. *Stavební spoření*. Bakalářská práce. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 2012. Dostupné také z:

<https://otik.uk.zcu.cz/bitstream/11025/4359/1/Bakalarska%20prace.pdf>, s. 12

GALANTE, Julieta, Géraldine DUFOUR, Maris VAINRE, et al., 2018. A mindfulness-based intervention to increase resilience to stress in university students (the MindfuStudent Study): a pragmatic randomised controlled trial. *The Lancet Public Health* [online]. 3(2), e72-e81 [cit. 2024-04-5]. ISSN 24682667. Dostupné z: doi:10.1016/S2468-2667(17)30231-1

GOLA, Petr. *Odvody na sociální a důchodové pojištění v roce 2024*. Finance.cz [online]. 2024 [cit. 2024-04-02]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/548797-socialni-duchodove-pojisteni-2024/>

GONZÁLEZ-CALATAYUD, Víctor, Paz PRENDES-ESPINOSA a Rosabel ROIG-VILA, 2021. Artificial Intelligence for Student Assessment: A Systematic Review. *Applied Sciences* [online]. 11(12), 2-15 [cit. 2024-04-3]. ISSN 2076-3417. Dostupné z: doi:10.3390/app11125467

- GRAY, Colin, 1994. Global Security and Economic Well-being: A Strategic Perspective. *Political Studies* [online]. 42(1), 25-39 [cit. 2024-04-13]. ISSN 0032-3217. Dostupné z: doi:10.1111/j.1467-9248.1994.tb01672.x
- GWOSC, Christoph, Kristina HAUSCHILDT, Froukje WARTENBERGH-CRAS a Hendrik SCHIRMER, 2021. *Social and Economic Conditions of Student Life in Europe* [online]. Bielefeld: wbv Publikation [cit. 2024-04-12]. ISBN 9783763971350. Dostupné z: doi:10.3278/6001920dw
- HALE, Geoffrey E., 1998. Reforming Employment Insurance: Transcending the Politics of the Status Quo. *Canadian Public Policy / Analyse de Politiques* [online]. 24(4), 429-451 [cit. 2024-04-13]. ISSN 03170861. Dostupné z: doi:10.2307/3552018
- HANAWI, S. A., et al. Impact of a Healthy Lifestyle on the Psychological Well-being of University Students. *International Journal of Pharmaceutical Research & Allied Sciences*, 2020, 9.2.
- HASANUDIN, Hasanudin. The Role Of Social Media In Influencing Investment Decisions In The Millennial Generation. *Jurnal Multidisiplin Sahombu*, 2023, 3.01: 124-130.
- HAYRAN, Ceren a Lalin ANIK, 2021. Well-Being and Fear of Missing Out (FOMO) on Digital Content in the Time of COVID-19: A Correlational Analysis among University Students. *International Journal of Environmental Research and Public Health* [online]. 18(4), 1-5 [cit. 2024-04-12]. ISSN 1660-4601. Dostupné z: doi:10.3390/ijerph18041974
- HEDESSTRÖM, Ted Martin. *The psychology of diversification: Novice investors' ability to spread risks*. 2006. ISBN 91-631-8556-3.
- HERNÁNDEZ-TORRANO, Daniel, Laura IBRAYEVA, Jason SPARKS, Natalya LIM, Alessandra CLEMENTI, Ainur ALMUKHAMBETOVA, Yerden NURTAYEV a Ainur MURATKYZY, 2020. Mental Health and Well-Being of University Students: A Bibliometric Mapping of the Literature. *Frontiers in Psychology* [online]. 2020-6-9, 11, 1-16 [cit. 2024-04-12]. ISSN 1664-1078. Dostupné z: doi:10.3389/fpsyg.2020.01226
- HESOVÁ, Alena, et al. *Metodická doporučení pro výuku finanční gramotnosti*. 2. vyd. Praha: Národní ústav pro vzdělávání, 2013. ISBN 978-80-87652-98-5.

HOLMAN, Robert, 2016. *Ekonomie*. 6. vydání. V Praze: C.H. Beck. Beckovy ekonomické učebnice. ISBN 978-80-7400-278-6.

HOŘÁKOVÁ, Barbora. *Akademická motivace, well - being a hodnoty studentů během studia současně pracujících v určitém typu pracovního úvazku* Online. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita, Filozofická fakulta. 2023. Dostupné z: <https://is.muni.cz/th/hqmkn/>. [cit. 2024-04-14].

INDEED: *Brigáda - průměrné mzdy*. In: Indeed [online]. [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://cz.indeed.com/career/brigada/salaries>

JANKŮ, Petra. *Akademický stres studentů ČVUT během pandemie COVID-19*. Praha: České vysoké učení technické v Praze, Masarykův ústav vyšších studií, 2023. Bakalářská práce. Vedoucí práce doc. PhDr. Dana Dobrovská, CSc.

JIANG, Yuchen, Xiang LI, Hao LUO, Shen YIN a Okyay KAYNAK, 2022. *Quo vadis artificial intelligence? Discover Artificial Intelligence* [online]. 2(1), 15 [cit. 2024-04-11]. ISSN 2731-0809. Dostupné z: doi:10.1007/s44163-022-00022-8

JONES, J. Logan, Walter D. DAVIS a Christopher H. THOMAS, 2017. Is Competition Engaging? Examining the Interactive Effects of Goal Orientation and Competitive Work Environment on Engagement. *Human Resource Management* [online]. 56(3), 389-405 [cit. 2024-04-13]. ISSN 00904848. Dostupné z: doi:10.1002/hrm.21773

KALANTARIE TAFT, Marzieh a kolektiv. The Relation between Financial Literacy, Financial Wellbeing, and Financial Concerns. *International Journal of Business and Management* [online]. 2013, Vol. 8, No. 11 [cit. 2023-10-02]. Dostupné z: <http://dx.doi.org/10.5539/ijbm.v8n11p63>

KALÁTOVÁ, Veronika, 2021. *Finanční zralost: klíč k finanční spokojenosti*. Praha: Plot. ISBN 9788074283703.

KARABATI, Serdar a CEMALCILAR, Zeynep. Values, materialism, and well-being: A study with Turkish university students. Online. *Journal of Economic Psychology*. 2010, roč. 31, č. 4, s. 624-633. ISSN 01674870. Dostupné z: <https://doi.org/10.1016/j.joep.2010.04.007>. [cit. 2024-04-12].



KLEŇHOVÁ, M. (2016). *Mladí lidé. Souběh studia a práce*. Český statistický úřad: Statistika&My [online]. 04/2016 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z:

<http://www.statistikaamy.cz/2016/04/mladi-lide-soubeh-studia-a-prace/>

KOČÍ, Jana. PERMA+4 kategorie wellbeingu [online]. UniWellsity. Dostupné z:

<https://www.uniwellsity.eu> [cit. 2024-04-11].

KOČÍ, Jana. *Zdraví a well-being vysokoškolských studentů v distanční formě vzdělávání. Vysokoškolské poradenství—aktuální výzvy a trendy*, 46.

KOČÍ, Jana et al., eds., 2023. *The Well-being of Charles University Students: A Pilot Study on Well-being Assessment Tool* (In Press).

KOHOUT, Pavel. *Jak ovládnout své peníze: finanční plánování pro každého*. Brno:

BizBooks, 2013. ISBN 978-80-265-0127-5. [cit. 2024-04-02].

KŘIVOHLAVÝ, Jaro. *Psychologie zdraví*. Vyd. 2. Praha: Portál, 2003, ISBN 80-7178-774-4. [cit. 2024-03-31].

KUDLÁČEK, Patrik. *Investiční platformy - Srovnání investičních platform 2024* [online].

Finex, 2024 [cit. 2024-04-11]. Dostupné z: <https://finex.cz/rubrika/investicni-platformy/>

LINDQVIST, Erik, Robert ÖSTLING a David CESARINI, 2020. Long-Run Effects of Lottery Wealth on Psychological Well-Being. *The Review of Economic Studies* [online].

2020-11-01, 87(6), 2703-2726 [cit. 2024-04-14]. ISSN 0034-6527. Dostupné z:

doi:10.1093/restud/rdaa006

MASARYKOVA UNIVERZITA. Status studenta a výhody [online]. [cit. 2024-04-01].

Dostupné z: <https://www.muni.cz/studenti/status-studenta-a-vyhody>

MEDGYESI, Márton a Ábel CSATHÓ. The effect of the local economic context and local public services on financial satisfaction among youth in European cities. *Frontiers in Sociology*. 2024, 9:1207807. DOI: 10.3389/fsoc.2024.1207807.ydg

MEY, See Ching a Chuah Joe YIN, 2015. Mental Health and Wellbeing of the Undergraduate Students in a Research University: A Malaysian Experience. *Social Indicators Research* [online]. 122(2), 539-551 [cit. 2024-04-14]. ISSN 0303-8300.

Dostupné z: doi:10.1007/s11205-014-0704-9

MINISTERSTVO FINANCÍ ČESKÉ REPUBLIKY. *Národní strategie finančního vzdělávání 2.0*. Praha: Ministerstvo financí ČR, 2020. Dostupné z: [www.mfcr.cz](http://www.mfcr.cz) [cit. 2024-04-02].

MINISTERSTVO FINANCÍ ČR. PŘEHLEDNĚ: *Které změny přinese rok 2024 nejen pro občany* [online]. 19. prosince 2023, aktualizováno 13. února 2024 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/ministerstvo/media/tiskove-zpravy/2023/prehledne-ktere-zmeny-prinese-rok-2024-nejen-pro-o-54178>

MISSELBROOK, David. W is for wellbeing and the WHO definition of health. *British Journal of General Practice*, 2014, 64.628: 582-582.

NĚMCOVÁ, Veronika. *Studium při zaměstnání a nárok na proplacené volno*. Finance.cz [online]. 01.02.2023 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.finance.cz/545431-studium-pri-zamestnani-a-narok-na-proplacene-volno/#K1>

ONDRÁČKOVÁ, Kamila. *Spořicí účty: Srovnání za březen 2024. Jak vysoké úrokové sazby banky aktuálně nabízejí?* E15.cz [online]. 1. března 2024, [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://www.e15.cz/sporici-ucty-srovnani>

PACAS MICHAELA. 2024. *DPP 2024 a DPČ 2024 – změny u Dohody o provedení práce a Dohody o pracovní činnosti*. Kurzy.cz [online]. [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.kurzy.cz/zpravy/753367-dpp-2024-a-dpc-2024-zmeny-u-dohody-o-provedeni-prace-a-dohody-o-pracovni-cinnosti/>

PEREIRA, Vijay, Elias HADJIELIAS, Michael CHRISTOFI a Demetris VRONTIS, 2023. A systematic literature review on the impact of artificial intelligence on workplace outcomes: A multi-process perspective. *Human Resource Management Review* [online]. 33(1), 1-18 [cit. 2024-04-13]. ISSN 10534822. Dostupné z: doi:10.1016/j.hrmr.2021.100857

POVAŽAN, Filip. *Workoholismus u pracujících studentů* [online]. Bakalářská práce. AMBIS vysoká škola, a.s. 2022. Dostupné z: <https://is.ambis.cz/th/r2dre/>. [cit. 2024-04-5].

POZOS-RADILLO, Blanca Elizabeth, María de Lourdes PRECIADO-SERRANO, Martín ACOSTA-FERNÁNDEZ, María de los Ángeles AGUILERA-VELASCO a Diemen Darwin DELGADO-GARCÍA, 2014. Academic stress as a predictor of chronic stress in

university students. *Psicologia Educativa* [online]. 20(1), 47-52 [cit. 2024-04-5]. ISSN 1135755X. Dostupné z: doi:10.1016/j.pse.2014.05.006

PROKEŠ, Jan. *Podle ČNB nebylo jednání finančních poradců vždy korektní. Proto chce vidět do provizí.* Hospodářské noviny [online]. 7. září 2020 [cit. 2024-04-01]. Dostupné z: <https://archiv.hn.cz/c1-66811880-podle-cnb-nebylo-jednani-financnich-poradcu-vzdy-korektni-proto-chce-videt-do-provizi>

ŘEZNÍČKOVÁ, Klára. *Peníze a inflace.* 2013. PhD Thesis. AMBIS vysoká škola, as.

SABA, Charles Shaaba a Marinda PRETORIUS, 2024. The impact of artificial intelligence (AI) investment on human well-being in G-7 countries: Does the moderating role of governance matter? *Sustainable Futures* [online]. 7(1.), 19 [cit. 2024-04-11]. ISSN 26661888. Dostupné z: doi:10.1016/j.sftr.2024.100156, s. 2-8

SAHABUDDIN, Mohammad, Md. Aminul ISLAM, Mosab I. TABASH, Suhaib ANAGREH, Rozina AKTER a Md. Mizanur RAHMAN, 2022. Co-Movement, Portfolio Diversification, Investors' Behavior and Psychology: Evidence from Developed and Emerging Countries' Stock Markets. *Journal of Risk and Financial Management* [online]. 15(8), 15 [cit. 2024-04-11]. ISSN 1911-8074. Dostupné z: doi:10.3390/jrfm15080319

SANCHEZ-GELABERT, Albert, Mijail FIGUEROA a Marina ELIAS, 2017. Working whilst studying in higher education: The impact of the economic crisis on academic and labour market success. *European Journal of Education* [online]. 52(2), 232-245 [cit. 2024-04-14]. ISSN 0141-8211. Dostupné z: doi:10.1111/ejed.12212

SANDEEP. Gender Differences on Materialism and its Psychological Correlates. *International Journal of Mechanical Engineering*. Guru Jambheshwar University of Science & Technology, Hisar (Haryana), India, 2021, Vol. 6 (Special Issue, Nov.-Dec.). ISSN 0974-5823. Dostupné z: <http://www.kalaharijournals.com>

SELIGMAN, Martin. PERMA and the building blocks of well-being. Online. *The Journal of Positive Psychology*. 2017, roč. 13, č. 4, s. 333-335. ISSN 1743-9760. Dostupné z: <https://doi.org/10.1080/17439760.2018.1437466>. [cit. 2024-04-12].

SHEN, Kailing. How Were Canadian Labour Market Transitions Affected by the 1996 Employment Insurance Reform?. In: *38th Annual Meeting of the Canadian Economics Association*, Toronto. 2004.

SIMONS, Gemma; BALDWIN, David S. A critical review of the definition of 'wellbeing' for doctors and their patients in a post Covid-19 era. *International Journal of Social Psychiatry*, 2021, 67.8: 984-991.

SOJKA, Milan, et al. *Monetární politika Evropské centrální banky a její teoretická východiska pohledem post-keynesovské ekonomie*. Politická ekonomie, 2010, 58.1: 3-19.

STACKEOVÁ, Daniela. *Relaxační techniky ve sportu: [autogenní trénink, dechová cvičení, svalová relaxace]*. Fitness, síla, kondice. Praha: Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3646-4.

STONE, A., MACKIE, Ch. Subjective Well-Being: Measuring Happiness, Suffering, and Other Dimensions of Experience. Washington, D.C.: *The National Academies Press*, 2013. ISBN 978-0-309-29446-1

ŠIROKÁ, Dana. *Průměrný plat v ČR: výše v roce 2024*. Měšec.cz [online]. 14. února 2024 [cit. 2024-03-31]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/prumerny-plat-2024/>

ŠTÝBR, David, Petr KLEPETKO a Pavlína ONDRÁČKOVÁ, 2011. *Začínáme investovat a obchodovat na kapitálových trzích*. Praha: Grada. Finance pro každého. ISBN 978-80-247-3648-8.

TELEKOVÁ, Magdaléna. *Faktory ovlivňující školní úspěch a neúspěch z pohledu studentů posledních ročníků*. Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně. Diplomová práce, vedoucí Hrbáčková, Karla, 2013. Dostupné také z: <http://hdl.handle.net/10563/21534>.

TRCHALÍKOVÁ, Pavlína, 2023. The Impact of Stress on Work Performance and Employee Turnover: an Empirical Literature Review. *Acta academica karviniensia* [online]. 2023-12-4, 23(2), 73-88 [cit. 2024-04-5]. ISSN 1212415X. Dostupné z: doi:10.25142/aak.2023.016

XU, Jiahua; LIVSHITS, Benjamin. The anatomy of a cryptocurrency {Pump-and-Dump} scheme. In: *28th USENIX Security Symposium (USENIX Security 19)*. 2019. p. 1609-1625.

OSBERG, Lars, 2018. Economic insecurity: empirical findings. In: D'AMBROSIO, Conchita, ed. *Handbook of Research on Economic and Social Well-Being* [online]. 1. Edward Elgar Publishing, 2018-03-30, s. 316-338 [cit. 2024-04-13]. ISBN 9781781953716. Dostupné z: doi:10.4337/9781781953716.00019

WEŹIAK-BIAŁOWOLSKA, Dorota. *Quality of Life in Cities – Empirical Evidence in Comparative European Perspective*. *Cities*. 2016, , Volume 58, s. 87-96. Dostupné také z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0264275116301330>. DOI: 10.1016/j.cities.2016.05.016

ZABCHUK, Halyna; PASHCHUK, Ihor. THE ROLE OF CRYPTOCURRENCY IN ECONOMIC DEVELOPMENT. *The Institute of Accounting, Control and Analysis in the Globalization Circumstances*, 2020, 3-4: 113-119. Dostupné z: 10.13140/RG.2.2.20849.89448

ZELEŇÁK, Martin. *Angažovanost studentů vysokých škol na trhu práce v ČR z genderového hlediska*. Bakalářská práce, vedoucí Čábelková, Inna. Praha: Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií, Studium humanitní vzdělanosti - Kvalifikační modul, 2020.

## Seznam obrázků

Obrázek 1 Hodnocení kategorií well-beingu.....	4
Obrázek 2 - srovnání investičních platforem.....	31
Obrázek 3 - výstupy z umělé inteligence.....	34
Obrázek 4 - výstupy z umělé inteligence.....	35
Obrázek 5 - výstupy z umělé inteligence.....	35
Obrázek 6 - výstupy z umělé inteligence.....	36
Obrázek 7 - výstupy z umělé inteligence.....	36
Obrázek 8 - výstupy z umělé inteligence.....	37
Obrázek 9 - výstupy z umělé inteligence.....	38
Obrázek 10 - výstupy z umělé inteligence.....	39
Obrázek 11 - výstupy z umělé inteligence.....	39
Obrázek 12 - výstupy z umělé inteligence.....	40
Obrázek 13 - výstupy z umělé inteligence.....	40
Obrázek 14 - výstupy z umělé inteligence.....	41
Obrázek 17 - Finanční vzdělání z roku 2015.....	46
Obrázek 15 - výsledky testu finančního zdraví 2 .....	48
Obrázek 16 - výsledky testu finančního zdraví 1 .....	48

## Seznam tabulek

Tabulka 1 - poskytnutí náhradního volna zaměstnavatelem .....	24
Tabulka 2 - Moje životní podmínky jsou výborné (The conditions of my life are excellent) .....	54

## Seznam grafů

Graf 1 - Pohlaví respondentů.....	52
Graf 2 - Věk respondentů .....	53
Graf 3 Moje životní podmínky jsou výborné (The conditions of my life are excellent).....	54
Graf 4- Finanční gramotnost (Financial Literacy).....	55
Graf 5 - Dobrý finanční příjem (Good Income) .....	57
Graf 6 - Dobré úspory (Satisfactory Savings) .....	58
Graf 7 -Dobré finanční investice (Satisfactory Investments) .....	59
Graf 8 -Orientace na budoucnost (Future Orientation) .....	60
Graf 9 Správné řízení finančních výdajů (Proper Expense Management) .....	62
Graf 10 - Finanční gramotnost (Financial Literacy).....	62
Graf 11 -Vidění smyslu v pracovních aktivitách (Meaning in Work Activities) .....	63
Graf 12 - Zaujetí v zaměstnání (Engagement in Work or Brigade) .....	64
Graf 13 - Výborné pracovní prostředí a/či prostředí na brigádě (High Quality Work and Brigade Environment) .....	65
Graf 14 - Výborné vztahy s kolegy v práci či na brigádě (High Quality Relationships with Co-Workers).....	66
Graf 15 -Výborný vztah s nadřízeným (High Quality Relationship with Boss or Supervisor) .....	67
Graf 16 - Porovnání dobrých příjmů a pracovního prostředí .....	68